

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ**

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑ ΣΤΗ ΒΙΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ
ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΚΥΡΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ
ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.**

Αθηνά-Χριστίνα Λογοθέτη

Πειραιάς, Μάϊος 2020

**UNIVERSITY OF
PIRAEUS
DEPARTMENT
OF ECONOMICS**

**NATIONAL AND KAPODISTRIAN
UNIVERSITY OF ATHENS
DEPARTMENT OF BIOLOGY**

Joint Master Program in Bioeconomics

**MASTER'S THESIS TITLE: SUSTAINABILITY
REPORTING AS A MAJOR STRATEGY OF MODERN
FIRMS.**

By

Athina-Christina Logotheti

Piraeus, Greece, May 2020

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: Οι εκθέσεις βιωσιμότητας ως κύρια στρατηγική των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Σημαντικοί όροι: Εκθέσεις βιωσιμότητας, 17 στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, δείκτες GRI, στρατηγική βιωσιμότητας.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη των εκθέσεων βιωσιμότητας ως μέγιστη στρατηγική των μοντέρνων εταιρειών στον ελλαδικό χώρο. Η νέα αυτή τάση που έχει αρχίσει να αναδύεται τα τελευταία χρόνια παγκοσμίως με άξονα τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, αναλύεται σε 5 ελληνικές εταιρείες, ερευνώντας τους τομείς που αυτές δίνουν περισσότερη βαρύτητα και γίνεται μια προσπάθεια κατανόησης των θετικών και των αρνητικών πλευρών υιοθέτησης μιας τέτοιας στρατηγικής. Αναλύονται οι 17 στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, ποιοί είναι, πως προέκυψαν και ποιους δείκτες διαθέτουν. Σκοπός είναι η κατανόηση της κουλτούρας των εταιρειών που μας ενδιαφέρουν και οι λόγοι που επιλέγουν να δώσουν περισσότερη βαρύτητα σε κάποιους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης έναντι κάποιων άλλων. Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελεί μια ολοκληρωμένη συγκέντρωση των πτυχών της επιλογής δημοσίευσης μιας έκθεσης βιώσιμης ανάπτυξης, των θετικών όσο και των αρνητικών και γίνεται προσπάθεια απόδειξης πως η υιοθέτηση μιας στρατηγικής βιωσιμότητας επηρεάζει θετικά και μακροπρόθεσμα τις επιχειρήσεις, το περιβάλλον και τη κοινωνία. Παρουσιάζεται το επίπεδο που βρίσκεται η Ελλάδα συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες και κυρίως της Ευρώπης καθώς και οι δείκτες επιλεγμένων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης έως και το έτος 2018, όπου αποτελεί και το έτος που αφορούν όλες οι εκθέσεις των εταιρειών που συμπεριλάβαμε. Λόγω της οικονομικής κρίσης και της μη εμπεριστατωμένης και με σωστό τρόπο παρουσίασης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης από τους κρατικούς φορείς, είναι ξεκάθαρο πως η Ελλάδα έχει καθυστερήσει αρκετά στην εφαρμογή τους και θα πρέπει να κάνει σημαντικά βήματα για να φτάσει στο ίδιο επίπεδο με τις υπόλοιπες χώρες.

Master's Thesis Title: Sustainability reporting as a major strategy of modern firms.

Keywords: sustainability reports, 17 goals of sustainable development, GRI standards, sustainable strategy.

Abstract:

The goal of this master's dissertation is the study of the sustainability reports as a major strategy of firms in Greece. This new trend that has emerged the previous years globally is based on the 17 sustainable goals of the United Nations. In this study the sustainability reporting of 5 Greek companies is being analysed, in order to find out on which sustainable goals they focus and why, such as the advantages and disadvantages of selecting a sustainable strategy in general. The 17 sustainable development goals are being analysed, their origin, their purpose, as well as the indicators they use in order to demonstrate their progress. This study tries to understand the company culture that drives each company to focus on some sustainable goals rather than all 17 of them and has compiled together all aspects of publishing a sustainability report to prove that the choice of a sustainable strategy affects the companies positively in the long run, as well as the society and the environment. Some GRI indicators of Greece are being demonstrated in comparison to other countries, especially in the European Union for the year of 2018, which is also the year of the sustainability reports analysed in this study. Due to the economic crisis and the delayed presentation by government officials, that demonstrates the many benefits of publishing a sustainability report, it is clear that Greece is being left behind and that serious steps regarding the sustainable goals should be made in order to be on the same level with the rest of the countries in the European Union.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	16
1.1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΦΤΩΧΕΙΑ.....	16
1.2 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΠΕΙΝΑ.....	17
1.3 ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ	19
1.4 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	20
1.5 ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ.....	21
1.6 ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	23
1.7 ΦΘΗΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ.....	24
1.8 ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	24
1.9 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	26
1.10 ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ	27
1.11 ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ.....	28
1.12 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ.....	29
1.13 ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ.....	31
1.14 ΖΩΗ ΣΤΟ ΝΕΡΟ	32
1.15 ΖΩΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ	33
1.16 ΕΙΡΗΝΗ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ ΘΕΣΜΟΙ.....	35
1.17 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ.....	35
1.17.1 ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	36
1.17.2 ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	36

1.17.3 ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ	37
1.17.4 ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	38
2.1 GLOBAL REPORTING INITIATIVE.....	38
2.2 Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	38
2.3 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	39
2.4 ΜΙΑ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	39
2.5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΦΗΜΗΣ (Corporate Reputation Management) ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	42
2.5.1 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΦΗΜΗ.....	42
2.5.2 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ	42
2.5.3 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ.....	43
2.6 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΙΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.....	47
3.1 ΟΜΙΛΟΣ ΕΛ.ΠΕ. (ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ).....	47
3.1.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ	47
3.1.2 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΜΙΛΟΥ.....	48
3.1.3 ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	51
3.1.4 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	52
3.1.5 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	55
3.1.6 ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΙΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	56
3.1.7 ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΕΙΦΟΡΙΑΣ ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΩΝ.....	57
3.1.8 ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ.....	57
3.1.9 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ.....	57

3.1.10 ΑΥΞΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ, ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	58
3.1.11 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	58
3.1.12 ΚΟΙΝΩΝΙΑ	66
3.2 ΜΥΤΙΛΙΝΕΟΣ S.A.	69
3.2.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	69
3.2.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	70
3.2.3 ΣΤΟΧΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2025 ΚΑΙ ΤΙ ΕΠΕΤΕΥΧΘΕΙ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018	72
3.2.4 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	74
3.2.5 ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ.....	74
3.2.6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ.....	75
3.2.7 ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ	81
3.2.8 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΝΕΡΟΥ	82
3.2.9 ΖΩΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ.....	82
3.2.10 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	83
3.2.11 ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	84
3.2.12 ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	85
3.2.13 ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.....	86
3.2.14 ΤΟΠΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	86
3.3 ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.....	87
3.3.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	87
3.3.2 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	87
3.3.3 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ	89
3.3.4 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	89
3.3.5 ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	92

3.3.6 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	93
3.3.7 ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	94
3.3.8 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	94
3.4 ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΑΚΤΩΡ	95
3.4.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	95
3.4.2 ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ.....	95
3.4.3 ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	96
3.4.4 ΤΜΗΜΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	96
3.4.5 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	97
3.4.6 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	97
3.4.7 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ.....	99
3.4.8 ΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	99
3.4.9 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ	99
3.4.10 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	100
3.4.11 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	102
3.4.12 ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ.....	102
3.5 CABLEL.....	104
3.5.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.....	104
3.5.2 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	105
3.5.3 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	106
3.5.4 ΑΞΟΝΕΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	107
3.5.5 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	109
3.5.6 ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	110
3.5.7 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	114
3.5.8 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	116

3.5.9 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	117
3.5.10 ΧΡΗΣΗ ΝΕΡΟΥ.....	121
3.5.11 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	121
3.6 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	121
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	124
4.1 Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ:.....	124
4.2 ΠΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	125
4.3 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ.....	126
4.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ	126
4.5 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	128
4.6 ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ.....	133
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	135
5.1 ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ	135
5.2 Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.....	136
5.3 ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	137
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	145

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 2.1 45

Σχήμα 3.1 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης οι υποστόχοι των οποίων το 2018 παρουσίασαν τη μεγαλύτερη βελτίωση σε σχέση με το 2017. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)

48

Σχήμα 3.2 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης, άμεσα συνδεδεμένοι με τις δραστηριότητες του Ομίλου, οι υποστόχοι των οποίων το 2018 ενσωματώθηκαν στο 100%. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 49

Σχήμα 3.3 Ποσοστιαία ενσωμάτωση υποστόχων (----2017, _____2018) (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 50

Σχήμα 3.4 Αριστερά: Δείκτης τη εκπομπών CO₂/tn τροφοδοσίας αργού. Δεξιά: Επαληθευμένες εκπομπές και δωρεάν δικαιώματα CO₂ στα τρία διυλιστήρια του Ομίλου το 2018. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 59

Σχήμα 3.5 Αριστερά: Συνολική κατανάλωση ενέργειας Ομίλου 2013-2018. Δεξιά: Διάγραμμα 3.4: Συμβολή ιδιοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στα εγχώρια διυλιστήρια του Ομίλου και εκπομπές CO₂ που αποφεύχθηκαν λόγω της ιδιοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας σε συνάρτηση με αυτές της συνολικής κατανάλωσης. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 60

Σχήμα 3.6 Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά τρόπο παραγωγής. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 60

Σχήμα 3.7 Δείκτες για τις εκπομπές διοξειδίου του θείου, οξειδίων του αζώτου και σωματιδίων σε kg εκπομπών/tn τροφοδοσίας από το έτος 2013 έως το 2018. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 62

Σχήμα 3.8 Σύγκριση εκπομπών διοξειδίου του θείου των ετών 2013 έως το 2018 με το ισχύον όριο. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 63

Σχήμα 3.9 Αριστερά: Υγρά απόβλητα Ομίλου ανά εγκατάσταση τα έτη 2013-2018. Δεξιά: Κατανάλωση, ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση νερού τα έτη 2013-2018. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 65

Σχήμα 3.10 Αριστερά: Στερεά απόβλητα Ομίλου ανά μέθοδο διάθεσης. Δεξιά: Ποσοστό αξιοποίησης αποβλήτων. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018) 65

Σχήμα 3.11 71

Σχήμα 3.12	71
Σχήμα 3.13	73
Σχήμα 3.14 Αριστερά: ποσότητες μη επικίνδυνων αποβλήτων. Δεξιά: Μη επικίνδυνα απόβλητα. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	79
Σχήμα 3.15 Αριστερά: ποσότητες επικίνδυνων αποβλήτων. Δεξιά: Επικίνδυνα απόβλητα. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	79
Σχήμα 3.16 Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων/200.000 ώρες εργασίας (IR). Ο δείκτης συμπεριλαμβάνει και τα ατυχήματα με απώλεια εργασίας μεγαλύτερη ή ίση των τριών ημερών. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	84
Σχήμα 3.17 περιβαλλοντικές επιδόσεις για το έτος 2018. (Πηγή: Ioulismills sustainability report 2018)	91
Σχήμα 3.18 περιβαλλοντικές επιδόσεις για το έτος 2018. (Πηγή: Ioulismills sustainability report 2018)	92
Σχήμα 3.19 συνολικό ποσοστό εργαζομένων που εκπαιδεύτηκε και μέσος όρος ωρών εκπαίδευσης ανά εργασιακή βαθμίδα. (Πηγή: Ioulismills sustainability report 2018)	93
Σχήμα 3.20 βασικοί τομείς δραστηριότητας Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ. (Πηγή: omilos ellaktor sustainability report 2018)	95
Σχήμα 3.21 εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου για τα κεντρικά γραφεία του Ομίλου το έτος 2018. (Πηγή: omilos ellaktor sustainability report 2018)	101
Σχήμα 3.22 Κλάδοι δραστηριότητας Cenergy Holdings. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	104
Σχήμα 3.23 στόχοι εταιρείας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	109
Σχήμα 3.24 στόχοι εταιρείας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	110
Σχήμα 3.25 στόχοι εταιρείας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	110
Σχήμα 3.26 (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	118
Σχήμα 3.27 (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	118
Σχήμα 3.28 Επάνω: ποσοστό κατανάλωσης φυσικού αερίου, πετρελαίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τα Ελληνικά Καλώδια. Κάτω: ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (	

MWh/Tn). Οι εταιρείες καλωδίων Cablel κατάφεραν να μειώσουν την ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά τόνο προϊόντος κατά 9,4%). (Πηγή: cablel sustainability report 2018) 119

Σχήμα 3.29 μη επικίνδυνα απόβλητα ανά μέθοδο διαχείρισης. (Πηγή: cablel sustainability report 2018) 120

Σχήμα 3.30 επικίνδυνα απόβλητα ανά μέθοδο διαχείρισης. (Πηγή: cablel sustainability report 2018) 120

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 αριθμός τύπων βραβείων μεταξύ των ετών 2008-2013. (Πηγή: communicating corporate social responsibility activities in Greece in a period of a prolonged economic crisis, Androniki Kavoura, Alexandros G. Sahinidis)	44
Πίνακας 3.1 KPI's (Key Performance Indicators) εκπαίδευσης του Ομίλου. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)	54
Πίνακας 3.2 Επενδύσεις σε δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην Ελλάδα και το εξωτερικό. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)	67
Πίνακας 3.3 Ειδικοί περιβαλλοντικοί στόχοι.1&2 ειδικοί στόχοι του Τομέα Μεταλλουργίας που συμβάλλουν στη μείωση των αέριων ρύπων. 3,4,5,6,7,8&9 ειδικοί στόχοι του Τομέα Μεταλλουργίας που συμβάλλουν στη μείωση των στερεών αποβλήτων. 9 ειδικός στόχος του τομέα Μεταλλουργίας που συμβάλλει στην εξοικονόμηση των φυσικών πόρων. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	76
Πίνακας 3.4 βασικές ειδικές εκπομπές αέριων ρύπων. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	77
Πίνακας 3.5 : πίνακας βασικών ενεργειακών εντάσεων. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	78
Πίνακας 3.6 ειδικοί στόχοι εργασιακών πρακτικών. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	85
Πίνακας 3.7 ανάλυση κοινωνικών επενδύσεων για το έτος 2018. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)	86
Πίνακας 3.8 ποσοστά αγορών από προμηθευτές εσωτερικού. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	107
Πίνακας 3.9 βασικά στοιχεία ανθρώπινου δυναμικού για το έτος 2018. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	111
Πίνακας 3.10 παρουσίαση συνολικών προσλήψεων ανά γεωγραφική περιοχή και ηλικία. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	112
Πίνακας 3.11 Αριστερά: κατανομή ωρών εκπαίδευσης ανά θεματική ενότητα για το έτος 2018 στα Ελληνικά Καλώδια. Δεξιά: κατανομή ωρών εκπαίδευσης ανά θεματική ενότητα για το έτος 2018 στη Fulgor. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)	113

Πίνακας 3.12 ώρες εκπαίδευσης για τα έτη 2016, 2017, 2018. (Πηγή: cablel sustainability report 2018) 115

Πίνακας 3.13 κατανομή ανθρώπινου δυναμικού μεταξύ των εταιρειών της Cablel. (Πηγή: cablel sustainability report 2018) 116

Πίνακας 3.14 πρακτική τα Icmec Ecab σχετικά με τα υλικά συσκευασίας. (Πηγή: cablel sustainability report 2018) 121

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 5.1: Ποσοστά αποκάλυψης στοιχείων στις Εκθέσεις Βιωσιμότητας των εταιρειών παγκόσμια. (Πηγή: www.conference-board.org).....	136
Γράφημα 5.2: Ποσοστά αποκάλυψης στοιχείων στις Εκθέσεις Βιωσιμότητας των εταιρειών παγκόσμια. (Πηγή: www.conference-board.org).....	140
Γράφημα 5.3: Συμμετοχή ενηλίκων στην εκπαίδευση το 2014 και το 2019 μεταξύ των ηλικιών 25 έως 64. (Πηγή: www.statistics.gr).....	141
Γράφημα 5.4: Διαφορές στη μισθοδοσία ανάλογα με το φύλο το 2013 και το 2018. (Πηγή: www.statistics.gr).....	141
Γράφημα 5.5: Διαφορές στην απασχόληση ανάλογα με το φύλο το 2014 και το 2019. (Πηγή: www.statistics.gr).....	141
Γράφημα 5.6: Παρουσία γυναικών σε ηγετικές θέσεις διαχείρισης (senior management) το 2014 και το 2019. (Πηγή: www.statistics.gr)	142
Γράφημα 5.7: Ενεργειακή παραγωγικότητα το 2013 και το 2018. (Πηγή: www.statistics.gr)	142
Γράφημα 5.8: Προσωπικό σε θέσεις Έρευνας & Ανάπτυξης το 2013 και το 2018. (Πηγή: www.statistics.gr).....	142
Γράφημα 5.9: Αιτήσεις πατεντών στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Office). (Πηγή: www.statistics.gr).....	143
Γράφημα 5.10: Ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών το 2012 και το 2017. (Πηγή: www.statistics.gr).....	143
Γράφημα 5.11: : Παραγωγή αποβλήτων εκτός από τα κύρια ορυκτά απόβλητα, το 2012 και το 2016. (Πηγή: www.statistics.gr)	143

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 5.1: Πρόοδος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης τα τελευταία 5 χρόνια (2014-2019). (Πηγή: www.statistics.gr)	138
Εικόνα 5.2: Οπτικοποίηση δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης. Το «κατώφλι» αξιολόγησης δεικτών σε σύγκριση με ένα ποσοτικό στόχο. (Πηγή: www.statistics.gr)	139
Εικόνα 5.3: Αλληλεπίδραση στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. (Πηγή: www.statistics.gr) ...	140
Εικόνα 5.4: Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά τομέα, το 1990, το 2000, το 2010 και το 2018 στις 27 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Πηγή: www.statistics.gr)	144

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΥΣ 17 ΣΤΟΧΟΥΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μέσω ενός κλίματος παγκόσμιων μεταβολών σε όλα τα επίπεδα με διεθνείς κρίσεις και αλλαγές από το κλίμα έως τις συνθήκες διαβίωσης εκατομμυρίων ανθρώπων, ειδικά σε ανεπτυγμένες χώρες που μέχρι πρότινος απολάμβαναν εργασιακά δικαιώματα υπήρξε η ανάγκη από τον οργανισμό Ηνωμένων Εθνών για τη θέσπιση κάποιων παγκόσμιων στόχων, 17 στον αριθμό, οι οποίοι μέσω της εφαρμογής τους από τις χώρες παγκοσμίως θα κατάφερναν μακροπρόθεσμα να βελτιώσουν το μέλλον του πλανήτη μας, και τις συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων λαμβάνοντας υπόψιν τους και τις επόμενες γενιές. Οι 17 στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη αποτελούν μια δέσμη στόχων, οι οποίοι αφορούν κατά βάση τη διεθνή ανάπτυξη αντικαθιστώντας τους στόχους για τη χιλιετία οι οποίοι εξέπνευσαν το 2015. Η διάρκεια υλοποίησης τους αφορά το εύρος των ετών από το 2015 έως το 2030. Η δέσμη αυτή αποτελείται από 17 στόχους και συνδέεται με 169 σκοπούς για την επίτευξη τους.

Με τον όρο βιώσιμο αναφερόμαστε σε κάτι το οποίο είναι δυνατόν να επιζήσει. Σε αυτή τη διπλωματική εργασία θα αναλύσουμε την εφαρμογή αυτών των στόχων σε 5 ελληνικές επιχειρήσεις, θα εξετάσουμε σε ποιους στόχους εστιάζει η κάθε μία και τι θεωρεί σημαντικό και θα αναλύσουμε την επίδραση αυτών των στόχων και στην ίδια την επιχείρηση αλλά και στο κοινωνικό σύνολο της χώρας μας. Επιπλέον θα αποδείξουμε πως η υιοθέτηση μιας βιώσιμης στρατηγικής με άξονα τους 17 στόχους αποτελεί μια στρατηγική με πολλαπλά οφέλη για τις επιχειρήσεις σε βάθος χρόνου.

Τον Αύγουστο του 2015 193 χώρες συμφώνησαν στην επίτευξη των ακόλουθων 17 στόχων.

1.1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΦΤΩΧΕΙΑ

Από το 1990 τα ακραία ποσοστά φτώχειας έχουν μειωθεί σε κάτι περισσότερο από το ήμισυ. Όμως ακόμη και σήμερα ένας στους πέντε ανθρώπους στις αναπτυσσόμενες χώρες εξακολουθεί να ζει με λιγότερο από 1,25 δολάρια/ημέρα και υπάρχουν εκατομμύρια περισσότεροι που αμείβονται με λίγο περισσότερα από αυτό το ημερήσιο ποσό ενώ υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι που εξακολουθούν να κινδυνεύουν να επιστρέψουν σε συνθήκες φτώχειας.

Η φτώχεια εκτός από την έλλειψη εισοδήματος και πόρων για την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς τρόπου διαβίωσης, οδηγεί το άτομο σε συνθήκες πείνας και υποσιτισμού τον αποκλείει από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, στιγματίζει το άτομο κοινωνικά και το περιορίζει από τη πρόσβαση στην εκπαίδευση και άλλες υπηρεσίες. Στόχος είναι η οικονομική ανάπτυξη να είναι χωρίς αποκλεισμούς και να παρέχει βιώσιμες θέσεις εργασίας αλλά και να προωθή το μοντέλο της ισότητας μεταξύ των ατόμων.

ΣΤΟΧΟΙ

- Εξάλειψη έως το 2030 ακραίας φτώχειας. (Ο όρος ακραία φτώχεια αφορά ανθρώπους που βιοπορίζονται με λιγότερα από 1,25 δολάρια/ημέρα).
- Μείωση τουλάχιστον κατά το ήμισυ, της αναλογίας ανδρών, γυναικών και παιδιών που ανήκουν σε όλες τις ηλικιακές ομάδες που ζουν σε επίπεδο φτώχειας υπό όλες τις μορφές της σύμφωνα με τους εκάστοτε εθνικούς ορισμούς.
- Εφαρμογή μέτρων κοινωνικής προστασίας και κατάλληλων συστημάτων σε εθνικό επίπεδο έως το έτος 2030.
- Διασφάλιση ίσων δικαιωμάτων πρόσβασης σε οικονομικούς πόρους και βασικές υπηρεσίες, στην ιδιοκτησία, τον έλεγχο της γης, τη κληρονομιά, τους φυσικούς πόρους και τις νέες τεχνολογίες, τις οικονομικές υπηρεσίες και τη μικροχρηματοδότηση.
- Διασφάλιση της κινητοποίησης πόρων από διάφορες πηγές μέσω της ανάπτυξης της συνεργασίας για να παράσχει τα μέσα ιδιαίτερα για τις λιγότερο αναπτυσσόμενες χώρες για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών που θα δώσουν τέλος σε όλες τις μορφές φτώχειας.
- Δημιουργία κατάλληλων πλαισίων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο τα οποία θα έχουν ως βάση στρατηγικές ανάπτυξης που θα θέτουν σε εφαρμογή την προστασία των φτωχών με απώτερο στόχο την επιτάχυνση των επενδύσεων για την εξάλειψη της φτώχειας.

1.2 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΠΕΙΝΑ

Σε έναν κόσμο όπου παράγονται αρκετά έτσι ώστε να υπάρχει επαρκής κάλυψη της πρωτογενούς ανάγκης κάθε ανθρώπου για τροφή, 821 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως, ένας στους εννέα, δε καλύπτουν αυτή την ανάγκη τους και υποφέρουν από διάφορες μορφές υποσιτισμού. Οι συνέπειες της πείνας οδηγούν σε κακή υγεία και επιβραδύνουν την εξέλιξη σε τομείς της ανάπτυξης όπως η εκπαίδευση και η εργασία. Μέσω αυτού του στόχου τίθεται το όραμα για την εξάλειψη της πείνας, για την επίτευξη ασφάλειας των τροφίμων, βελτίωση της θρέψης και προώθηση της βιώσιμης γεωργίας.

- Εξάλειψη της πείνας και διασφάλιση της πρόσβασης σε θρεπτικής αξίας και επαρκούς τροφής έως το 2030 προς όλους τους ανθρώπους, ιδιαίτερα σε αυτούς που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση όπως τα παιδιά.
- Τέλος σε όλες τις μορφές της κακής διατροφής έως το 2025 επιτυγχάνοντας τους διεθνώς συμφωνηθέντες στόχους για τη καχεξία και εξασθένηση των παιδιών κάτω της ηλικίας των 5 ετών καθώς και την κάλυψη των διατροφικών αναγκών των εφήβων κοριτσιών, των εγκύων, των γυναικών που βρίσκονται στο θηλασμό και των ηλικιωμένων ατόμων έως το έτος 2030.
- Διπλασιασμός της γεωργικής παραγωγικότητας και των εισοδημάτων των μικροπαραγωγών τροφίμων ιδιαιτέρως των γυναικών, των αυτόχθονων λαών, των οικογενειών αγροτών, των βοσκών και των ψαράδων. Διπλασιασμός μέσω της ασφαλούς και της ισότιμης πρόσβασης στη γη, άλλους παραγωγικούς πόρους και εισροές, προαγωγή της γνώσης και βελτίωση των οικονομικών υπηρεσιών και των αγορών. Επιπλέον δίνεται έμφαση στη δημιουργία ευκαιριών εργασίας για ανθρώπους που δεν απασχολούνται στον αγροτικό τομέα.
- Διασφάλιση της χρήσης βιώσιμων συστημάτων παραγωγής τροφίμων έως το έτος 2030 και εφαρμογή ανθεκτικών γεωργικών πρακτικών με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας συμβάλλοντας με αυτό το τρόπο στη διατήρηση των οικοσυστημάτων και ενισχύοντας την ικανότητα για προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τις πλημμύρες και άλλες καταστροφές βελτιώνοντας παράλληλα τη ποιότητα της γης και του εδάφους.
- Διατήρηση έως το 2020 της γενετικής ποικιλίας των σπόρων, των καλλιεργούμενων φυτών, των εκτρεφόμενων και οικόσιτων ζώων, των συγγενών άγριων ειδών τους μέσω της σωστής διαχείρισης και της χρήσης ποικίλων σπόρων αλλά και μέσω της συνδρομής τραπεζών σπόρων σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο.
- Αύξηση των επενδύσεων μέσω της συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο, στις αγροτικές υποδομές, τη γεωργική έρευνα και τις υπηρεσίες γεωργικών εφαρμογών, στη τεχνολογική ανάπτυξη και στις τράπεζες φυτικών και ζωικών γονιδίων με στόχο την ενίσχυση της γεωργικής παραγωγικής ικανότητας, ιδιαίτερα στις λιγότερο αναπτυσσόμενες χώρες.
- Διόρθωση και αποτροπή εμπορικών περιορισμών και στρεβλώσεων στις παγκόσμιες γεωργικές αγορές μέσω της ταυτόχρονης εξάλειψης όλων των μορφών γεωργικών

επιδοτήσεων και όλων των εξαγωγικών μέσων με ισοδύναμο αποτέλεσμα σύμφωνα με εντολή του Γύρου της Ντόχα για την ανάπτυξη.

- Υιοθέτηση μέτρων που θα εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών των βασικών διατροφικών προϊόντων και των παραγωγών τους καθώς και τη διευκόλυνση της έγκαιρης πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τις αγορές αναφορικά με τα αποθέματα τροφής για να διευκολυνθεί ο περιορισμός της ακραίας αστάθειας τιμών.

1.3 ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Η εξασφάλιση υγιούς ζωής και ευημερίας για όλους ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, χώρας προέλευσης παίζει σημαντικό ρόλο στην αειφόρο ανάπτυξη. Τις τελευταίες δεκαετίες έχει αυξηθεί το προσδόκιμο ζωής και έχει υπάρξει μείωση των θανατηφόρων ασθενειών σχετιζόμενων με τη παιδική θνησιμότητα. Έχει περιοριστεί η εξάπλωση ασθενειών όπως η ελονοσία, η πολιομυελίτιδα, ο ιός του HIV και ο ιός της φυματίωσης. Όμως εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη εξάλειψης άλλων ασθενειών καθώς και αναδυόμενων θεμάτων στο τομέα της υγείας.

- Μείωση παγκόσμιου ποσοστού μητρικής θνησιμότητας έως το έτος 2030 σε λιγότερους από 70 θανάτους ανά 100.000 γεννήσεις.
- Μείωση βρεφικής θνησιμότητας στους 12 θανάτους ανά 1000 γεννήσεις νεογνών και μείωση θανάτων παιδιών κάτω από την ηλικία των 5 ετών στους 25 θανάτους ανά 1000 περιπτώσεις γεννήσεων έως το 2030.
- Να δοθεί τέλος σε επιδημίες όπως το AIDS, η φυματίωση, η ελονοσία και να καταπολεμηθεί η ηπατίτιδα καθώς και άλλες ασθένειες οι οποίες μεταδίδονται μέσω του νερού.
- Μείωση κατά το 1/3 έως το έτος 2030, της πρόωρης θνησιμότητας από μη μεταδιδόμενες ασθένειες μέσω της πρόληψης και της θεραπείας και προώθηση της υγείας και της ευημερίας.
- Ενίσχυση πρόληψης και θεραπείας σε σχέση με τη κατάχρηση ουσιών συμπεριλαμβανομένου τη χρήση ναρκωτικών ουσιών και τη κατανάλωση αλκοόλ.
- Μείωση κατά το ήμισυ σε θανάτους που προκαλούνται από τροχαία ατυχήματα.

- Διασφάλιση έως το έτος 2030 τη μείωση των θανάτων και ασθενειών οφειλόμενων σε χημικές ουσίες ή είναι αποτέλεσμα της ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους.
- Ενίσχυση της Σύμβασης Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού σε όλες τις χώρες.
- Ενίσχυση της έρευνας και της ανάπτυξης νέων εμβολίων και φαρμάκων για μεταδιδόμενες και μη ασθένειες που επηρεάζουν κυρίως τις αναπτυσσόμενες χώρες και απόκτηση πρόσβασης σε προσιτά φάρμακα και εμβόλια που είναι απαραίτητα για τη Δημόσια Υγεία όπως ορίζεται από τη δήλωση της Ντόχα με τη συμφωνία TRIPS (Agreement on Trade-Related Aspects on Intellectual Property Rights).
- Ενίσχυση της χρηματοδότησης στο τομέα της υγείας και της πρόσληψης, εκπαίδευσης, ανάπτυξης και διατήρησης του υγειονομικού δυναμικού στις αναπτυσσόμενες χώρες με έμφαση στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα νησιωτικά κράτη.
- Ενίσχυσης της ικανότητας όλων των χωρών και ιδιαιτέρως των αναπτυσσόμενων με συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης έτσι ώστε να μειώνουν το κίνδυνο εμφάνισης ασθενειών αλλά και να διαχειρίζονται κρίσεις υγείας σε εθνικό επίπεδο.

1.4 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η ποιοτική εκπαίδευση αποτελεί το θεμέλιο λίθο για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων καθώς και για την αειφόρο ανάπτυξη. Έχει υπάρξει βελτίωση στην αύξηση της πρόσβασης στα σχολεία, ειδικότερα για τα κορίτσια και τις γυναίκες καθώς και βελτίωση του αναλφαβητισμού. Έχει επιτευχθεί παγκοσμίως η ισότητα στη πρωτοβάθμια εκπαίδευση μεταξύ αγοριών και κοριτσιών όμως είναι απαραίτητο αυτό να πραγματοποιηθεί σε όλα τα επίπεδα.

Για το λόγο αυτό χρειάζεται μεγαλύτερη προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων παγκοσμίως.

- Διασφάλιση ότι έως το έτος 2030, όλα τα αγόρια και όλα τα κορίτσια θα ολοκληρώνουν ελεύθερα, ισότιμα και ποιοτικά τη πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Διασφάλιση ότι έως το έτος 2030, όλα τα αγόρια και τα κορίτσια θα έχουν πρόσβαση σε ποιοτική ανάπτυξη και φροντίδα κατά τα πρώτα χρόνια της παιδικής τους ηλικίας και πρόσβαση στη προσχολική εκπαίδευση με σκοπό τη προετοιμασία τους για τη πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Ουσιαστική αύξηση των νέων και των ενηλίκων έως το έτος 2030, οι οποίοι διαθέτουν τις κατάλληλες επαγγελματικές τεχνικές δεξιότητες οι οποίες θα τους παρέχουν πρόσβαση στον εργασιακό χώρο σε αξιοπρεπείς θέσεις και στην επιχειρηματικότητα.

- Διασφάλιση έως το έτος 2030, της ισότιμης πρόσβασης σε όλους τους άντρες και τις γυναίκες σε ποσοτική, ποιοτική, τεχνική και επαγγελματική κατάρτιση και τη πρόσβαση στη τριτοβάθμια εκπαίδευση συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων.
- Εξάλειψη έως το έτος 2030, των διακρίσεων στο τομέα της εκπαίδευσης με βάση το φύλο και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης ειδικότερα των πιο ευάλωτων ομάδων.
- Διασφάλιση έως το έτος 2030, ότι οι νέοι στο σύνολο τους και ένα μέρος των ενηλίκων θα επιτύχουν τον αλφαριθμητισμό.
- Διασφάλιση ότι έως το έτος 2030, όλοι οι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν την επαρκή γνώση για να προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και το βιώσιμο τρόπο ζωής καθώς και τη προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ισότητα των φύλων, τη προώθηση της ειρήνης και της μη-βίας, τη ταυτότητα του παγκόσμιου πολίτη καθώς και την αναγνώριση της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη σημασία της στη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Οικοδόμηση και αναβάθμιση των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών και των ατόμων με αναπηρίες, λαμβάνοντας υπόψη το θέμα του φύλου καθώς και την ικανότητα να αυτά να παράσχουν ασφαλή, ειρηνικά, συμμετοχικά και αποτελεσματικά μαθησιακά περιβάλλοντα για όλους.
- Αύξηση έως το έτος 2030, των αριθμών των διαθέσιμων υποτροφιών στις αναπτυσσόμενες και λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και τα νησιωτικά κράτη ωθώντας τους με αυτό το τρόπο να φοιτήσουν σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε διάφορους τομείς.
- Αύξηση έως το έτος 2030, του αριθμού των καταρτισμένων δασκάλων μέσω της διεθνούς συνεργασίας για την εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού στις αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα νησιωτικά κράτη.

1.5 ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Παρά το γεγονός πως σε αυτό το τομέα έχει σημειωθεί πρόοδος ως προς την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, δυστυχώς υπάρχουν ακόμα γυναίκες και κορίτσια που υφίστανται βία και διακρίσεις σε όλα τα μέρη του κόσμου. Η ισότητα των φύλων αποτελεί όχι μόνο ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα αλλά ταυτόχρονα θέτει την απαραίτητη βάση για έναν ειρηνικό και βιώσιμο κόσμο. Οι γυναίκες θα πρέπει να έχουν ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, στην αξιοπρεπή εργασία και στην εκπροσώπηση στις πολιτικές και οικονομικές

διαδικασίες λήψης αποφάσεων γεγονός που θα τροφοδοτήσει βιώσιμες οικονομίες αλλά και την ανθρωπότητα στο σύνολο της.

- Τέλος σε οποιαδήποτε μορφή διάκρισης κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε όλα τα μέρη του κόσμου.
- Εξάλειψη όλων των μορφών βίας που υφίστανται οι γυναίκες και τα κορίτσια σε όλα τα μέρη του κόσμου, τόσο στην ιδιωτική όσο και τη δημόσια ζωή και εξάλειψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, της εμπορίας ανθρώπων και όλα τα υπόλοιπα είδη εκμετάλλευσης.
- Εξάλειψη όλων των επιζήμιων πρακτικών για τις γυναίκες και τα κορίτσια όπως ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γενετικών οργάνων και ο καταναγκαστικός γάμος.
- Αναγνώριση της αξίας της άμισθης φροντίδας και της οικιακής εργασίας μέσω της παροχής δημόσιων υπηρεσιών, υποδομών και πολιτικών κοινωνικής προστασίας προάγοντας έτσι τη κοινή ευθύνη μέσα σε ένα νοικοκυριό και στην οικογένεια ανάλογα με τις εθνικές περιστάσεις της κάθε χώρας.
- Διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής συμμετοχής των γυναικών και των ισότιμων ευκαιριών ανάληψης ηγετικών ρόλων σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων, στη πολιτική, στην οικονομία και στη δημόσια ζωή.
- Διασφάλιση της καθολικής πρόσβασης στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγειονομική περίθαλψη και διασφάλιση των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων των γυναικών σύμφωνα με το Πρόγραμμα Δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για το Πληθυσμό και την Ανάπτυξη καθώς και τη Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνο.
- Δρομολόγηση μεταρρυθμίσεων που θα παράσχουν στις γυναίκες ίσα δικαιώματα προς τους οικονομικούς πόρους καθώς και τη πρόσβαση στην ιδιοκτησία και τον έλεγχο της γης καθώς και άλλων μορφών ιδιοκτησίας, οικονομικών υπηρεσιών, κληρονομιάς και φυσικών πόρων σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία.
- Ενίσχυση της χρήσης της τεχνολογίας της πληροφορίας και των υπηρεσιών με σκοπό τη χειραφέτηση των γυναικών.
- Υιοθέτηση και ενίσχυση ορθών πρακτικών και νομοθεσιών με σκοπό τη προώθηση της ισότητας των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών σε όλα τα επίπεδα.

1.6 ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

Καθαρό προσβάσιμο γλυκό νερό για όλους αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Κάθε χρόνο εκατομμύρια άνθρωποι λόγω κακής οικονομίας ή φτωχών υποδομών, κυρίως παιδιά πεθαίνουν από ασθένειες που σχετίζονται με την ανεπαρκή ύδρευση, αποχέτευση και υγιεινή. Η λειψυδρία, η κακή ποιότητα του ύδατος και η κακή αποχέτευση επηρεάζει τη ποιότητα των τροφίμων, τις επιλογές ως προς το ζην καθώς και τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες σε οικογένειες σε όλο το κόσμο. Η ξηρασία πλήττει τις φτωχότερες χώρες στο κόσμο επιδεινώνοντας τη πείνα και τον υποσιτισμό. Μέχρι το έτος 2050 είναι πιθανό ένα στα τέσσερα άτομα να κατοικεί σε μια χώρα που πλήττεται από χρόνια ή συχνά επαναλαμβανόμενη έλλειψη νερού.

- Επίτευξη έως το έτος 2030, της ισότιμης πρόσβασης σε ασφαλές και ποσιτό πόσιμο νερό για όλους.
- Επίτευξη έως το έτος 2030, της ισότιμης πρόσβασης σε εγκαταστάσεις υγιεινής και προαγωγή πρακτικών προσωπικής υγιεινής για όλους.
- Βελτίωση έως το έτος 2030, της ποιότητας του νερού, μειώνοντας τη μόλυνση που προκαλείται από τη ρίψη αποβλήτων και ελαχιστοποιώντας την απελευθέρωση χημικών ουσιών και αερίων και μειώνοντας κατά το ήμισυ των λυμάτων που δεν υφίστανται επεξεργασία αυξάνοντας την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση του νερού σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Αύξηση έως το έτος 2030, της αποτελεσματικότητας της χρησιμοποίησης του νερού σε όλους τους τομείς, διασφάλιση της βιώσιμης άντλησης και προμήθειας του πόσιμου νερού και αντιμετώπιση της λειψυδρίας.
- Εφαρμογή έως το έτος 2030, της ενοποιημένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων σε όλα τα επίπεδα μέσω της διασυνοριακής συνεργασίας.
- Προστασία και αποκατάσταση, έως το έτος 2030, των οικοσυστημάτων που σχετίζονται με το νερό όπως τα βουνά, οι υδροβιότοποι, τα ποτάμια, οι λίμνες και ο υδροφόρος ορίζοντας.
- Επέκταση έως το έτος 2030, της διεθνούς συνεργασίας για την ενίσχυση και ανάπτυξη ικανοτήτων και δομών παρέχοντας στήριξη στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το νερό και τις εγκαταστάσεις υγιεινής καθώς και εφαρμόζοντας προγράμματα που σκοπό έχουν τη συλλογή των υδάτων, την αφαλάτωση, την υδατική απόδοση, τη διαχείριση των λυμάτων, την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση του νερού.

- Στήριξη και ενθάρρυνση της συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών στη βελτίωση της διαχείρισης του νερού και των εγκαταστάσεων υγιεινής.

1.7 ΦΘΗΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Η ενέργεια είναι κεντρικής σημασίας για κάθε πρόκληση και ευκαιρία που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος κόσμος. Η βιώσιμη ενέργεια μεταμορφώνει ζωές, οικονομίες και εν τέλη ολόκληρο το πλανήτη μας. Γίνεται μια προσπάθεια από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε σύγχρονες υπηρεσίες ενέργειας, για βελτίωση της αποδοτικότητας και για την αύξηση της χρησιμοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

- Διασφάλιση έως το έτος 2030, της καθολικής πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, αξιόπιστες και σύγχρονες υπηρεσίες ενέργειας.
- Αύξηση έως το έτος 2030, του ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο παγκόσμιο ενεργειακό μίγμα.
- Διπλασιασμός έως το έτος 2030, του παγκόσμιου ποσοστού βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας.
- Ενίσχυση έως το έτος 2030, της διεθνούς συνεργασίας με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη καθαρή ενέργεια και τεχνολογία προωθώντας τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, την ενεργειακή αποτελεσματικότητα και τις καθαρές τεχνολογίες ορυκτών καυσίμων. Προωθούνται οι επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές και καθαρότερες τεχνολογίες ενέργειας.
- Επέκταση έως το έτος 2030, των υποδομών και αναβάθμιση των τεχνολογιών παροχής σύγχρονων και βιώσιμων υπηρεσιών ενέργειας στις αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα νησιωτικά κράτη.

1.8 ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη θα θέσει υπό απαίτηση την δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας οι οποίες θα συμβάλλουν στη τόνωση της οικονομίας όμως δε θα βλάπτουν το περιβάλλον.

- Αύξηση σε ποσοστό 7% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος ανά έτος στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες.
- Επίτευξη υψηλότερων επιπέδων οικονομικής παραγωγικότητας μέσω της διαφοροποίησης, της τεχνολογικής αναβάθμισης και καινοτομίας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας.

- Προώθηση πολιτικών που στόχο έχουν την ανάπτυξη και που στηρίζουν τη παραγωγική δραστηριότητα, τη δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας, την επιχειρηματικότητα, τη δημιουργικότητα και τη καινοτομία και που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικές υπηρεσίες.
- Βελτίωση έως το έτος 2030, της αποτελεσματικότητας των παγκόσμιων πόρων όσον αφορά τη παραγωγή και κατανάλωση και προσπάθεια διαχωρισμού της οικονομικής ανάπτυξης από την υποβάθμιση και καταστροφή του περιβάλλοντος σύμφωνα με το δεκαετές πλαίσιο των προγραμμάτων για τη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση με τις ανεπτυγμένες χώρες να ηγούνται του εγχειρήματος αυτού.
- Επίτευξη έως το έτος 2030, πλήρη και παραγωγική απασχόληση για όλους τις άντρες και τις γυναίκες, το νεαρό πληθυσμό και τα άτομα με αναπηρίες καθώς και εξασφάλιση ίσης αμοιβής για εργασία ίσης αξίας.
- Ουσιαστική μείωση του ποσοστού του νεαρού πληθυσμού που δεν εργάζεται, δε μορφώνεται και δεν εκπαιδεύεται.
- Λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την εξάλειψη της καταναγκαστικής εργασίας και της εμπορίας ανθρώπων και απαγόρευση της παιδικής εργασίας έως το έτος 2025 και της στρατολόγησης και χρήσης παιδιών-στρατιωτών.
- Προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων και ασφαλείς συνθήκες εργασίας για όλο το εργατικό δυναμικό, των μεταναστών-τριών και εκείνων που κατέχουν επισφαλείς θέσεις απασχόλησης.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών που προωθούν τον βιώσιμο τουρισμό δημιουργώντας θέσεις εργασίας και προωθώντας τους τοπικούς πολιτισμούς και τα προϊόντα.
- Ενίσχυση των εγχώριων χρηματοπιστωτικών θεσμών με σκοπό την ενθάρρυνση στη πρόσβαση στις τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.
- Στήριξη των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών μέσω της εφαρμογής του Ολοκληρωμένου Πλαισίου για τη Τεχνική Βοήθεια (Aid for Trade).
- Ανάπτυξη και εφαρμογή μίας παγκόσμιας στρατηγικής για την απασχόληση του νεαρού πληθυσμού και εφαρμογή του Παγκόσμιου Σύμφωνου Απασχόλησης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας.

1.9 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Οι επενδύσεις σε υποδομές, μεταφορές, άρδευση, ενέργεια, τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης και την ενδυνάμωση των κοινοτήτων σε πολλές χώρες. Η αύξηση της παραγωγικότητας και των εισοδημάτων όπως και η βελτίωση στο τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης, απαιτούν επενδύσεις σε υποδομές. Η βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη αποτελεί τη κύρια πηγή δημιουργίας εισοδήματος, οδηγεί στη ταχεία και σταθερή ανάπτυξη του βιοτικού επιπέδου για όλους τους ανθρώπους και παρέχει τις ορθές λύσεις για τη περιβαλλοντικά σωστή εκβιομηχάνιση. Η τεχνολογική πρόοδος μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, όπως η αύξηση των πόρων και η ενεργειακή απόδοση.

- Δημιουργία ποιοτικών, αξιόπιστων, βιώσιμων και ανθεκτικών υποδομών συμπεριλαμβανομένων τοπικών και διασυνοριακών υποδομών με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και ανθρώπινη ευημερία και τη προσιτή και ισότιμη πρόσβαση σε αυτές για όλους.
- Προαγωγή της βιώσιμης βιομηχανοποίησης και αύξηση έως το 2030 της απασχόλησης στον βιομηχανικό κλάδο και του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος σε συνάρτηση με τις εθνικές περιστάσεις.
- Αύξηση πρόσβασης των μικρών βιομηχανιών και άλλων επιχειρήσεων σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες με παροχή προσιτών πιστώσεων και διευκόλυνση της ενσωμάτωσής τους στις αγορές.
- Αναβάθμιση των βιομηχανιών έως το έτος 2030, μετατρέποντας τις σε βιώσιμες και αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα της χρήσης των πόρων τους και ενθάρρυνση της υιοθέτησης περισσότερων περιβαλλοντολογικά ορθών τεχνολογιών και βιομηχανικών μεθόδων ανάλογα με τις εκάστοτε δυνατότητες που έχει η κάθε χώρα.
- Ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας και αναβάθμιση των τεχνολογικών δυνατοτήτων του βιομηχανικού κλάδου σε όλες τις χώρες με έμφαση στις λιγότερο ανεπτυγμένες. Ενθάρρυνση της καινοτομίας και αύξηση της απασχολησιμότητας στο τομέα έρευνας και ανάπτυξης κατά 1 εκατομμύριο ανθρώπους και αύξηση των διαθέσιμων κονδυλίων για έρευνα και ανάπτυξη στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.
- Διευκόλυνση της ανάπτυξης βιώσιμων και ανθεκτικών υποδομών με μεγαλύτερη τεχνολογική, χρηματοοικονομική και τεχνική υποστήριξη στις αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες καθώς και στα νησιωτικά κράτη.

- Στήριξη της εγχώριας τεχνολογικής έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας στις αναπτυσσόμενες χώρες διασφαλίζοντας μια αποτελεσματική πολιτική που θα στηρίζει τη βιομηχανική διαφοροποίηση και τη προσθήκη αξίας στα εμπορεύματα.
- Αύξηση της πρόσβασης στη τεχνολογία των επικοινωνιών και της πληροφόρησης και παροχή καθολικής και προσιτής πρόσβασης στο διαδίκτυο στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες.

1.10 ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ

Στόχος είναι η μείωση των ανισοτήτων εντός και εκτός των χωρών. Η διεθνής κοινότητα έχει κάνει σημαντικά βήματα ως προς τη μείωση των ανισοτήτων και της φτώχειας όμως αυτή εξακολουθεί να υπάρχει και υπάρχουν μεγάλες διαφορές όσον αφορά της πρόσβαση της υγείας, εκπαίδευσης και άλλων πολύ σημαντικών θεμάτων. Ενώ η εισοδηματική ανισότητα μεταξύ χωρών έχει ελαττωθεί, η εισοδηματική ανισότητα εντός των χωρών έχει αυξηθεί. Η οικονομική ανάπτυξη δεν αρκεί για τη μείωση του ποσοστού της φτώχειας αν δεν είναι χωρίς αποκλεισμούς και εάν δε συμπεριλαμβάνει τις τρεις διαστάσεις της αειφόρου ανάπτυξης, την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση. Για να γίνει εφικτή η μείωση της ανισότητας θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις ανάγκες των μειονεκτούντων και περιθωριοποιημένων πληθυσμών.

- Επίτευξη και προοδευτική διατήρηση έως το έτος 2030, αύξηση του εισοδήματος των φτωχότερων μερίδων του πληθυσμού πετυχαίνοντας ποσοστό μεγαλύτερο από το μέσο εθνικό εισόδημα.
- Ενδυνάμωση και προαγωγή έως το έτος 2030, την κοινωνική, οικονομική και πολιτική ένταξη όλων των ανθρώπων ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, εθνικότητας, καταγωγής, θρησκείας, οικονομικής κατάστασης ή άλλου χαρακτηριστικού.
- Διασφάλιση ισότιμων ευκαιριών καταργώντας νόμους και εξαλείφοντας πρακτικές που δημιουργούν διακρίσεις αντικαθιστώντας τις από νομοθεσίες και ενέργειες που προάγουν την ισότητα.
- Υιοθέτηση μισθολογικών, φορολογικών πολιτικών κοινωνικής προστασίας που προωθούν την ισότητα.
- Βελτίωση ρυθμίσεων και ελέγχου των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών και ιδρυμάτων.

- Ενίσχυση εκπροσώπησης των αναπτυσσόμενων χωρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε παγκόσμιους και διεθνείς οικονομικούς θεσμούς με σκοπό τη δημιουργία πιο αποτελεσματικών, αξιόπιστων και υπεύθυνων οικονομικών θεσμών.
- Διευκόλυνση με ομαλό και υπεύθυνο τρόπο τη μετανάστευση και τη κινητικότητα των ανθρώπων μέσω της εφαρμογής οργανωμένων και διάφανων μεταναστευτικών πολιτικών.
- Εφαρμογή της αρχής της ειδικής και διαφορετικής διαχείρισης ως προς τις αναπτυσσόμενες χώρες και τις λιγότερο ανεπτυγμένες σε συνάρτηση με τις συμφωνίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.
- Ενθάρρυνση της δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας και των χρηματικών ροών συμπεριλαμβανομένων και των άμεσων επενδύσεων σε κράτη όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη σύμφωνα με τους εθνικούς τους στόχους και τα προγράμματα.
- Μείωση έως το έτος 2030, σε λιγότερο από 3% τα έξοδα μεταφοράς των εμβασμάτων από μετανάστες και εξάλειψη ροές εμβασμάτων στις οποίες τα έξοδα υπερβαίνουν το 5%.

1.11 ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Οι πόλεις έχουν δώσει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να εξελιχθούν κοινωνικά και οικονομικά. Θα πρέπει όμως να γίνει μια προσπάθεια για να διατηρηθούν υγιείς ώστε να συνεχίζουν να δημιουργούν ευημερία και θέσεις εργασίας χωρίς να αποστραγγίζουν τη γη και τους φυσικούς πόρους. Στόχος είναι η αποσυμφόρηση τους, η δυνατότητα επαρκούς στέγασης για όλους τους κατοίκους τους και η μείωση της ρύπανσης και των συνθηκών φτώχειας. Μια πόλη βιώσιμη περιλαμβάνει ίσες ευκαιρίες για όλους, πρόσβαση στην ενέργεια, τη στέγαση, τη μετακίνηση και σε όλες τις βασικές υπηρεσίες της.

- Διασφάλιση έως το έτος 2030, της πρόσβασης σε ασφαλή και προσιτή στέγαση, της πρόσβασης σε υπηρεσίες καθώς και της αναβάθμισης των παραγκουπόλεων.
- Παροχή έως το έτος 2030, ασφαλών, προσιτών, προσβάσιμων και βιώσιμων συστημάτων μεταφοράς για όλους, βελτίωση της ασφάλειας των δρόμων μέσω της επέκτασης των δημόσιων συγκοινωνιών δίνοντας προσοχή σε ευάλωτες ομάδες όπως ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρίες, γυναίκες και παιδιά.
- Ενίσχυση έως το έτος 2030, τη χωρίς αποκλεισμούς βιώσιμη αστικοποίηση για όλους και τη δυνατότητα ενός βιώσιμου και συμμετοχικού προγραμματισμού και διαχείρισης των ανθρώπινων οικισμών για όλες τις χώρες.

- Ενίσχυση της προσπάθειας για προστασία και διαφύλαξη της πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς.
- Μείωση έως το έτος 2030, του αριθμού των θανάτων από φυσικές καταστροφές και αποκατάσταση όσων ανθρώπων έχουν πληγεί από αυτές και ουσιαστική μείωση στις άμεσες οικονομικές απώλειες που έχουν σχέση με το παγκόσμιο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και οφείλονται στις φυσικές καταστροφές δίνοντας έμφαση σε ανθρώπους που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.
- Μείωση έως το έτος 2030, του κατά κεφαλήν περιβαλλοντικού αποτυπώματος των πόλεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και τη καλύτερη διαχείριση των απορριμμάτων των δήμων.
- Διασφάλιση έως το έτος 2030, της πρόσβασης για όλους σε χώρους πρασίνου και δημόσιους χώρους με ασφάλεια.
- Προώθηση και δημιουργία οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών δεσμών μεταξύ των αστικών, περιφερειακών και επαρχιακών περιοχών ενισχύοντας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο την ανάπτυξη.
- Αύξηση του αριθμού των πόλεων και ανθρώπινων οικισμών με την υιοθέτηση και εφαρμογή πολιτικών που αποβλέπουν στη συμμετοχικότητα, την αποτελεσματικότητα διαχείρισης των πόρων, το μετριασμό και τη προσαρμογή απέναντι στη κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα τους απέναντι στις φυσικές καταστροφές. Αποβλέπει στην ανάπτυξη και εφαρμογή της παγκόσμιας διαχείρισης φυσικών καταστροφών σε όλα τα επίπεδα σύμφωνα με το Πλαίσιο Sendai για τη μείωση των φυσικών καταστροφών στα έτη μεταξύ 2015-2030.
- Στήριξη των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών με οικονομική και τεχνική βοήθεια με σκοπό την οικοδόμηση βιώσιμων και ανθεκτικών κτιρίων χρησιμοποιώντας τοπικές ύλες.

1.12 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Στόχος είναι η διασφάλιση προτύπων που θα εξασφαλίζουν τη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα τη προώθηση της επάρκειας των πόρων και της ενέργειας, την επίτευξη της ανάπτυξης, τη βελτίωση των μελλοντικών οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών δαπανών, την ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας και τη μείωση των συνθηκών φτώχειας. Η βιώσιμη παραγωγή και

κατανάλωση αποσκοπεί στο να γίνονται περισσότερα και καλύτερα πράγματα με λιγότερα, στην αύξηση του καθαρού κέρδους με παράλληλη μείωση χρήσης των πόρων και υποβάθμισης του περιβάλλοντος με τελικό στόχο μια καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους τους έμβιους οργανισμούς. Περιλαμβάνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, τις επιχειρήσεις, τους καταναλωτές, τους φορείς χάραξης πολιτικών, τους ερευνητές και επιστήμονες, τους εμπόρους λιανικής πώλησης, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και όλων των οργανισμών που συνεργάζονται για την ανάπτυξη. Κάτι τέτοιο απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση και συνεργασία μεταξύ των φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού από τον παραγωγό μέχρι τον τελικό καταναλωτή. Είναι επιτακτική η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για την αειφόρο κατανάλωση και τρόπο ζωής και επαρκής πληροφόρηση τους από τα πρότυπα και τις ετικέτες των προϊόντων.

- Εφαρμογή του δεκαετούς πλαισίου προγραμμάτων για τη βιώσιμη ανάπτυξη και παραγωγή. Ανάλυση δράσης από όλες τις χώρες ανάλογα με τις ικανότητες και το βαθμό ανάπτυξης τους με ηγετικό ρόλο από τις περισσότερο ανεπτυγμένες χώρες.
- Στόχος η βιώσιμη διαχείριση και επαρκής χρήση των φυσικών πόρων έως το έτος 2030.
- Μείωση κατά το ήμισυ της κατά κεφαλήν σπατάλης τροφίμων παγκοσμίως έως το έτος 2030, στο επίπεδο των καταναλωτών και λιανικών έμπορων. Μείωση της απώλειας τροφίμων σε όλο το εύρος της αλυσίδας παραγωγής και ανεφοδιασμού συμπεριλαμβανομένης και της απώλειας έπειτα από συγκομιδή.
- Περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των χημικών αποβλήτων και όλων των αποβλήτων σε όλη τη διάρκεια ζωής τους σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα πλαίσια καθώς και μείωση των εκπομπών τους στον αέρα, το έδαφος και το νερό έτσι ώστε να μειωθούν οι επιβλαβείς επιπτώσεις τους στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.
- Μείωση έως το έτος 2030, της παραγωγής αποβλήτων μέσω της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης τους.
- Ενθάρρυνση των εταιρειών για υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών με ταυτόχρονη ενσωμάτωση τους στις αναφορές τους.
- Προαγωγή βιώσιμων δημόσιων συμβάσεων σύμφωνα με τις εθνικές πολιτικές και τις προτεραιότητες τους.
- Διασφάλιση μέχρι το έτος 2030, ότι όλοι οι άνθρωποι σε όλα τα μέρη του κόσμου θα έχουν την απαραίτητη γνώση και πληροφορίες σχετικά με το βιώσιμο τρόπο ζωής.

- Στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών και ενίσχυση της επιστημονικής και τεχνολογικής τους ικανότητας έτσι ώστε να κινηθούν προς ένα πιο βιώσιμο μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης.
- Ανάπτυξη και χρησιμοποίηση των κατάλληλων εργαλείων για τον έλεγχο του αντίκτυπου της βιώσιμης ανάπτυξης στον τουρισμό, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και προωθώντας τη τοπική κουλτούρα.
- Αναδιάρθρωση φορολογίας και κατάργηση των περιβαλλοντικών επιζήμιων επιδοτήσεων λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαίτερες ανάγκες και κατάσταση των αναπτυσσόμενων χωρών, μειώνοντας με αυτό το τρόπο τις πιθανές επιπτώσεις στην ανάπτυξη τους και προστατεύοντας τους πιο φτωχούς πληθυσμούς και τις επηρεαζόμενες κοινότητες.

1.13 ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής έχουν αρχίσει να γίνονται αισθητές σε κάθε χώρα και σε κάθε ήπειρο. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής διαταράσσουν τις οικονομίες των χωρών και τις ζωές των ανθρώπων και περιλαμβάνουν τις μεταβαλλόμενες καιρικές συνθήκες, την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και ακραία καιρικά φαινόμενα. Οι εκπομπές από τις ανθρώπινες δραστηριότητες επιδεινώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και συμβάλλουν δυσμενώς στη κλιματική αλλαγή. Εάν δεν παρθούν μέτρα η μέση θερμοκρασία της επιφάνειας του πλανήτη αναμένεται να αυξηθεί κατά 3 βαθμούς Κελσίου αυτόν τον αιώνα κάτι που θα έχει ως συνέπεια κάποιες χώρες του πλανήτη να θερμανθούν ακόμα περισσότερο. Απαιτείται συντονισμένη και διεθνής συνεργασία σε όλα τα επίπεδα έτσι ώστε οι χώρες να κινηθούν σε οικονομίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας και προσαρμοστικής ικανότητας των χωρών απέναντι στις φυσικές καταστροφές και τους κινδύνους που απορρέουν από αυτές.
- Ενσωμάτωση μέτρων για τη κλιματική αλλαγή στις εθνικές πολιτικές, τις στρατηγικές και το σχεδιασμό του κάθε κράτους.
- Βελτίωση της ενημέρωσης, της εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού και των θεσμικών φορέων σχετικά με το μετριασμό και τη προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, το περιορισμό τους και την έγκαιρη προειδοποίηση σε περίπτωση φυσικών καταστροφών.

- Εφαρμογή της δέσμευσης των ανεπτυγμένων χωρών-μερών της Σύμβασης-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη κλιματική αλλαγή σχετικά με την από κοινού διάθεση 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων κάθε έτος έως το 2020 από διάφορες πηγές για την αντιμετώπιση των αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών στα πλαίσια δράσεων μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και με διαφάνεια στην εφαρμογή τους. Ο στόχος αυτός αποβλέπει στον πλήρη εξορθολογισμό του Πράσινου Ταμείου για το Κλίμα μέσω της κεφαλαιοποίησης του το συντομότερο δυνατόν.
- Προώθηση μηχανισμών για την αύξηση της ικανότητας οργάνωσης και διαχείρισης των επιπτώσεων από τη κλιματική αλλαγή στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα μικρά νησιωτικά κράτη.

1.14 ΖΩΗ ΣΤΟ ΝΕΡΟ

Στόχος είναι η διατήρηση και αειφόρος χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των υδάτινων πόρων.

- Μείωση όλων των μορφών θαλάσσιας μόλυνσης ειδικότερα αυτής που οφείλεται σε επίγειες δραστηριότητες όπως τα θαλάσσια απορρίμματα και η μόλυνση από θρεπτικές ουσίες.
- Διαχείριση και προστασία των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων μέσω της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας τους και αποκατάστασή τους με στόχο υγιείς και παραγωγικούς ωκεανούς.
- Ελαχιστοποίηση και αντιμετώπιση της οξέωσης των ωκεανών μέσω της ενισχυμένης επιστημονικής συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα.
- Αποτελεσματική ρύθμιση της αλιευτικής εκμετάλλευσης και τέλος στην υπεραλίευση, τις καταστρεπτικές αλιευτικές τεχνικές και εφαρμογή επιστημονικών σχεδίων για την αποκατάσταση των αποθεμάτων αλιευμάτων σε επίπεδα που θα επιτρέπουν τη παραγωγή της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης όπως ορίζεται από τα βιολογικά τους χαρακτηριστικά.
- Διατήρηση έως το έτος 2020, του ποσοστού 10% των θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών σύμφωνα με την εθνική και διεθνή νομοθεσία και με βάση τα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία.
- Απαγόρευση έως το έτος 2020, συγκεκριμένες μορφές επιδοτήσεων αλιείας που συντελούν στην υπεραλίευση και μη εισαγωγή νέων επιδοτήσεων με ειδική

προσέγγιση μεταξύ των αναπτυσσόμενων, ανεπτυγμένων και λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών.

- Αύξηση έως το έτος 2030, του οικονομικού οφέλους για τα μικρά νησιωτικά κράτη και τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες μέσω της βιώσιμης χρήσης των θαλάσσιων πόρων μέσω της βιώσιμης διαχείρισης της αλιείας, των υδατοκαλλιεργειών και του τουρισμού.
- Ενίσχυση της επιστημονικής γνώσης, της έρευνας και της μετάδοσης της λαμβάνοντας υπόψιν τα κριτήρια και τις κατευθυντήριες γραμμές της Μετάδοσης της Θαλάσσιας Τεχνολογίας εντός του πλαισίου της Διακυβερνητικής Ωκεανογραφικής Επιτροπής με σκοπό τη βελτίωση της κατάστασης των ωκεανών και την ενίσχυση της συμβολής της θαλάσσιας βιοποικιλότητας στην ανάπτυξη των χωρών και των μικρών νησιωτικών κρατών.
- Παροχή πρόσβασης σε αλιείες μικρής κλίμακας σε θαλάσσιους πόρους και αγορές.
- Ενίσχυση της διατήρησης και βιώσιμης χρήσης των ωκεανών και των πόρων τους μέσω της εφαρμογής της διεθνούς νομοθεσίας έτσι όπως προβλέπεται από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας.

1.15 ΖΩΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ

Ο στόχος αυτός περιλαμβάνει τη βιώσιμη διαχείριση των δασών, την καταπολέμηση της ερημοποίησης, την ανάσχεση και αντιστροφή της υποβάθμισης της ποιότητας του εδάφους και της απώλειας βιοποικιλότητας. Τα δάση καλύπτουν το 30% της επιφάνειας της Γης και αποτελούν το κλειδί στη καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της προστασίας της βιοποικιλότητας. 13 εκατομμύρια εκτάρια δασών χάνονται κάθε χρόνο ενώ η συνεχιζόμενη υποβάθμιση των άνυδρων περιοχών οδήγησε στην ερημοποίηση 3,6 δισεκατομμυρίων εκταρίων. Η αποψίλωση και ερημοποίηση των δασών που προκαλείται από την αλλαγή του κλίματος και τις ανθρώπινες δραστηριότητες αποτελούν προκλήσεις μέγιστης σημασίας για την αειφόρο ανάπτυξη και έχουν επηρεάσει τις ζωές και τα μέσα διαβίωσης εκατομμυρίων ανθρώπων.

- Διασφάλιση έως το έτος 2020, της διατήρησης, αποκατάστασης και βιώσιμης χρήσης των χερσαίων οικοσυστημάτων και συγκεκριμένα των δασών, των βουνών, των άνυδρων ζωνών και των υδροβιότοπων σύμφωνα με τις διεθνείς συμφωνίες.
- Προαγωγή έως το έτος 2020, της εφαρμογής της βιώσιμης διαχείρισης όλων των δασών, του τέλους της αποψίλωσης, της αποκατάστασης των υποβαθμισμένων εδαφών και αύξηση της αναδάσωσης παγκοσμίως.
- Καταπολέμηση έως το έτος 2030, της ερημοποίησης και αποκατάσταση της γης που επηρεάστηκε από αυτήν καθώς και από συνθήκες ξηρασίας και πλημμύρες.
- Διασφάλιση έως το έτος 2030, της προστασίας των οικοσυστημάτων των βουνών και της βιοποικιλότητας τους έτσι ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα τους να παράσχουν οφέλη απαραίτητα για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Άμεση και ουσιαστική δράση για τη μείωση της υποβάθμισης των φυσικών οικοτόπων, αποτροπή της απώλειας της βιοποικιλότητας και προστασία των απειλούμενων ζώων υπό εξαφάνιση.
- Δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των οφελών από τη χρήση των φυσικών πόρων και ορθή πρόσβαση σε αυτούς όπως έχει συμφωνηθεί διεθνώς.
- Τέλος στη λαθροθηρία και τη παράνομη διακίνηση προστατευόμενων ειδών της χλωρίδας και της πανίδας και αντιμετώπιση της προσφοράς και της ζήτησης των παράνομων προϊόντων που προκύπτουν από αυτές.
- Ενσωμάτωση έως το έτος 2020, της σημαντικότητας της προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων στον εθνικό και τοπικό σχεδιασμό στις διαδικασίες ανάπτυξης και στις στρατηγικές για τη καταπολέμηση της φτώχειας.
- Διάθεση πόρων για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης διαχείρισης των δασών δίνοντας κίνητρα στις αναπτυσσόμενες χώρες έτσι ώστε να σημειωθεί πρόοδος στη διατήρηση τους και στην αναδάσωση.
- Ενίσχυση της παγκόσμιας συνεργασίας για τη προσπάθεια καταπολέμησης της λαθροθηρίας και της παράνομης διακίνησης προστατευόμενων ειδών με την αύξηση της ικανότητας διαβίωσης των τοπικών κοινωνιών χωρίς να είναι απαραίτητες αυτές οι δραστηριότητες.

1.16 ΕΙΡΗΝΗ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

Ο στόχος αυτός αφορά τη προώθηση ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών με σκοπό την αειφόρο ανάπτυξη, τη δικαιοσύνη για όλους και την οικοδόμηση αποτελεσματικών θεσμών σε όλα τα επίπεδα.

- Μείωση όλων των μορφών βίας και των ποσοστών θανάτων λόγω αυτής παντού.
- Τέλος στη κακοποίηση, εκμετάλλευση, διακίνηση και όλων των μορφών βίας και βασανιστηρίων που υφίστανται ο παιδικός πληθυσμός.
- Προαγωγή ενός κράτους δικαίου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης για όλους στη δικαιοσύνη.
- Μείωση έως το έτος 2030, των παράνομων ροών χρημάτων και της διακίνησης όπλων και καταπολέμηση κάθε μορφής οργανωμένου εγκλήματος.
- Ουσιαστική μείωση φαινομένων διαφθοράς και δωροδοκιών.
- Ανάπτυξη αποτελεσματικών, αξιόπιστων και με διαφάνεια θεσμών σε όλα τα επίπεδα.
- Διασφάλιση υπεύθυνης, συμμετοχικής, αντιπροσωπευτικής και χωρίς αποκλεισμούς λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα.
- Διεύρυνση και ενίσχυση της συμμετοχής των αναπτυσσόμενων χωρών στους θεσμούς παγκόσμιας διακυβέρνησης.
- Παροχή έως το έτος 2030, νομικού καθεστώτος για όλους και διασφάλιση της καταγραφής όλων των γεννήσεων.
- Διασφάλιση της δημόσιας και ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και προστασία στις θεμελιώδεις ελευθερίες σύμφωνα με τις εκάστοτε εθνικές νομοθεσίες και τις εθνικές συμφωνίες.
- Ενίσχυση των εθνικών θεσμών μέσω της διεθνούς συνεργασίας για την οικοδόμηση ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες με στόχο τη καταπολέμηση φαινομένων βίας, τρομοκρατίας και εγκλήματος.
- Προώθηση και εφαρμογή νόμων χωρίς διακρίσεις με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη.

1.17 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

Ο στόχος αυτός αφορά στη παγκόσμια συνεργασία για την αειφόρο ανάπτυξη. Για να καταστεί επιτυχημένο ένα πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης είναι αναγκαίο να συνεργαστούν μεταξύ τους οι κυβερνήσεις, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και η κοινωνία των πολιτών. Αυτές οι συνεργασίες

χωρίς αποκλεισμούς με κύριο άξονα το κοινό όραμα, κοινές αρχές και αξίες με τον άνθρωπο και το περιβάλλον στο κέντρο απαιτούνται σε παγκόσμιο, περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Απαιτείται δράση για διάθεση χρηματικών ροών στους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης από ιδιωτικούς πόρους σε κρίσιμους τομείς κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Αυτοί οι τομείς περιλαμβάνουν τη βιώσιμη ενέργεια, τις υποδομές, τις μεταφορές καθώς και τις τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών. Ο δημόσιος τομέας θα πρέπει να θέσει μια σαφή κατεύθυνση, να υπάρξει επανεξέταση και παρακολούθηση των πλαισίων και κανονισμών έτσι ώστε να επιτρέπουν τέτοιου είδους επενδύσεις για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης. Θα πρέπει να ενισχυθούν εθνικοί μηχανισμοί εποπτείας όπως τα ανώτατα όργανα ελέγχου και οι λειτουργίες της εποπτείας να ελέγχονται από νομικούς.

1.17.1 ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Ενίσχυση της εγχώριας κινητοποίησης των πόρων μέσω της διεθνούς στήριξης στις αναπτυσσόμενες χώρες και βελτίωση της εγχώριας ικανότητας για τη συλλογή των φόρων και άλλων κρατικών εισοδημάτων.
- Να δοθεί ώθηση στις ανεπτυγμένες χώρες να εφαρμόσουν πλήρως τις επίσημες αναπτυξιακές τους δεσμεύσεις όπως τη δέσμευση να δαπανήσουν το 0,7% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος σε Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια προς τις αναπτυσσόμενες χώρες και το 0,15% έως το 0,20% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος σε Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες.
- Κινητοποίηση χρηματοοικονομικών πόρων από διάφορες πηγές στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες έτσι ώστε να καταφέρουν να πετύχουν τη βιωσιμότητα του χρέους τους μέσω συντονισμένων πολιτικών που στόχο έχουν τη χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια, την ανακούφιση και αναδιάρθρωση του χρέους όπως απαιτείται. Επιπλέον διαχείριση του εξωτερικού χρέους υπερχρεωμένων και φτωχών χωρών.
- Ενίσχυση των επενδύσεων σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες.

1.17.2 ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών με στόχο τη πρόσβαση στη τεχνολογία, τη καινοτομία και την επιστήμη. Ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των χωρών με αμοιβαία συμφωνηθέντες όρους και βελτίωση του συντονισμού των ήδη υπάρχοντων μηχανισμών κυρίως αυτών των Ηνωμένων Εθνών.

- Προαγωγή της ανάπτυξης και διάδοσης περιβαλλοντικά ορθών τεχνολογιών για τις αναπτυσσόμενες χώρες με ευνοϊκούς όρους.
- Να τεθούν σε λειτουργία τράπεζες τεχνολογίας και επιστήμης καθώς και μηχανισμοί ανάπτυξης δυνατοτήτων για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και να πραγματοποιηθεί η ενδυνάμωση της χρήσης βασικών τεχνολογιών κυρίως τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

1.17.3 ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Διεθνής στήριξη για την εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες έτσι ώστε να υπάρξει προώθηση των εθνικών σχεδίων τους τα οποία με τη σειρά τους θα συμβάλλουν στους στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

1.17.4 ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

- Η προώθηση ενός συμμετοχικού, ισότιμου και χωρίς διακρίσεις βασισμένο σε κανόνες, εμπορικό σύστημα υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου στα πλαίσια της ατζέντας της Ντόχα για την ανάπτυξη.
- Η αύξηση στις εξαγωγές των αναπτυσσόμενων χωρών.
- Η πρόσβαση στις αγορές χωρίς δασμούς σε μόνιμη βάση για όλες τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες σύμφωνα με τις αποφάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου διασφαλίζοντας ότι οι κανόνες που θα πρέπει να εφαρμοστούν από τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες είναι απλοί και διευκολύνουν τη πρόσβαση τους στην αγορά.

ΣΥΣΤΗΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Η θεσμική και πολιτική συνοχή.
- Οι πολυμερείς εταιρικές συνεργασίες.
- Στοιχεία, έλεγχος και αξιοπιστία.

Πηγή: <http://hellenicplatform.org/oi-17-stoxoi/>.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

2.1 GLOBAL REPORTING INITIATIVE

Η Παγκόσμια Πρωτοβουλία Αναφοράς (GRI), αποτελεί έναν ανεξάρτητο διεθνή οργανισμό, με έδρα το Άμστερνταμ, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τα Πρότυπα των Εκθέσεων Βιωσιμότητας (Sustainability Reports) και αποτελούν τη βέλτιστη πρακτική παγκοσμίως στη σύνταξη εκθέσεων που αφορούν σε οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα. Επιπλέον ρόλος του οργανισμού είναι η ευρεία διάδοση τους και εφαρμογή τους. Βοηθά επιχειρήσεις και κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο να κατανοήσουν και να επικοινωνήσουν το αντίκτυπο τους σε κρίσιμα θέματα βιωσιμότητας όπως η κλιματική αλλαγή, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η διακυβέρνηση και τη κοινωνική ευημερία. Όραμα αυτής της πρωτοβουλίας είναι η ευημερία της παγκόσμιας κοινότητας η οποία θα βελτιώνει την ανθρωπότητα και τους φυσικούς πόρους από τους οποίους εξαρτάται η επιβίωση της.

2.2 Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Τα Πρότυπα Αναφοράς Βιώσιμης Ανάπτυξης GRI (GRI standards), αποτελούν τα πρώτα και τα πιο διαδεδομένα παγκόσμια πρότυπα που χρησιμοποιούνται στις Εκθέσεις Βιωσιμότητας (Sustainability Reports). Αναπτύχθηκαν το 1997 και σε ποσοστό 93% των μεγαλύτερων 250 πολυεθνικών παγκοσμίως τα χρησιμοποιούν για να καταγράψουν τη πρόοδο τους σε θέματα βιωσιμότητας. Οι Εκθέσεις Βιωσιμότητας συμβάλλουν στη δημιουργία πιο υπεύθυνων εταιρειών, βοηθούν στην αναγνώριση και διαχείριση κινδύνων και στην αναζήτηση νέων ευκαιριών. Υποστηρίζουν τις εταιρείες, βελτιώνοντας την εταιρική διακυβέρνηση και δημιουργώντας σχέσεις εμπιστοσύνης με τα ενδιαφερόμενα μέρη ενώ παράλληλα προστατεύεται το περιβάλλον και βελτιώνονται οι κοινωνικές συνθήκες.

Τα GRI Πρότυπα εστιάζουν κυρίως στα παρακάτω:

- Ανθρώπινα δικαιώματα.
- Κλιματική αλλαγή.
- Καλή διακυβέρνηση και μηδενική διαφθορά.
- Διευκόλυνση του εμπορίου και βιωσιμότητα.
- Κεφαλαιαγορές και ρυθμιστικές αρχές της αγοράς.
- Ισότητα των φύλων.
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

2.3 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Η έκθεση βιωσιμότητας είναι μια έκθεση που δημοσιεύεται από μια εταιρεία ή έναν οργανισμό και αφορά τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις που προκαλούν οι δραστηριότητες της. Επιπλέον, μια έκθεση βιωσιμότητας παρουσιάζει τις αξίες και το μοντέλο διακυβέρνησης της εταιρείας καθώς και τη σύνδεση της στρατηγικής που εφαρμόζει η εταιρεία με τη δέσμευση της σε μια βιώσιμη παγκόσμια οικονομία.

Οι εκθέσεις βιωσιμότητας μπορούν να βοηθήσουν τους οργανισμούς να μετρήσουν, να κατανοήσουν και να επικοινωνήσουν την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική απόδοση τους καθώς και το τρόπο λειτουργίας τους, και στη συνέχεια να θέτουν στόχους και να διαχειρίζονται την αλλαγή πιο αποτελεσματικά. Μια έκθεση βιωσιμότητας αποτελεί τη βάση για την επικοινωνία της βιώσιμης απόδοσης και αντικτύπου είτε θετικού είτε αρνητικού.

Η έκθεση βιωσιμότητας μπορεί να θεωρηθεί συνώνυμη με άλλες μη οικονομικές μορφές εκθέσεων όπως οι εκθέσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (Corporate Social Responsibility report) κ.α. Αποτελεί επίσης ένα στοιχείο ολοκληρωμένης καταγραφής (integrated reporting), που συνδυάζει την ανάλυση της οικονομικής και της μη-οικονομικής απόδοσης.

(Πηγή: globalreporting.org/information/sustainability-reporting.)

2.4 ΜΙΑ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Το Διεθνές Συμβούλιο Αναφοράς (International Integrated Reporting Council-IIRC), με τη πρόταση του για μια επαναστατική αλλαγή στο τρόπο που οι εταιρείες εκθέτουν τις δραστηριότητες τους στα ενδιαφερόμενα μέρη, αντικαθιστώντας τις οικονομικές εκθέσεις με τις εκθέσεις βιωσιμότητας, είχε ως στόχο το να τις καταστήσει πιο βιώσιμες αλλάζοντας το τρόπο λειτουργίας τους και λήψης αποφάσεων.

Το εταιρικό κομμάτι που αναφερόταν σε στοιχεία πέραν των οικονομικών αφορούσε στο ανθρώπινο δυναμικό και στις σχέσεις μεταξύ των εργαζομένων και αποτελούσε μέρος της ετήσιας έκθεσης των οικονομικών στοιχείων της εταιρείας. Ο Hogner (1982) ανακάλυψε πως η Βιομηχανία Χάλυβα των Η.Π.Α. συμπεριλάμβανε στις οικονομικές εκθέσεις της θέματα όπως η στέγαση των εργαζομένων, η ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών, η ασφάλεια των εργαζομένων και η βοήθεια στην αποπληρωμή στεγαστικών δανείων των υπαλλήλων.

Οι πολιτικές των χωρών καθώς και μεγάλες περιβαλλοντικές καταστροφές συνέβαλλαν στις αλλαγές των ετήσιων εταιρικών εκθέσεων. Η αμερικανική κοινωνία στις δεκαετίες '60 και '70 εξέφραζε έντονη ανησυχία για κοινωνικά θέματα, όπως τα δικαιώματα των γυναικών, η παγκόσμια ειρήνη και η εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων κάτι που έγινε το επίκεντρο των αναφορών. Οι σχέσεις μεταξύ των υπαλλήλων και οι αναφορές στο ανθρώπινο δυναμικό εξελίχθηκαν στις αναφορές σχετικά με τη κοινωνία. Το φυσικό περιβάλλον απέκτησε ιδιαίτερη σημασία ύστερα από περιβαλλοντικές καταστροφές και θέσπιση κανονισμών οι οποίοι έπρεπε να ακολουθούνται. Έρευνες κατά τα μέσα της δεκαετίας του '70 από την εταιρεία Ernst & Young καταδείκνυαν πως μόνο το 1% από τη λίστα των 500 εταιρειών στη Fortune παρείχαν ξεχωριστή αναφορά κοινωνικής υπευθυνότητας μαζί με την ετήσια έκθεση τους.

Πιο συντηρητικές πολιτικές και φτωχότερες οικονομίες συνδέονται συνήθως με μειωμένο ενδιαφέρον σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα (Buhr 2007). Στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη πρωθυπουργία της Margaret Thatcher κατά τη περίοδο 1979-1990 καθώς και τις Ηνωμένες Πολιτείες τη περίοδο 1980-1989 όπου προέδρευε ο Ronald Reagan, περίοδοι σημαντικής οικονομικής ύφεσης, η απορρύθμιση και η οικονομία αποτελούσαν πρωταρχικά θέματα έναντι όλων των υπολοίπων. Ως επακόλουθο, η αναφορά σε κοινωνικά θέματα την εποχή εκείνη παράκμασε. Εξαιρέσεις αποτέλεσαν εταιρείες όπως η Body Shop, η Ben and Jerry's και η Patagonia οι οποίες βάσιζαν το επιχειρηματικό τους μοντέλο σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα και προωθούσαν τη πληροφόρηση σε αυτά. Τα περιβαλλοντικά θέματα άρχισαν να τραβούν το ενδιαφέρον όταν έπιασε φωτιά το ποτάμι Cuyahoga στο Cleveland το οποίο ήταν μολυσμένο από πετρέλαιο, το 1969. Η φωτιά είχε αποδοθεί στα απόβλητα που εναπόθεταν στις εκβολές του οι γύρω βιομηχανίες. Αυτό οδήγησε στη δημιουργία νομοθεσίας για τον Καθαρό Αέρα το 1970 (Clean Air Act) και το Καθαρό Νερό το 1972 (Clean Water Act). Οι νομοθεσίες αυτές ενισχύθηκαν με το πέρασμα του χρόνου επιβάλλοντας σημαντικά πρόστιμα στις αμερικάνικες πολυεθνικές καθιστώντας τις πιο υπεύθυνες όσον αφορά τις δραστηριότητες τους σε σχέση με το περιβάλλον.

Το Δεκέμβριο του 1984, η μεγάλη μεγέθους διαρροή χημικών και μόλυνση στο Bhopal, στην Ινδία θεωρείται υπεύθυνη για το θάνατο 20.000 ανθρώπων και τη πρόκληση μόνιμης φυσικής βλάβης σε περίπου 600.000 (Ramesh 2009). Ως επακόλουθο αυτού του γεγονότος, ήταν ο συνασπισμός των χημικών βιομηχανιών μεταξύ τους για την ανάπτυξη του προγράμματος "Responsible Care" με στόχο να αποτρέψουν τη νομοθεσία από τη κυβέρνηση. Τέθηκε σε ισχύ το 1985, από την Ένωση των Παραγωγών Χημικών του Καναδά (Canadian Chemical

Producer's Association-CCPA), ελπίζοντας πως η εθελοντική δράση τους θα καθυστερούσε το περιορισμό τους από τη κυβερνητική νομοθεσία. Το περιστατικό αυτό οδήγησε το 1986 στο νόμο "Right To Know Act", σύμφωνα με τον οποίοι οι πολυεθνικές ήταν υποχρεωμένες να καταγράφουν την απελευθέρωση περισσότερων από 320 τοξικών ουσιών η οποία προέκυπτε από τη δραστηριότητα τους. Έτσι δημιουργήθηκε το "Toxics Release Inventory" (TRI-Κατάλογος τοξικών ουσιών), ο οποίος ήταν διαθέσιμος για τους πολίτες στο διαδικτυακό ιστότοπο του US Emergency Planning. Η απελευθέρωση των τοξικών ουσιών ήταν νόμιμες. Απλά έπρεπε να καταγραφούν. Η 1^η αναφορά κατέγραφε ποσότητα 1 δισεκατομμυρίου κιλών τοξικών ουσιών οι οποίες είχαν απελευθερωθεί. Αυτό συνέβαλε στη δημόσια αντίληψη επί του θέματος και τη περίοδο μεταξύ 1988-1992 οι τοξικές εκπομπές στον αέρα, στο νερό και στο έδαφος ελαττώθηκαν σε ποσοστό 35%. Η φιλοσοφία αυτών των καταγραφών είναι πως ότι μπορεί να μετρηθεί, μπορεί να καταστεί διαχειρίσιμο. Η Αυστραλία επιβάλλει υποχρεωτικά τη καταγραφή συγκεκριμένων αέριων εκπομπών από το 1998. Ο Patten(1992), παρατηρεί σημαντική αύξηση στην καταγραφή περιβαλλοντικών στοιχείων από βιομηχανίες πετρελαίου και φυσικού αερίου μετά τη πετρελαιοκηλίδα Exxon Valdez, το 1989. Με αυστηρές νομοθετικές ρυθμίσεις οι εταιρείες αναγκάστηκαν να αποκαλύπτουν περισσότερα στοιχεία όσον αφορά τις επιπτώσεις της βιομηχανικής τους δραστηριότητας στο περιβάλλον.

Η συχνότητα με τη οποία εκδίδονται οι εκθέσεις των εταιρειών, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη περιβαλλοντική νομοθεσία της κάθε χώρας και ο βαθμός αποκάλυψης στοιχείων κάθε εταιρείας διαφέρει ανάλογα με το τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται.

Σύμφωνα με τη Παγκόσμια Πρωτοβουλία Αναφοράς (Global reporting initiative-GRI 2011) προέκυψε ο ακόλουθος ορισμός της Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης:

Η πρακτική της μέτρησης, αποκάλυψης και ανάληψης ευθύνης σε ενδοεταιρικούς και εξωτερικούς φορείς για την απόδοση του εταιρικού οργανισμού σύμφωνα με το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και περιγράφει τη καταγραφή του αντίκτυπου της εταιρείας σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο και θα πρέπει να περιγράφει τόσο τη θετική όσο και την αρνητική συνεισφορά του οργανισμού σε αυτά.

(Πηγή: Naomi Soderstrom, Sustainability reporting: past, present, and trends for the future. How sustainability reporting develops will have dramatic implications for the practice of accounting and auditing in the future.)

2.5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΦΗΜΗΣ (Corporate Reputation Management) ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Μια πολύ σημαντική πρόκληση που αντιμετωπίζουν όλες οι εταιρείες είναι το πως αντιμετωπίζονται από τη κοινωνία. Κάθε άτομο που απαρτίζει τη κοινωνία έχει στο μυαλό του σκέψεις, πεποιθήσεις, αντιλήψεις και μια διαμορφωμένη εντύπωση για κάθε εταιρεία. Μηνύματα κάθε είδους επηρεάζουν την εικόνα και η εικόνα με τη σειρά της επηρεάζει τη φήμη μιας εταιρείας.

2.5.1 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΦΗΜΗ

Η φήμη μιας εταιρείας από παράγοντες οι οποίοι περιλαμβάνουν την ικανοποίηση των πελατών, τη ποιότητα της υπηρεσίας που προσφέρει και των προϊόντων της, την ύπαρξη διαφάνειας στη διοίκηση και συνολικά μέσα στην εταιρεία, την εταιρική υπευθυνότητα, τα προσόντα και τις δεξιότητες των εργαζομένων της, τις εγκαταστάσεις της και τα προνόμια που παρέχει στο προσωπικό της, τη πολιτική της μισθοδοσίας που ακολουθεί, τον υγιή ανταγωνισμό και την αξιοπιστία της. Καθώς οι εταιρείες συνειδητοποιούν τα πλεονεκτήματα που προσφέρει μια καλή εικόνα στη διαφήμιση, τη χρηματοδότηση και τη προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού αυξάνουν σε μια πολύ ανταγωνιστική και παγκόσμια αγορά, δίνουν περισσότερη σημασία στο χτίσιμο μιας καλής φήμης. Η φήμη διαμορφώνεται μέσω της εταιρικής ταυτότητας, της εταιρικής κουλτούρας και της εικόνας που προβάλλει μια εταιρεία. Η εταιρική ταυτότητα καθορίζεται από τη συμπεριφορά του προσωπικού, το στυλ επικοινωνίας και τη φιλοσοφία που υπηρετεί και τα οπτικά ερεθίσματα που προκαλεί μέσω της διαφήμισης, τα λογότυπα που χρησιμοποιεί, την ιστοσελίδα της στο διαδίκτυο κ.α. Αυτή η ταυτότητα απαντά στο ποια είναι αυτή η εταιρεία και τι την διαχωρίζει από τις υπόλοιπες. Ανταποκρίνεται στη πραγματικότητα και δείχνει τα χαρακτηριστικά της.

2.5.2 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

Η εταιρική κουλτούρα αποτελεί το σύνολο των αξιών που κυριαρχούν στον εργασιακό χώρο και υιοθετούνται από το ανθρώπινο δυναμικό μιας εταιρείας. Αυτή προωθεί την ηθική και τα κίνητρα των εργαζομένων, συντηρεί την αφοσίωση τους στην εταιρεία και τη παραγωγικότητα τους και χαρακτηρίζει γενικότερα την παραγωγικότητα μιας εταιρείας. Είναι ένα σύνολο γραπτών και άγραφων κανόνων, αξιών, πιστεύω και συνηθειών που ενστερνίζονται όλοι όσοι εργάζονται για αυτήν την εταιρεία. Η εταιρική ταυτότητα και η εταιρική κουλτούρα είναι δύο έννοιες αλληλένδετες μεταξύ τους οι οποίες επηρεάζουν η μία την άλλη αλλά ανεξάρτητες.

Μια καλή εταιρική κουλτούρα είναι δείκτης εξέλιξης της εταιρείας ενώ εταιρείες με εταιρική κουλτούρα μη επιτυχημένη ή κακή δε δύναται να βελτιώσουν την εταιρική ταυτότητα τους.

2.5.3 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Η εταιρική εικόνα είναι το σύνολο των πεποιθήσεων για μια εταιρεία, η οποία δεν είναι απαραίτητο ότι ταυτίζεται με τη πραγματικότητα. Μία καλή εικόνα είναι πολύ σημαντική για τη λειτουργία μιας εταιρείας. Πρώτον για τη βιωσιμότητα μίας επιχείρησης και δεύτερον για τη διαφορετικότητα της έναντι άλλων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα. Τα κυριότερα συστατικά μιας καλής εικόνας είναι η ύπαρξη εταιρικού οράματος για το μέλλον, οι λόγοι ύπαρξης μίας εταιρείας καθώς και τα ιδανικά τα οποία πρεσβεύει, η αποστολή που έχει και οι δραστηριότητες που τη κάνουν να διαφέρει από τις υπόλοιπες εταιρείες, η εταιρική κουλτούρα που δείχνει τη φιλοσοφία της για το κόσμο, η στρατηγική επικοινωνίας της που εκφράζει τη κοινωνική της ευθύνη καθώς ο εταιρικός σχεδιασμός της.

Συνοψίζοντας η εταιρική ταυτότητα, εικόνα και κουλτούρα μιας επιχείρησης παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην αντίληψη που έχει η κοινωνία απέναντι τους.

Η καλή φήμη μίας εταιρείας είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Το να είναι κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες είναι πολύ σημαντικό για όλες τις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους. (Πήγη: Kursad GOLGELI, 2013)

Επομένως πέρα από τα πραγματικά οφέλη που έχει η υιοθέτηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης από μια εταιρεία για τη κοινωνία, το περιβάλλον και το πλανήτη μας γενικότερα, οι εταιρείες ευνοούνται με τη δημοσιοποίηση μιας Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης και γίνονται περισσότερο αποδεκτές κοινωνικά, χτίζουν σχέσεις εμπιστοσύνης με τους προμηθευτές και πελάτες τους, ίσως διευκολύνονται στη δραστηριότητα τους και τη τραπεζική χρηματοδότηση και θέτοντας στόχους γίνονται ανταγωνιστικές και καλυτερεύουν με τη πάροδο του χρόνου. Μια εταιρεία που παράγει το ίδιο προϊόν ή υπηρεσία με μία άλλη, διαθέτοντας μια εταιρική κουλτούρα η οποία δίνει πίσω στη κοινωνία και δεν ενδιαφέρεται μόνο για το κέρδος σίγουρα θα προτιμηθεί έναντι της άλλης και από εργαζομένους που θα επιθυμούν να εργαστούν εκεί αλλά και από πελάτες. Άρα είναι κάτι που θα πρέπει να αρχίσει να υιοθετείται στην Ελλάδα από περισσότερες εταιρείες.

Ειδικά στη χώρα μας η οποία έχει πληγεί ανεπανόρθωτα από την οικονομική κρίση σε όλα τα επίπεδα, εργασιακά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά όσο περισσότερες εταιρείες υιοθετούν μια κουλτούρα βασισμένη στους 18 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, θα αρχίσουν να έχουν πιο ικανοποιημένους εργαζόμενους, θα υπάρχει ανταγωνιστικότητα μεταξύ των εταιρειών, θα

αυξηθεί η περιβαλλοντική συνείδηση στη χώρα μας και επακόλουθα θα αρχίσουν να βελτιώνονται οι συνθήκες σε όλα τα επίπεδα.

Σε έρευνα για την εταιρική κοινωνική ευθύνη τη περίοδο από το 2008-2014, με συμμετέχουσες 26 εταιρείες στην Ελλάδα, έδειξε πως οι εταιρείες είχαν αύξησαν και έγιναν πιο αποτελεσματικές στις δραστηριότητες ΕΚΕ (Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης) τους παρά τη μείωση της κερδοφορίας τους κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, και υπήρχε σημαντική ποσοτική διαφορά στη προ κρίσης εποχή και τη μετέπειτα σε αυτό το τομέα. Το 2013, σε μια Ευρωπαϊκή έρευνα που διεξήχθη 3 χώρες της Ευρωζώνης επηρεάστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό από την οικονομική κρίση. Η Ελλάδα, η Ισπανία και η Πορτογαλία. Αυτό οδήγησε στη μείωση συνεισφορών σε κοινωνικές δραστηριότητες και επενδύσεις γενικότερα.

Στο παρακάτω πίνακα φαίνεται ο αριθμός των βραβεύσεων από το Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης σε εταιρείες (CRI-Corporate Responsibility Index), μεταξύ των ετών 2008-2013. (Πηγή:

Androniki Kavoura, Alexandros G. Sahinidis, 2014)

Award Type	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Diamond	1					
Platinum	6	4	3			
Gold	4	3	3	5	2	
Silver	3	4	1	4	5	4
Bronze		3	8	8	5	4
TOTAL	14	14	15	17	12	8

Source: Data Analysis from the CR Index official website <http://www.cri.org.gr/library/downloads/Docs/Documents/CR%20Index%202008-2013.pdf>

Πίνακας 0.1 αριθμός τύπων βραβείων μεταξύ των ετών 2008-2013. (Πηγή: communicating corporate social responsibility activities in Greece in a period of a prolonged economic crisis, Androniki Kavoura, Alexandros G. Sahinidis)

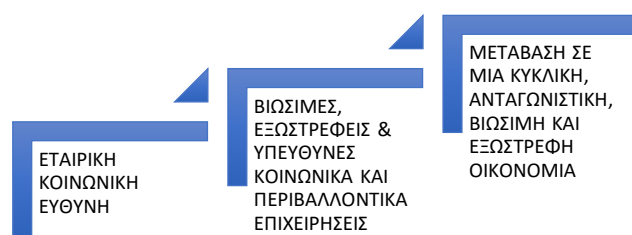
Στην Ελλάδα ο Δείκτης Εταιρικής Υπευθυνότητας εισήχθη το Φεβρουάριο του 2008, από το Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης. Τον Ιούλιο του 2017, η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή κατέθεσε το Εθνικό Σχέδιο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και την Υπεύθυνη Επιχειρηματική Συμπεριφορά το οποίο στόχευε στα παρακάτω:

- Τη διάχυση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Υπεύθυνης Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας.
- Τη στήριξη και ενίσχυση των παραγωγικών σχημάτων που δραστηριοποιούνται ενεργά σε αυτήν προς όφελος της κοινωνίας, του περιβάλλοντος, της αγοράς και εμπλεκόμενων με αυτές φορέων όπως οι εργαζόμενοι και οι προμηθευτές τους.
- Η ρύθμιση θεμάτων σχετικά με το είδος των ενεργειών που εντάσσονται στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και ο τρόπος λειτουργίας τους, η λογοδοσία για

αυτές, η εποπτεία, ο έλεγχος, η προβολή και η διάχυση της πληροφορίας προς αμοιβαίο όφελος των επιχειρήσεων, των οργανισμών και του κοινωνικού συνόλου.

Η ρύθμιση του πεδίου της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Υπεύθυνης Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς ως μέσο συμβολής των επιχειρήσεων και οργανισμών στη στήριξη των κοινωνικών δραστηριοτήτων, τη προστασία του περιβάλλοντος και ενίσχυση της αγοράς και τη βελτίωση των συνθηκών στο εσωτερικό πλαίσιο οργάνωσης και δράσης τους. (Πηγή: <https://www.cri.org.gr>, <https://www.opengov.gr>.)

Τελικός στόχος:

Σχήμα 0.1

2.6 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΙΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

Σε μελέτη στην οποία διερευνήθηκε η συσχέτιση μεταξύ κάποιων χαρακτηριστικών των εταιρειών στην Ελλάδα και της αποκάλυψης πληροφοριών σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό στις Ετήσιες Εκθέσεις τους βρέθηκε πως από τα εξής χαρακτηριστικά : καταγραφή δεικτών GRI (GRI reporting), αν η εταιρεία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τα έσοδα της εταιρείας, το μέγεθος της και το είδος της βιομηχανίας στο οποίο ανήκει τα δύο πρώτα φέρουν θετική συσχέτιση και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την εταιρική κοινωνική τους ευθύνη. Οι εταιρείες που χρησιμοποιούν τις κατευθύνσεις της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας Καταγραφής (GRI- Global Reporting Initiative) και που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, είναι αυτές που εκδίδουν Εκθέσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Αρχικά οι Εκθέσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης εκδίδονταν εθελοντικά από τις εταιρείες στις περισσότερες βιομηχανοποιημένες χώρες και εξακολουθούν να είναι διαδεδομένες σε χώρες όπως οι Η.Π.Α., Γερμανία, Ιαπωνία και Ηνωμένο Βασίλειο σε τομείς όπως η φαρμακοβιομηχανία, αυτοκινητοβιομηχανία, βιομηχανία χημικών προϊόντων και ηλεκτρονική βιομηχανία. Η Γαλλία ήταν η πρώτη χώρα στο κόσμο, η οποία απαίτησε το Μάιο του 2001 από όλες τις

δημόσιες εταιρείες να εκδίδουν Εκθέσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η Σουηδία από το 2009, έχει υποχρεώσει όλες τις δημόσιες εταιρείες να εκδίδουν Εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης ακολουθώντας τις GRI οδηγίες. Οι πληροφορίες τις οποίες αποκαλύπτουν στις εκθέσεις τους οι εταιρείες διαφέρουν ανάλογα με τη χώρα στην οποία δραστηριοποιούνται και το τομέα της βιομηχανίας στον οποίο ανήκουν, κάτι το οποίο μπορεί να έχει σχέση με τις διαφορετικές ισχύουσες νομοθεσίες σε κάθε χώρα. Χώρες όπως η Αυστραλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιαπωνία έχουν θεσπίσει νόμους που καθιστούν υποχρεωτική την αποκάλυψη πληροφοριών της εταιρείας ενώ σε άλλες χώρες αυτό είναι εθελοντικό. Επιπλέον σε χώρες όπου υπάρχει νομοθεσία αλλά δεν επιβάλλονται αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση απόκλισης από αυτήν, θα είναι πιο αργή η εναρμόνιση των εταιρειών με αυτή από μια χώρα η οποία τιμωρεί αυστηρά όποιον δε συμμορφώνεται.

Στην Ελλάδα οι εταιρείες που δημοσιεύουν Εκθέσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης διαθέτουν ένα καθαρό πλεονέκτημα στη κοινωνία έναντι αυτών που δε το εφαρμόζουν ή το εφαρμόζουν περιοδικά. Δημοσιεύοντας εκθέσεις με διαφάνεια και υπευθυνότητα δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, βελτιώνοντας έτσι τη φήμη της εταιρείας. Συνοψίζοντας οι ελληνικές εταιρείες που χρησιμοποιούν τις GRI οδηγίες και που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών αποκαλύπτουν περισσότερες πληροφορίες στις ετήσιες εκθέσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης με πιο σημαντικό το GRI Reporting.

(Πηγή: Vazakidis Athanasios, Stavropoulos Antonios, Galani Despina, 2013)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Αφού παραπάνω αναλύθηκαν λεπτομερώς οι 17 στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης θα αναλυθούν οι εκθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης 5 Ελληνικών Εταιρειών και θα δούμε που δίνει έμφαση η κάθε εταιρεία.

3.1 ΟΜΙΛΟΣ ΕΛ.ΠΕ. (ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ)

Ο Όμιλος Ελληνικά Πετρέλαια από το έτος 2005 δημοσιοποιεί Απολογισμό Βιώσιμης Ανάπτυξης και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η έκθεση αυτή παρουσιάζει την επιχειρηματική επίδοση του Ομίλου από τρεις διαφορετικές οπτικές γωνίες: την οικονομική, την περιβαλλοντολογική και τη κοινωνική. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη παρούσα έκθεση βιωσιμότητας και τα στοιχεία αφορούν τις 10 εταιρείες του Ομίλου: 1) ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. 2) ΕΚΟ ΑΒΕΕ 3) ΑΣΠΡΟ-ΦΟΣ Α.Ε. 4) ΔΙΑΧΟΝ ΑΒΕΕ 5) ΟΚΤΑ ΑΔ ΣΚΟΡΠΕ 6) JUGOPETROL ΑΔ 7) HELLENIC PETROLEUM CYPRUS LTD 8) ΕΚΟ BULGARIA ΕΑΔ 9) ΕΚΟ SERBIA Α.Δ. και 10) ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.

3.1.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Ο Όμιλος ΕΛ.ΠΕ. δραστηριοποιείται σε 6 χώρες: Ελλάδα, Κύπρο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Βουλγαρία και Μαυροβούνιο. Διαθέτει 3 διυλιστήρια στην Ελλάδα και περισσότερα από 1700 πρατήρια καυσίμων, περισσότερα από 300 πρατήρια στο εξωτερικό, 23 σταθμούς ανεφοδιασμού αεροσκαφών, 2 εμφιαλωτήρια υγραερίου, 1 μονάδα παραγωγής και συσκευασίας λιπαντικών, 15 εγκαταστάσεις διανομής και αποθήκευσης καυσίμων και δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων.

Ο Όμιλος αποτελείται από 41 εταιρείες συμπεριλαμβανομένης και της εισηγμένης στα χρηματιστήρια Αθηνών και Λονδίνου μητρικής εταιρείας και κατέχει ηγετική θέση στο εγχώριο εμπόριο μέσω της θυγατρικής του, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ (ΕΚΟ ΑΒΕΕ) που δραστηριοποιείται στο εγχώριο λιανικό εμπόριο, στις πωλήσεις

υγραερίου, βιομηχανικών, αεροπορικών και ναυτιλιακών καυσίμων και λιπαντικών. Η μετοχική σύνθεση του Ομίλου αποτελείται από την Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A.(45,5%), το Ελληνικό Δημόσιο (ΤΑΙΠΕΔ) (35,5%) και το ευρύ επενδυτικό κοινό (19%). Κύρια δραστηριότητα του Ομίλου είναι η διύλιση σε ποσοστό 75% της συνολικής δραστηριότητας του και καλύπτει το 65% της διυλιστικής δυναμικότητας της Ελλάδας. Ο Όμιλος υποστηρίζει 22.290 θέσεις εργασίας, 0,6% στη συνολική απασχόληση της χώρας και για κάθε 1 θέση εργασίας στα Ελληνικά Πετρέλαια, υποστηρίζονται επιπλέον 7 θέσεις εργασίας στην ευρύτερη οικονομία της χώρας. Η συνολική προστιθέμενη αξία που δημιουργεί ο Όμιλος στην ελληνική οικονομία αντιστοιχεί στο 1,1% του ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) και η ετήσια συνεισφορά του σε φόρους αντιστοιχεί στο 3,4% των ετήσιων φορολογικών εσόδων της χώρας.

3.1.2 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΜΙΛΟΥ

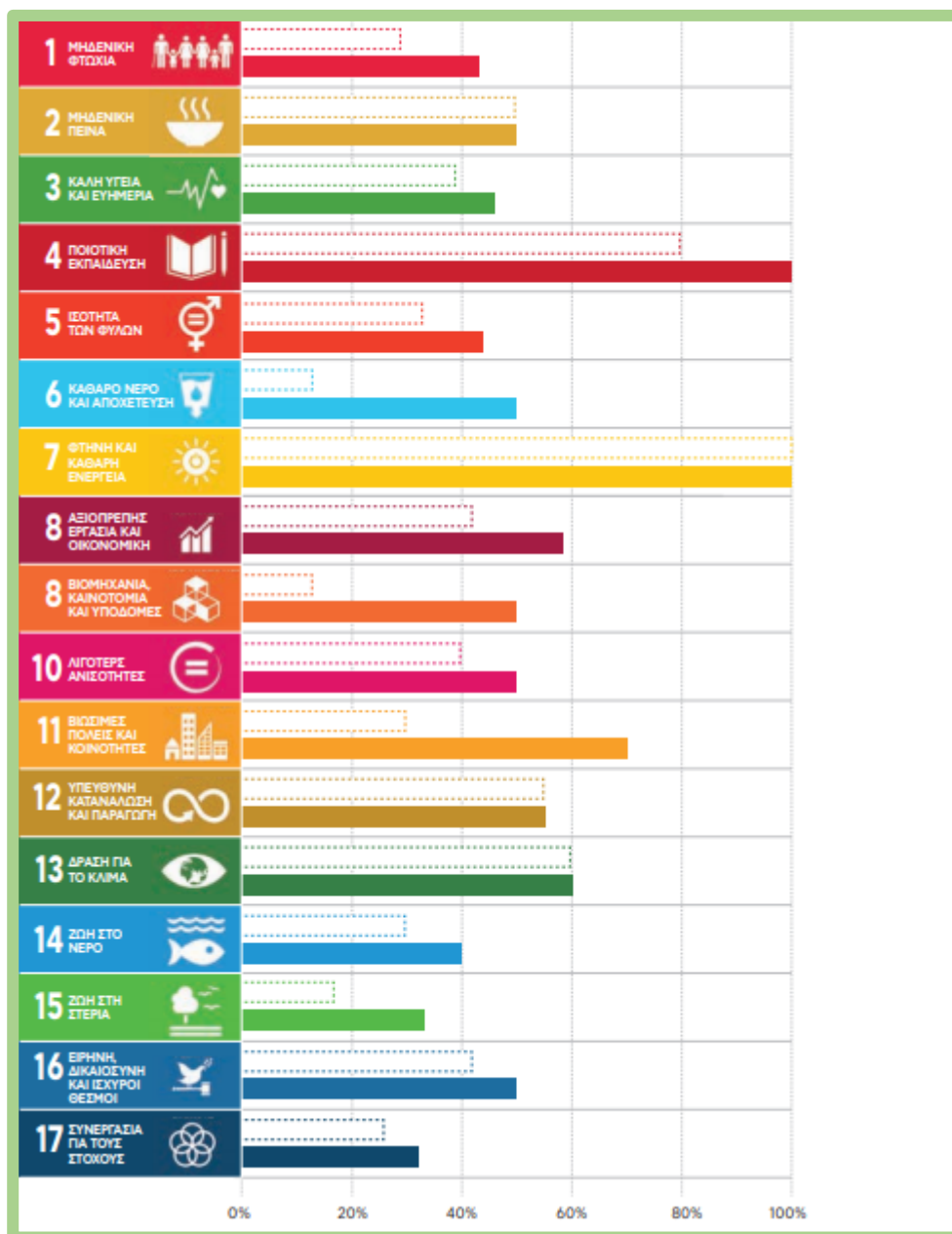
Οι δραστηριότητες του Ομίλου καλύπτουν 89 από τους 169 υποστόχους της βιώσιμης ανάπτυξης και υπήρξε 13% βελτίωση στους υποστόχους σε σχέση με το έτος 2017. Επιπλέον αναδύθηκαν 10 ουσιαστικά θέματα από 26 θέματα βιώσιμης ανάπτυξης σχετικά με τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Σχήμα 0.1 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης οι υποστόχοι των οποίων το 2018 παρουσίασαν τη μεγαλύτερη βελτίωση σε σχέση με το 2017. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)

Σχήμα 0.2 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης, άμεσα συνδεδεμένοι με τις δραστηριότητες του Ομίλου, οι υποστόχοι των οποίων το 2018 ενσωματώθηκαν στο 100%. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)

Σχήμα 0.3 Ποσοστιαία ενσωμάτωση υποστόχων (----2017, ____2018) (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)

Στο πλαίσιο της πολιτικής του Ομίλου εναρμονισμένης με τους στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης ακολουθούνται τα εξής:

- Εφαρμογή οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντολογικά υπεύθυνων πρακτικών και εφαρμογών για την αντιμετώπιση της ολοένα και αυξανόμενης ζήτησης για κάλυψη των ενεργειακών αναγκών.
- Εφαρμογή διαδικασιών για την εξοικονόμηση φυσικών πόρων και ενέργειας, μείωσης των εκπομπών και ορθής διαχείρισης των αποβλήτων.

- Υιοθέτηση αυστηρότερων ευρωπαϊκών και διεθνών προδιαγραφών και τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές για τη προστασία του περιβάλλοντος.
- Δίνει έμφαση στην ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων και εφαρμόζει σύγχρονες πρακτικές εκπαίδευσης για όλο το προσωπικό.
- Πραγματοποιούνται προγράμματα και καλές πρακτικές για τη στήριξη του κοινωνικού συνόλου.

Επιπλέον προάγει:

- Τη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το σεβασμό στον εργασιακό χώρο.
- Τη προστασία του περιβάλλοντος μέσω της υιοθέτησης τεχνολογικών φιλικών προς αυτό.
- Την εξάλειψη των διακρίσεων,
- Την καταπολέμηση της διαφθοράς.

3.1.3 ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Η διαφθορά αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια για τη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη καθώς τροφοδοτεί τις επιχειρήσεις που δε λειτουργούν ανταγωνιστικά εις βάρος του νόμιμου και υγιούς μέρους της οικονομικής δραστηριότητας και ταυτόχρονα υπονομεύει τη βιωσιμότητα της ίδιας της επιχείρησης καθώς αναπτύσσεται νοοτροπία παραβατικής και ανήθικης συμπεριφοράς με κίνδυνο τις δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία αλλά και τη φήμη της ίδιας της επιχείρησης. Η εταιρεία εφαρμόζει Κώδικα Δεοντολογίας με ειδικές προβλέψεις για την απαγόρευση ενεργειών και συμπεριφορών που αποτελούν πράξεις διαφθοράς, αφορά τόσο τη Διοίκηση όσο και το Προσωπικό προβλέποντας σοβαρές κυρώσεις σε περίπτωση διαπίστωσης τέτοιων ενεργειών. Υπάρχει Υπηρεσία Κανονιστικής Συμμόρφωσης η οποία παρέχει συμβουλές για την αποφυγή τέτοιων ενεργειών και η οποία διερευνά τις σχετικές με πράξεις διαφθοράς αναφορές.

Ο Όμιλος έχει καταρτίσει Πολιτική Ανταγωνισμού και εγχειρίδιο συμμόρφωσης. Με αυτό το τρόπο δεσμεύεται διαρκώς για τη συμμόρφωση του με τις επιταγές της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας ανταγωνισμού καθώς και με τις εθνικές νομοθεσίες των χωρών εντός των οποίων δραστηριοποιείται. Στον Όμιλο έχει δημιουργηθεί μια οργανωτική δομή για την εφαρμογή της Πολιτικής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για τη βελτιστοποίηση της εφαρμογής της στο πλαίσιο των καθημερινών δραστηριοτήτων του. Αυτό στοχεύει στην εναρμόνιση της δραστηριότητας του με την ισχύουσα νομοθεσία και στην ύπαρξη διαφάνειας

και σεβασμού στα δικαιώματα του Προσωπικού, των Πελατών, των Προμηθευτών και των Συνεργατών του.

3.1.4 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Οι εταιρικές πολιτικές και πρακτικές του Ομίλου, δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, στην εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και την ανάπτυξη ομαδικότητας και συνεργασίας. Για το λόγο αυτό γίνεται η προσπάθεια ύπαρξης ενός άριστου εργασιακού κλίματος και η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος ανάπτυξης και διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού που περιλαμβάνει επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας και εσωτερικούς κανονισμούς εργασίας, ανταγωνιστικές αμοιβές και δυνατότητες εξέλιξης, παροχές, αξιολόγηση εργαζομένων, προγράμματα απασχόλησης φοιτητών, προγράμματα εργασιακής απασχόλησης νέων πτυχιούχων, εσωτερικό εκπαιδευτικό σύστημα, ενθάρρυνση των εργαζομένων για την ανάληψη διαφορετικών ρόλων ανάλογα με τις γνώσεις, την εμπειρία και τις ικανότητες τους. Προάγεται η ενημέρωση και ο ανοιχτός διάλογος και υπάρχει η δυνατότητα ανοιχτής επικοινωνίας της Διοίκησης με το Προσωπικό (open door policy) με στόχο την αύξηση της αποδοτικότητας, τη βελτίωση της συνεργασίας και του αμοιβαίου σεβασμού. Πραγματοποιείται Έρευνα Εργασιακής Ικανοποίησης με σκοπό την ενίσχυση των ισχυρών σημείων και την εύρεση δυσλειτουργιών έτσι ώστε να σχεδιαστούν τα βήματα για την αποκατάστασή τους.

Ο Όμιλος δεσμεύεται ως προς:

- Υπαρξη αξιοκρατικών συστημάτων προσέλκυσης και αξιολόγησης εργαζομένων.
- Παροχή ίσων ευκαιριών για όλους και δυνατότητα για εμπάθунση στο αντικείμενο τους σε συνεχή επαφή με τις εξελίξεις.
- Δυνατότητες εξέλιξης χωρίς καμία διάκριση.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και Πολιτική Ίσων ευκαιριών

Ο Όμιλος παρακολουθεί τη σχετική εργατική νομοθεσία (εθνική, ευρωπαϊκή, ILO-International Labour Organization) καθώς και τις αναφορές σχετικά με την ανήλικη εργασία, το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις συνθήκες εργασίας και βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τις συλλογικές και σχετικές διεθνείς συμβάσεις. Οι εργαζόμενοι στον Όμιλο είναι ελεύθεροι χωρίς κανέναν περιορισμό να συμμετέχουν σε συνδικαλιστικά σωματεία και επαγγελματικές ενώσεις. Υπάρχουν στο σύνολο τους 9 σωματεία εργαζομένων με μέσο ποσοστό συμμετοχής 87%.

Αμοιβές και Παροχές

Ο Όμιλος προσφέρει ανταγωνιστικές αμοιβές με στόχο τη προσέλκυση και διατήρηση των εργαζομένων και την εξασφάλιση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την επιτυχή δραστηριότητα του. Η μισθολογική πολιτική καθορίζεται από την Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και οι αμοιβές και παροχές των στελεχών διευθυντικού επιπέδου προκύπτουν από την αξιολόγηση των θέσεων τους, την ατομική τους απόδοση και την επίτευξη στόχων λαμβάνοντας υπόψιν τις συνθήκες της αγοράς. Εφαρμόζεται πολιτική παροχών σε όλους τους εργαζομένους και τις οικογένειες τους, διαφορετική ανά εταιρεία και χώρα, με κοινά σημεία την ασφάλεια ζωής, το ιατροφαρμακευτικό πρόγραμμα, την ασφάλιση για ολική ή μερική ανικανότητα, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα και παροχές στα παιδιά εργαζομένων. Το 2018, το σύνολο των παροχών προς τους εργαζομένους ξεπέρασε τα 31 εκατομμύρια ευρώ. Το μέσο ποσοστό παραμονής των εργαζομένων στον Όμιλο (Loyalty Indicator-Δείκτης Εμπιστοσύνης) ήταν 94,17%. Τα πρόσθετα ασφαλιστικά προγράμματα Ζωής και Υγείας και τα Συνταξιοδοτικά Προγράμματα καλύπτουν το 88,52% και το 79,74% αντίστοιχα των εργαζομένων. Όλοι οι εργαζόμενοι συμμετέχουν σε ετήσια αξιολόγηση της επίδοσης τους και το σχεδιασμό για τη βελτίωση της απόδοσης τους και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους. Το 2018 όλοι οι εργαζόμενοι (μέσος όρος Ομίλου 96,78%) αξιολογήθηκαν σύμφωνα με το ενιαίο σύστημα αξιολόγησης.

Εναρμόνιση Προσωπικής και Επαγγελματικής Ζωής

Με σκοπό τη διατήρηση ισορροπίας μεταξύ της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των εργαζομένων ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις παρακάτω πολιτικές:

-Ελαστικό ωράριο για το διοικητικό προσωπικό (white collars).

- Ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ διοίκησης και εργαζομένων (open door policy).
- Intranet (εσωτερικό ηλεκτρονικό δίκτυο επικοινωνίας) και Θυρίδα Προτάσεων Εργαζομένων μέσω της οποίας υποβάλλονται ανώνυμα ή επώνυμα προτάσεις και ερωτήματα διευκολύνοντας το διάλογο μεταξύ όλων των εργαζομένων με τη Διοίκηση.
- Παροχή γεύματος για τους εργαζόμενους.
- Δωρεάν μεταφορά των εργαζομένων από και προς τις εγκαταστάσεις.
- Εκδηλώσεις για προσωπική και επαγγελματική ισορροπία.
- Συμμετοχές σε εργασιακά πρωταθλήματα και προγράμματα εκγύμνασης των εργαζομένων.

Εκπαίδευση και Ανάπτυξη

Στόχος είναι η ενίσχυση των δράσεων στο τομέα της εκπαίδευσης και διάχυσης γνώσης. Στόχοι και προτεραιότητες για το έτος 2018 υπήρξαν η συνέχιση της λειτουργίας της Ακαδημίας ΕΛ.ΠΕ. ο σχεδιασμός της οποίας έγινε το έτος 2013 και στην οποία υλοποιούνται τα εξής προγράμματα:

- EDGE: Ομιλικό πρόγραμμα για την εκπαίδευση των εργαζομένων σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες του Ομίλου και την ανάπτυξη επαγγελματικών συμπεριφορών.
- Πρόγραμμα Ενδυνάμωσης Δεξιοτήτων Διοίκησης Στελεχών σε συνεργασία με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας εξ' αποστάσεως HELPe-learning με μαθήματα γενικού ενδιαφέροντος και εξειδικευμένα τεχνικά μαθήματα.

KPIs Εκπαίδευσης Ομίλου				
	2016	2017	2018	Στόχος 2019-2020
Ποσοστό εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν	79%	82%	84%	Τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό εκπαίδευσης των εργαζομένων
Μέσος όρος εκπαιδευτικών ωρών ανά εκπαιδευόμενο	34	40	39	Ο μέσος όρος εκπαιδευτικών ωρών στα ίδια υψηλά επίπεδα των 2 τελευταίων ετών

Πίνακας 0.1 KPI's (Key Performance Indicators) εκπαίδευσης του Ομίλου. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)

3.1.5 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ο Όμιλος προάγει την Υγεία, Ασφάλεια και Ευεξία στους χώρους εργασίας υιοθετώντας τις εξής πρακτικές:

- Ενίσχυση των μέτρων πρόληψης και περιορισμού των κινδύνων.
- Συνεχής βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας και παροχή των απαραίτητων πόρων για αυτό.
- Διασφάλιση της διαβούλευσης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας.

Ο πυρήνας του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας είναι η «Εκτίμηση Επικινδυνότητας», η οποία υποστηρίζεται και ανατροφοδοτείται μέσω διαδικασιών, επιθεωρήσεων και εκπαιδεύσεων ασφάλειας. Στόχος είναι η ύπαρξη μηδενικών ατυχημάτων και η απουσία επαγγελματικών ασθενειών. Επιπλέον επεκτείνεται η εφαρμογή και στις άλλες δραστηριότητες του Ομίλου, πέραν της διύλισης ενός Ολιστικού Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας για εμπέδωση της κουλτούρας ασφάλειας και βελτίωση των επιδόσεων του Ομίλου. Η Ολιστική Διαχείριση της Ασφάλειας απαρτίζεται από 21 Συστήματα-Πυλώνες για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις που καλύπτουν κάθε πτυχή της λειτουργίας τους. Εντός του έτους 2018 ολοκληρώθηκαν τα πλαίσια λειτουργίας 12 κρίσιμων βέλτιστων πρακτικών που σχετίζονται με δραστηριότητες υψηλής επικινδυνότητας και πραγματοποιήθηκε η ετήσια ανασκόπηση της πλειοψηφίας των συστημάτων.

Στον τομέα της διαχείρισης του επαγγελματικού κινδύνου εφαρμόζεται η αρχή της πρόληψης. Οι εν δυνάμει κίνδυνοι εντοπίζονται και ελέγχονται σύμφωνα με τα κριτήρια της ελληνικής νομοθεσίας, τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς κώδικες και τις καλές πρακτικές. Επιπλέον όλες οι εγκαταστάσεις διαθέτουν γραπτές μελέτες εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου. Πραγματοποιείται παρακολούθηση των εργαζομένων από τους ιατρούς εργασίας υποβάλλοντας τους σε περιοδικές εξετάσεις ανάλογα με το φύλο, την ηλικία και τη θέση εργασίας τους. Το έτος 2018 επενδύθηκαν 22 εκατομμύρια ευρώ για τη βελτίωση της ασφάλειας σε όλες τις εγκαταστάσεις του Ομίλου στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο Όμιλος διαθέτει Σχέδιο Διαχείρισης Κρίσεων και Επιχειρησιακής Συνέχειας με σαφείς ρόλους και αρμοδιότητες τα οποία περιλαμβάνουν στρατηγικές για το χειρισμό πιθανών σεναρίων έκτακτων καταστάσεων τόσο εσωτερικών, όσο και εξωτερικών. Το έτος 2018, επετεύχθη ο στόχος για μηδέν Βιομηχανικά Ατυχήματα Μεγάλης Έκτασης και Περιβαλλοντικά Συμβάντα μεγάλων επιπτώσεων.

Επόμενα βήματα στο τομέα της ασφάλειας αποτελούν:

- Η συνεχής ανανέωση του εξοπλισμού και των υποδομών/εγκαταστάσεων.
- -Η περιοδική και ανεξάρτητη αξιολόγηση για τη πυροπροστασία και τα μέσα μετριάσμου των κινδύνων καθώς και υλοποίηση των συστάσεων/προτάσεων τους.
- Βελτίωση των στρατηγικών και χρόνων ανταπόκρισης σε έκτακτα περιστατικά.

3.1.6 ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΙΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ο Όμιλος σύμφωνα με την αρχή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού REACH¹ που αφορά τη περιβαλλοντική διαχείριση των κινδύνων από τις χημικές ουσίες έχει εναρμονίσει τις δραστηριότητες του με τις προβλέψεις του και εφαρμόζει τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό CLP² για τη ταξινόμηση και επισήμανση των χημικών προϊόντων. Τα Δελτία Δεδομένων Ασφάλειας των προϊόντων περιλαμβάνουν σε παράρτημα τα σενάρια έκθεσης ανθρώπου και περιβάλλοντος ανά προοριζόμενη χρήση και τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης κινδύνου προς τους προοριζόμενους χρήστες. Η ποιότητα των προϊόντων διασφαλίζεται σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα, υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου του καυσίμου από τον ίδιο το καταναλωτή στα πρατήρια μέσω του spot test kit, ο Όμιλος συνεργάζεται με το εργαστήριο τεχνολογίας καυσίμων και λιπαντικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και όλες οι φυσικοχημικές αναλύσεις λαμβάνουν χώρα σε διαπιστευμένα εργαστήρια. Το έτος 2018 διατέθηκαν 2.750 spot test kits για επιτόπιους ελέγχους ποιότητας από τους καταναλωτές. Οι εργαστηριακοί έλεγχοι πραγματοποιούνται σε όλα τα στάδια παραγωγής του καυσίμου, από τη παραλαβή της πρώτης ύλης(αργό πετρέλαιο) έως τη τελική αποθήκευση των προϊόντων σε δεξαμενές και το έτος 2018 όλες οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης καυσίμων της ΕΚΟ και τα ιδιολειτουργούμενα πρατήρια ΚΑΛΥΨΩ πιστοποιήθηκαν ως προς τη Διαχείριση Ποιότητας σύμφωνα με το Πρότυπο ISO9001:2015. Το 2018 το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο που διαθέτει 2 κινητές εργαστηριακές μονάδες (Πρόγραμμα Εγγύηση ΕΚΟ) πραγματοποίησε 1.156 αφινδιαστικούς ποιοτικούς και ποσοτικούς ελέγχους στα πρατήρια ΕΚΟ και ΒΡ. Το 2018 διερευνήθηκαν 250 περιστατικά και απαντήθηκαν 72 ερωτήματα πελατών σχετικά με τη ποιότητα των καυσίμων των πρατηρίων. Το 2018 εντάχθηκε στο πρόγραμμα Εγγύηση ΕΚΟ και το υγραέριο κίνησης και στο Χημείο της ΕΚΟ διεξήχθησαν 4.516 αναλύσεις αεροπορικών καυσίμων. Όλοι οι σταθμοί ανεφοδιασμού αεροσκαφών είναι πιστοποιημένοι με το πρόγραμμα ISO9001:2015. Όσον αφορά τα λιπαντικά το 2018 διενεργήθηκαν 28.984 ποιοτικοί έλεγχοι. Η

¹ REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals.

² CLP: Classification, Labelling and Packaging.

Μονάδα Παραγωγής Λιπαντικών της ΕΚΟ είναι πιστοποιημένη ως προς τη διαχείριση ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO9001:2015.

3.1.7 ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΩΝ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ εφαρμόζει σύστημα αειφορίας βιοκαυσίμων. Μέσω του συγκεκριμένου συστήματος γίνεται προσπάθεια για τη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα από τα επιβατικά αυτοκίνητα και έμμεσα προάγεται η αειφόρος παραγωγή γεωργικών προϊόντων.

3.1.8 ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Ο Όμιλος διαθέτει περισσότερους από 12.000 ενεργούς προμηθευτές για την αγορά υλικού, εξοπλισμού και τη παροχή υπηρεσιών στους οποίους περιλαμβάνονται πολυεθνικές εταιρείες και μεγάλες, μικρές, μεσαίες και μικρομεσαίες τοπικές επιχειρήσεις. Βασικός στόχος για της Προμήθειες του Ομίλου είναι:

- Βέλτιστη κάλυψη εφοδιαστικών αναγκών.
- Προαγωγή υγιούς ανταγωνισμού και ίσων ευκαιριών.
- Καλλιέργεια συνεργειών και μακροπρόθεσμων σχέσεων.
- Απόλυτη διαφάνεια και αξιοκρατία.
- Εφαρμογή αυστηρού πλαισίου ηθικής προμηθειών.
- Προάσπιση ασφάλειας εφοδιασμού και ελαχιστοποίηση των κινδύνων.
- Υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα για τη μεγιστοποίηση των θετικών επιπτώσεων.
- Υποστήριξη τοπικών κοινωνιών με την επιλογή τοπικών προμηθευτών.

3.1.9 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Με βασική δραστηριότητα τη διύλιση πετρελαίου, ο Όμιλος είναι παραγωγός αλλά και καταναλωτής ενέργειας κάτι που έχει σαν αποτέλεσμα την εκπομπή αερίων διοξειδίου του άνθρακα. Γίνεται προσπάθεια για την αριστοποίηση της ενεργειακής διαχείρισης και την εξοικονόμηση ενέργειας στη παραγωγική δραστηριότητα και διοικητική λειτουργία και αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Παρακολουθούνται όλοι οι περιβαλλοντικοί παράμετροι μέσω ευρωπαϊκών δεικτών και πραγματοποιείται σύγκριση με τις επιδόσεις του κλάδου στην Ευρώπη (benchmarking). Λαμβάνει χώρα διαρκής περιβαλλοντική εκπαίδευση σε όλο το προσωπικό και τους κοινωνικούς εταίρους σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Ο Όμιλος συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση πολιτικών για την ενέργεια και τη κλιματική αλλαγή σε εθνικό αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών, Οδηγία Ενεργειακής Απόδοσης κ.α.) και έχει καταφέρει να μειώσει το δείκτη έντασης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα καθώς και το ανθρακικό αποτύπωμα και έχει λάβει αξιολόγηση από τον οργανισμό Carbon Disclosure Project-CDP με βαθμό B- (σε σύγκριση με τη κατάταξη C του κλάδου). Μελλοντικός στόχος για τον Όμιλο είναι η περαιτέρω μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθρακικού αποτυπώματος, να πραγματοποιηθεί ενεργειακός μετασχηματισμός και να εξελιχθεί σε μια εταιρεία παροχής ενεργειακών λύσεων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

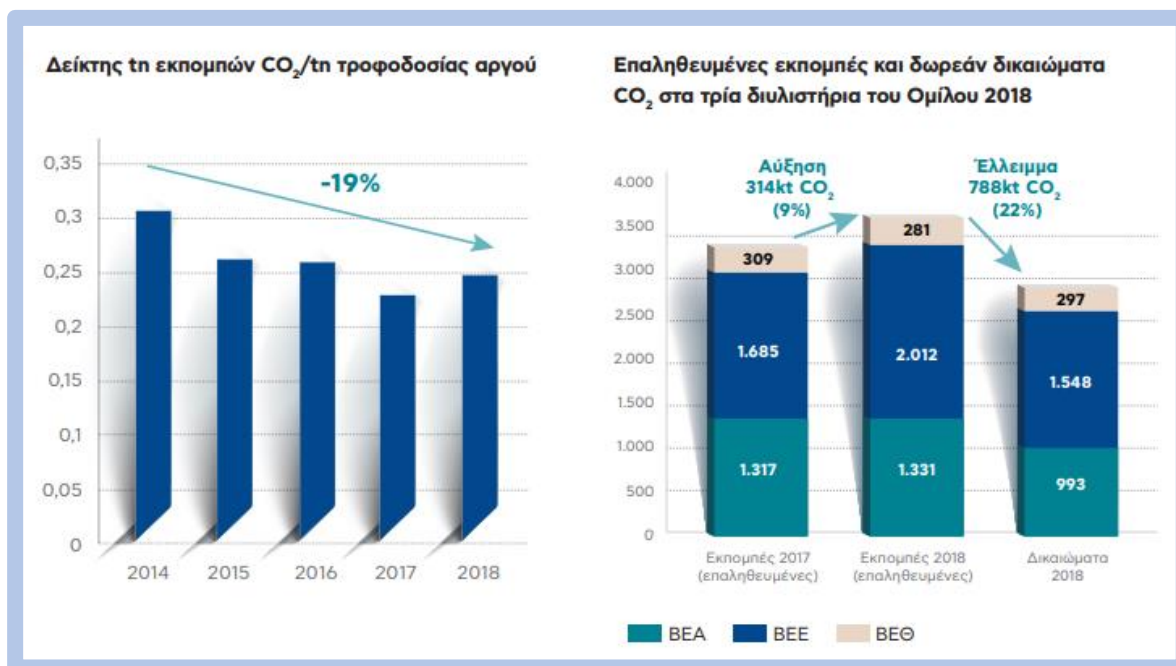
3.1.10 ΑΥΞΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ, ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι πιο αυστηρές προδιαγραφές καυσίμων (μηδενικού θείου) τη τελευταία δεκαετία έχουν καταφέρει να βελτιώσουν τη ποιότητα της ατμόσφαιρας όμως την ίδια στιγμή αυξάνουν τη κατανάλωση ενέργειας για τη παραγωγή τους. Τα διυλιστήρια του Ομίλου έχουν καταφέρει να παράγουν καθαρότερα καύσιμα με υψηλή ενεργειακή αποδοτικότητα. Πραγματοποιείται η χρήση καθαρότερων αερίων καυσίμων στη παραγωγική διαδικασία όπως φυσικό αέριο και αέριο διυλιστηρίου (refinery gas) μειώνοντας τη κατανάλωση υγρών καυσίμων. Πραγματοποιούνται επενδύσεις στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, σε νέες τεχνολογίες στην ενέργεια και στις μεταφορές και αύξηση ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμηση ενέργειας.

3.1.11 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Μείωση του δείκτη των εκπομπών CO₂/tn τροφοδοσίας αργού πετρελαίου (crude oil) κατά 5% έως το έτος 2020.
- Μείωση του αποτυπώματος άνθρακα του Ομίλου κατά 500.000 τόνους CO₂ μέσω της ανάπτυξης ενός χαρτοφυλακίου Ανανεώσιμων Πηγών εγκατεστημένης ισχύος 300MW έως το έτος 2025.

Ο δείκτης των εκπομπών CO₂/tn τροφοδοσίας αργού πετρελαίου (crude oil) το 2018 σε σχέση με το 2017 παρουσίασε αύξηση 8%. Όσον αφορά την αναφορά και παρακολούθηση των εκπομπών ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τόσο τις άμεσες εκπομπές (Scope 1) όσο και τις έμμεσες (Scope 2 και 3) στο μεγαλύτερο ποσοστό δραστηριοτήτων του. Παρακάτω ακολουθεί διάγραμμα τελικών επαληθευμένων εκπομπών του Ομίλου για τα έτη 2014 έως και 2018 καθώς και τα δικαιώματα εκπομπών για το 2018.

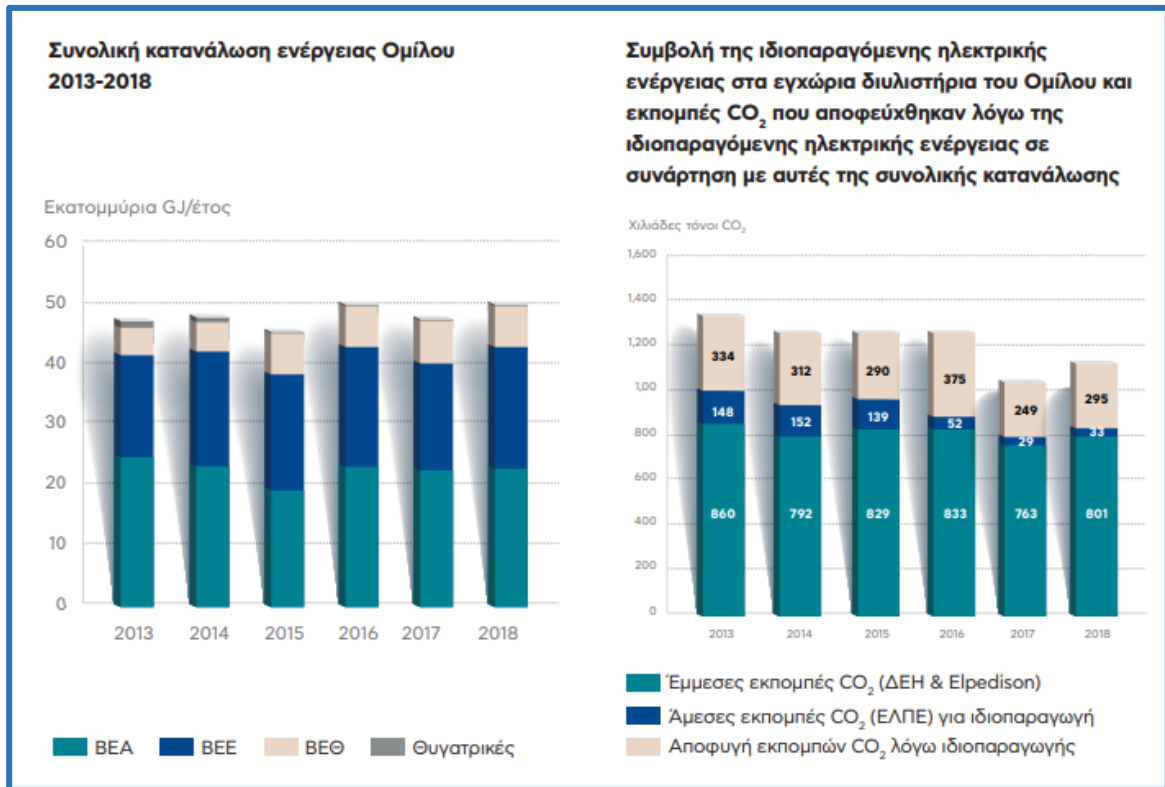
Σχήμα 0.4 Αριστερά: Δείκτης τη εκπομπών CO₂/τη τροφοδοσίας αργού.

Δεξιά: Επαληθευμένες εκπομπές και δωρεάν δικαιώματα CO₂ στα τρία διυλιστήρια του Ομίλου το 2018. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)

Η αύξηση της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας του Ομίλου κατά 5% συγκριτικά με το έτος 2017, οφείλεται της γενικής συντήρησης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας (shutdown) και των αυξημένων επιπέδων λειτουργίας το 2018.

Με στόχο την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε όλα τα διυλιστήρια του Ομίλου λειτουργούν μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας αξιοποιώντας καθαρότερα αέρια και ρεύματα της παραγωγικής διαδικασίας μειώνοντας τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, οι οποίες θα εκπέμπονταν εάν η ιδιοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια προερχόταν από το εθνικό δίκτυο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

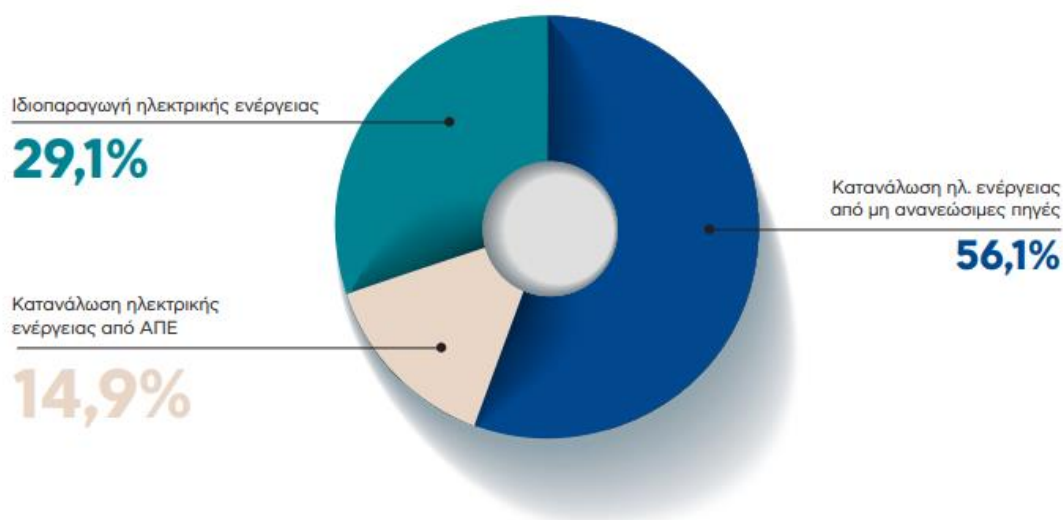

Σχήμα 0.5 Αριστερά: Συνολική κατανάλωση ενέργειας Ομίλου 2013-2018.

Δεξιά: Διάγραμμα 3.4: Συμβολή ιδιοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στα εγχώρια διυλιστήρια του Ομίλου και εκπομπές CO₂ που αποφεύχθηκαν λόγω της ιδιοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας σε συνάρτηση με αυτές της συνολικής κατανάλωσης. (Πηγή: ΕΛ.Π.Ε. sustainability report 2018)

Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά τρόπο παραγωγής

Σχήμα 0.6 Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά τρόπο παραγωγής. (Πηγή: ΕΛ.Π.Ε. sustainability report 2018)

Όπως φαίνεται από το παραπάνω διάγραμμα το 2018 η ιδιοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια αποτέλεσε το 30% της συνολικής καταναλισκόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ

Τα βιοκαύσιμα αποτελούν τα μόνα άμεσα υποκατάστατα των ορυκτών καυσίμων που διατίθενται σήμερα για καύσιμα μεταφορών και η χρήση τους συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα χωρίς να απαιτούνται σημαντικές μετατροπές στα οχήματα και τα δίκτυα διανομής. Ο όρος βιοκαύσιμα για την ελληνική αγορά αναφέρεται στο βιοντίζελ, καύσιμο παρόμοιων ιδιοτήτων με το ντίζελ που χρησιμοποιείται ως συστατικό μετά από ανάμιξη με το ντίζελ σε όλα τα ντιζελοκίνητα οχήματα σύμφωνα με την ευρωπαϊκή προδιαγραφή μίγματος. Ο Όμιλος το έτος 2019 θα πραγματοποιούσε ανάμιξη βιοαιθανόλης με τη συμβατική βενζίνη σε όλα τα βενζινοκίνητα οχήματα.

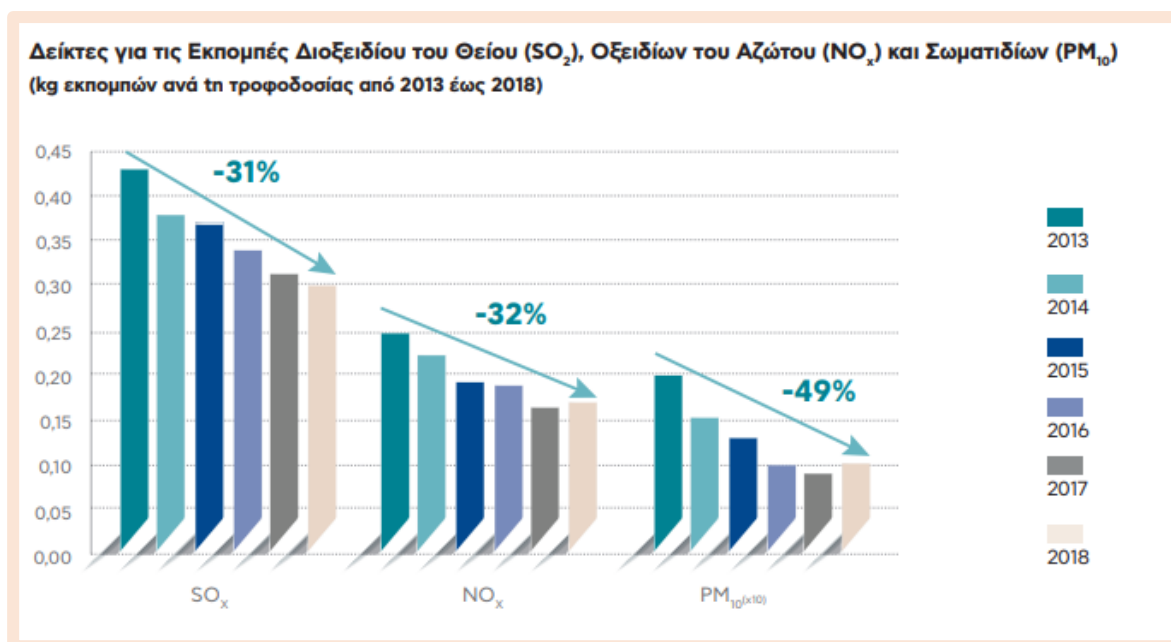
ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Πραγματοποιείται η λειτουργία φωτοβολταϊκών σταθμών σε ακίνητα του Ομίλου συνολικής ονομαστικής ισχύος 19MW και ένα αιολικό πάρκο στη Πύλο του Νομού Μεσσηνίας ισχύος 7MW. Επιπλέον βρίσκονται σε λειτουργία 10 φωτοβολταϊκά έργα ονομαστικής ισχύος 100MW για αυτοπαραγωγή με ιδιοκατανάλωση (πρόγραμμα net-metering) σε ισάριθμα πρατήρια ΕΚΟ και ΒΡ. Θα πραγματοποιηθούν άλλα δύο φωτοβολταϊκά έργα συνολικής ονομαστικής ισχύος 12MW και τέσσερις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας από καύση βιομάζας προερχόμενη από υπολειμματική γεωργία συνολικής ισχύος 20MW. Εντός του έτους 2018, υποβλήθηκαν αιτήσεις φωτοβολταϊκών έργων πάνω από 200MW και σε συνεργασία με τη ΛΑΡΚΟ αναπτύσσεται ένα χαρτοφυλάκιο 130MW φωτοβολταϊκών και αιολικών και υβριδικών έργων. Η συνολική παραγωγή ενέργειας από τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς του Ομίλου είχε σαν αποτέλεσμα την αποφυγή εκπομπών CO₂ που υπερβαίνουν τους 115.000 τόνους.

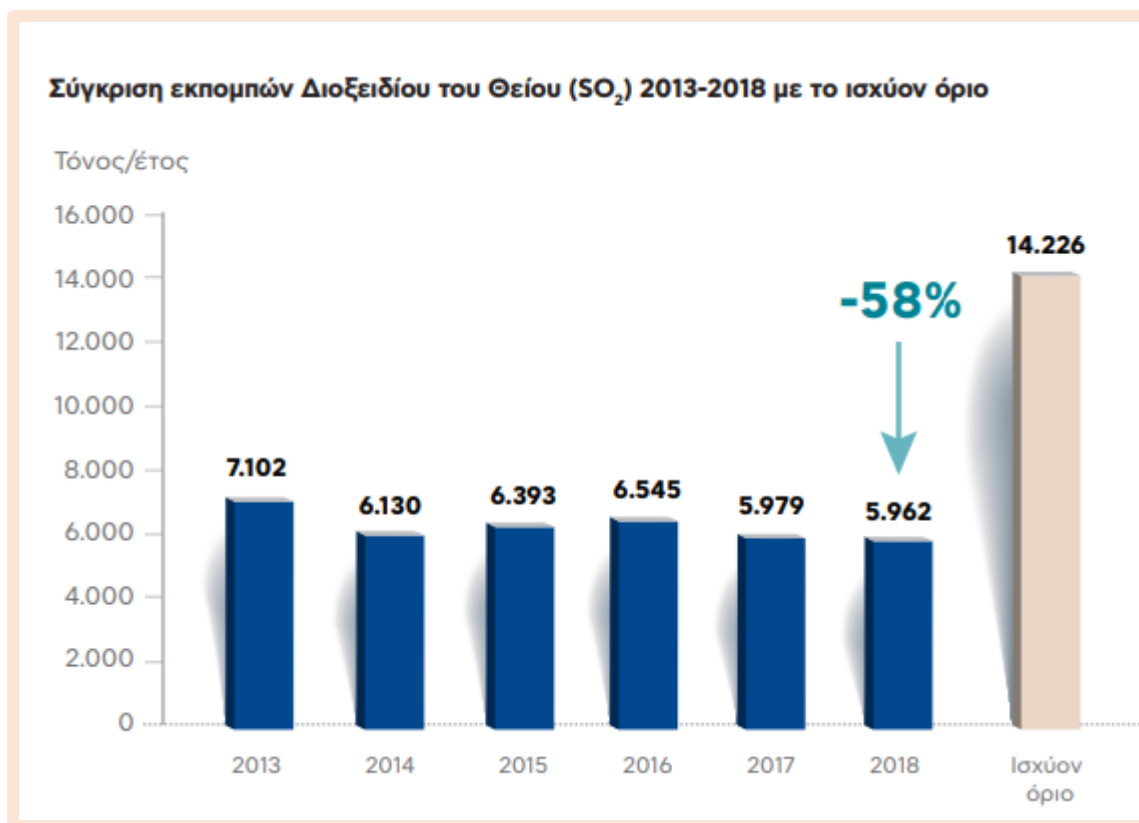
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΕΡΑ

Πραγματοποιείται η μεγιστοποίηση της χρήσης αερίων καυσίμων, η χρήση καυσίμων υψηλότερων περιβαλλοντικών προδιαγραφών και η εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών στη παραγωγική διαδικασία όπως καυστήρες χαμηλών εκπομπών οξειδίου του αζώτου και συστήματα ανάκτησης ατμών κατά το στάδιο φόρτωσης πετρελαιοειδών. Στα τρία διυλιστήρια του Ομίλου έχει μεγιστοποιηθεί η χρήση αερίων καυσίμων ιδιοκατανάλωσης, καυσίμων που προέρχονται από αέρια διεργασιών που υφίστανται καθαρισμό μέχρι τη μηδενική συγκέντρωση

θείου περιορίζοντας τη χρήση βαρύτερων υγρών καυσίμων. Έτσι έχει επιτευχθεί μείωση στις εκπομπές διοξειδίου του θείου (SO₂) και σε συνδυασμό με τη χρήση καυστήρων χαμηλών εκπομπών οξειδίων του αζώτου (NO_x) πραγματοποιήθηκε μείωση και αυτών των εκπομπών. Για το περιορισμό των εκπομπών των διάχυτων πτητικών οργανικών ενώσεων (Volatile Organic Compounds-VOC) έχουν εφαρμοστεί δευτερογενείς φραγές στις οροφές των δεξαμενών πλωτής οροφής, βαφή των δεξαμενών πτητικών προϊόντων με λευκό χρώμα (υψηλής ανακλαστικότητας), φόρτωση των βυτιοφόρων οχημάτων από το πυθμένα και χρήση συστημάτων ανάκτησης ατμών στις εγκαταστάσεις φόρτωσης και εφαρμογή προγράμματος προληπτικής συντήρησης. Επίσης εφαρμόζονται προγράμματα έγκαιρης ανίχνευσης και αποκατάστασης διαρροών με στόχο τη μείωση των εκπομπών από εξοπλισμό.

Σχήμα 0.7 Δείκτες για τις εκπομπές διοξειδίου του θείου, οξειδίων του αζώτου και σωματιδίων σε kg εκπομπών/τη τροφοδοσία από το έτος 2013 έως το 2018. (Πηγή: ΕΛ.Π.Ε. sustainability report 2018)

Σχήμα 0.8 Σύγκριση εκπομπών διοξειδίου του θείου των ετών 2013 έως το 2018 με το ισχύον όριο. (Πηγή: ΕΛ.Π.Ε. sustainability report 2018)

Μελλοντικά έχουν προγραμματιστεί επενδύσεις για τη περαιτέρω μείωση των εκπομπών σε πάγια κόσθη, εγκαταστάσεις και λειτουργικά κόσθη.

ΔΙΑΡΡΟΕΣ ΚΑΙ ΚΗΛΙΔΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Κατά τη μεταφορά του αργού πετρελαίου και όλων των προϊόντων του Ομίλου, σε όλες τις λιμενικές εγκαταστάσεις εφαρμόζεται το Σχέδιο Αντιμετώπισης Θαλάσσιας Ρύπανσης και διεξάγονται ασκήσεις ετοιμότητας σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Τα πρότυπα ασφαλείας των θαλάσσιων και χερσαίων μεταφορών των προϊόντων περιλαμβάνουν τη συμμόρφωση με διεθνείς κανονισμούς και συνθήκες, όπως Η Διεθνής Σύμβαση MARPOL για τη πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από τα πλοία. Κατά τη παραγωγική διαδικασία στις εγκαταστάσεις των διυλιστηρίων πραγματοποιείται συνεχής έλεγχος του υπεδάφους και των υπόγειων υδάτων για ενδεχόμενη διαρροή υδρογονανθράκων που θα έχει ως συνέπεια τη ρύπανση τους. Στόχος είναι οι μηδέν διαρροές στο έδαφος και τους υδάτινους αποδέκτες και σε περίπτωση όπου αυτό καθίστανται αναπόφευκτο η άμεση αντιμετώπιση και αποκατάσταση. Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τη παρακολούθηση και μάλιστα από τους πρώτους παγκοσμίως, των

νέων δεικτών ασφαλείας διεργασιών σύμφωνα με τις οδηγίες του CONCAWE³ και σε πλήρη ευθυγράμμιση με το API RP 754, 2016 (Recommended Practice 754 “Process Safety Performance Indicators for the Refining and Petrochemical Industries”). Ο συνολικός δείκτης ασφαλείας διεργασιών (Process Safety Event Rate) που αντιστοιχεί στο σύνολο των ατυχημάτων ασφαλείας διεργασιών ανά 1.000.000 εργατοώρες παρουσίασε αύξηση εντός του έτους 2018 της τάξης του 28% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αυτός ο δείκτης αφορά σε θέματα αξιοπιστίας εξοπλισμού, διαδικασιών και σχεδιασμού.

ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΚΑΙ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τα πετρελαιοειδή υλικά/παραπροϊόντα που χαρακτηρίζονται απόβλητα αξιοποιούνται ως πρώτη ύλη στις παραγωγικές εγκαταστάσεις και ως καύσιμα υλικά με στόχο την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων τους στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία αλλά και τη μείωση του λειτουργικού κόστους του Ομίλου. Συγκεκριμένα πραγματοποιούνται οι εξής δράσεις:

-Επαναχρησιμοποίηση νερού, με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης του φρέσκου νερού και της παραγωγής υγρών αποβλήτων.

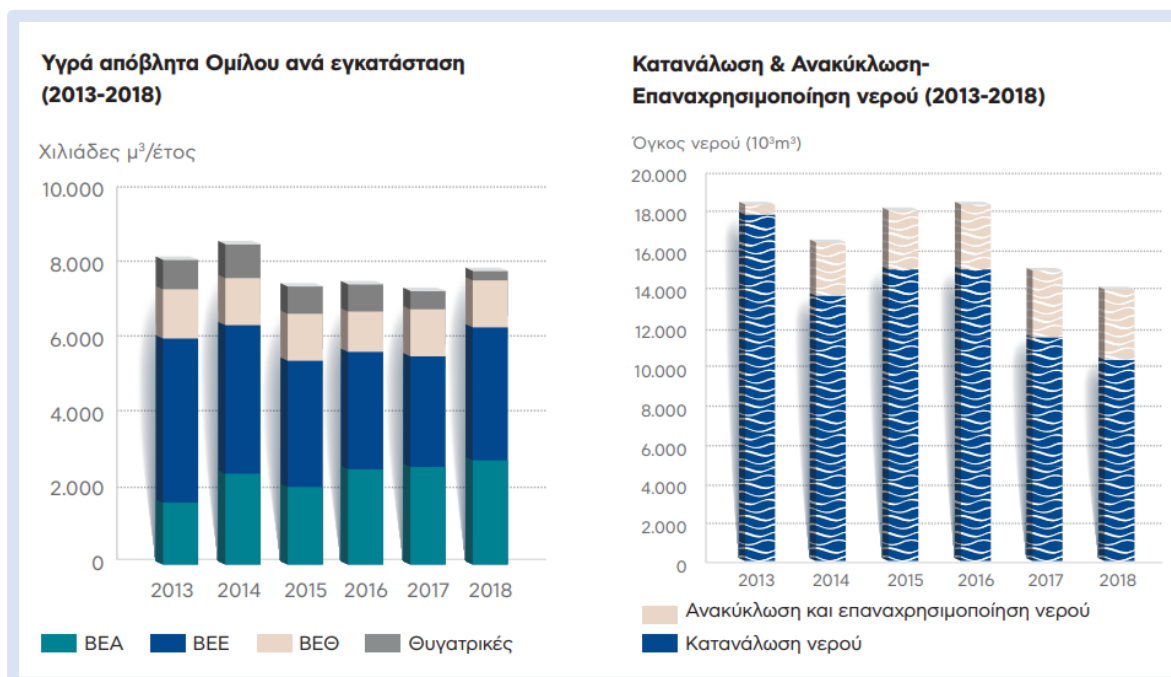
-Μείωση στερεών αποβλήτων προς υγειονομική ταφή μέσω επενδύσεων σε σύγχρονες μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων και μέσω συνεργειών για αξιοποίηση από τρίτους.

-Ανάπτυξη συνεργειών για την αξιοποίηση αποβλήτων για ανάκτηση ενέργειας και πρώτων υλών.

Για το έτος 2018 η συνολική κατανάλωση νερού μειώθηκε κατά 3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος ενώ παράλληλα το ποσοστό επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης αυξήθηκε όπως παρουσιάζεται και στα παρακάτω διαγράμματα:

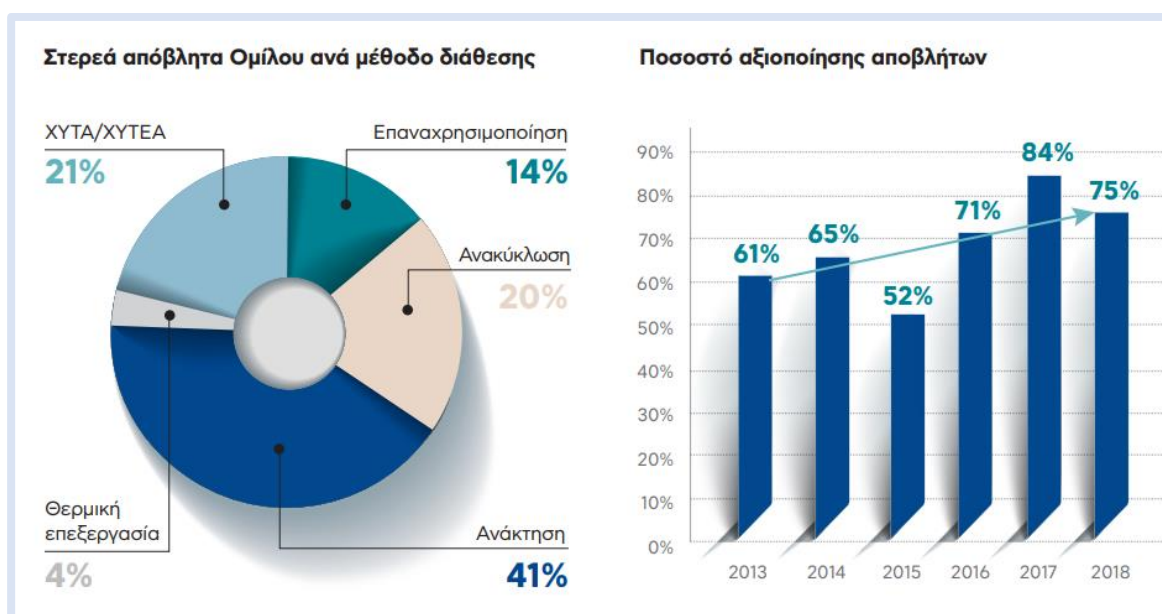
---

³ Επιστημονικό τμήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δύλισης (European Refining Association).

Σχήμα 0.9 Αριστερά: Υγρά απόβλητα Ομίλου ανά εγκατάσταση τα έτη 2013-2018. Δεξιά: Κατανάλωση, ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση νερού τα έτη 2013-2018. (Πηγή: ΕΛ.Π.Ε. sustainability report 2018)

Όσον αφορά τα στερεά απόβλητα, το έτος 2018 πραγματοποιήθηκε μείωση 4% στη συνολική ποσότητα παραγωγής τους σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το 75% των στερεών αποβλήτων για το έτος 2018, είτε επαναχρησιμοποιήθηκε, είτε ανακυκλώθηκε είτε αξιοποιήθηκε περαιτέρω μέσω διαδικασίας ανάκτησης πρώτων υλών.

Σχήμα 0.10 Αριστερά: Στερεά απόβλητα Ομίλου ανά μέθοδο διάθεσης. Δεξιά: Ποσοστό αξιοποίησης αποβλήτων. (Πηγή: ΕΛ.Π.Ε. sustainability report 2018)

Όσον αφορά τον δείκτη παρακολούθησης υδρογονανθράκων, για το έτος 2018 ο μέσος όρος του για τα τρία διυλιστήρια του Ομίλου ήταν χαμηλότερος του θεσμοθετημένου ορίου κατά 19%. Τα διυλιστήρια στο πλαίσιο της εφαρμογής της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ (IED⁴) και των Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών – ΒΔΤ (Reference Document for the Refining of Mineral Oil and Gas Decision 2014/738/EU) έχουν ολοκληρώσει τις σχετικές επενδύσεις σε υλικοτεχνική υποδομή για τη μέτρηση και τη παρακολούθηση ενός ακόμα δείκτη, του δείκτη Hydrocarbon Oil Index (HOI) ο οποίος αξιολογήθηκε ως αντιπροσωπευτικός του κλάδου της διύλισης.

3.1.12 ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει ο Όμιλος είναι συνδεδεμένες με τις ανάγκες της κάθε περιοχής και διαμορφώνονται μέσα από ανοιχτό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη, με τη διεξαγωγή ερευνών και προσδιορισμό των ουσιαστικών θεμάτων, ερευνών της κοινής γνώμης, δημόσιες συζητήσεις και διαβουλεύσεις. Στηρίζονται δράσεις που προάγουν τη καινοτομία, την επιχειρηματικότητα και δημιουργούν προοπτικές για τους νέους. Το 2018 ο Όμιλος στήριξε την ανάπτυξη σε περιοχές της χώρας που επλήγησαν από ακραία καιρικά φαινόμενα, πλημμύρες, πυρκαγιές καθώς και κοινωνικές ομάδες που συναντούν δυσκολίες έτσι ώστε να εξασφαλίσουν μια αξιοπρεπή διαβίωση.

---

⁴ IED: Improvised Explosive Device

Επενδύσεις σε δράσεις ΕΚΕ στην Ελλάδα και το Εξωτερικό	
Ελλάδα	5.949.841 €
Τοπική Κοινωνία (Θριάσιο & Δυτ. Θεσσαλονίκη)	2.231.951 €
Ευρύτερη Κοινωνία	3.717.890 €
Εξωτερικό	736.848 €
Βουλγαρία	173.763 €
Κύπρος	129.862 €
Μαυροβούνιο	139.057 €
Βόρεια Μακεδονία	110.595 €
Σερβία	183.571 €
Σύνολο	6.686.689 €

Πίνακας 0.2 Επενδύσεις σε δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην Ελλάδα και το εξωτερικό. (Πηγή: ΕΛ.ΠΕ. sustainability report 2018)

Πραγματοποιήθηκαν οι εξής δράσεις:

- Δωρεά πετρελαίου θέρμανσης.
- Στήριξη ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Μηνιαία στήριξη των Κοινωνικών Παντοπωλείων.
- Προγράμματα εξάλειψης διακρίσεων και σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Προγράμματα θερινής απασχόλησης παιδιών.
- Δωρεά ιατρικού εξοπλισμού.
- Προληπτικές εξετάσεις σε ακριτικά νησιά.
- Δωρεά αυτοκινήτου για κάλυψη καθημερινών αναγκών και ενίσχυση του παιδαγωγικού προγράμματος στο κέντρο αγάπης Ελευσίνας.
- Στήριξη βιωματικής εκπαίδευσης STEM μέσω της ενίσχυσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων ρομποτικής και μαθηματικών καθώς και μέσω της δημιουργίας σύγχρονων εργαστηρίων φυσικών επιστημών που βελτιώνουν τη μαθησιακή διαδικασία και δίνουν νέα ερεθίσματα στους μαθητές.
- Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό και εντός Ελλάδας.
- Πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.

- Πρόγραμμα “Youth4GlobalGoals” για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των νέων στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.
- Στήριξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.
- Δωρεά εξοπλισμού σε σχολεία και βιβλιοθήκες.
- Ενίσχυση μαθητικών και φοιτητικών διαγωνισμών, βραβεύσεις φοιτητών ΑΕΙ και ΑΤΕΙ, δημιουργία προγράμματος κυκλοφοριακής αγωγής και εκπαιδευτικές ξεναγήσεις στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις του Ομίλου.
- Πρόγραμμα ξεναγήσεων σε μουσεία, πραγματοποίηση εκπαιδευτικών εργαστηρίων μουσικής, αφήγησης και χορωδιακής αγωγής.
- Έργα υποδομής για το Πολιτισμό και στήριξη πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Υποστήριξη των 2^{ων} Παράκτιων Μεσογειακών Αγώνων και στήριξη ομάδων και αθλητικών συλλόγων και ενίσχυση αθλητών με διακρίσεις.
- Στήριξη ελληνικής Παραολυμπιακής Ομάδας.
- Χορηγία αθλητικών φορητών φαρμακείων.
- Καθαρισμός Θερμαϊκού Κόλπου και εργασίες αποψίλωσης στο δήμο Ελευσίνας.
- Ενίσχυση Σωμάτων Ασφαλείας.
- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες σχολείων.
- Στήριξη δράσεων ανακύκλωσης.
- Συντήρηση μετρητών ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Οι αγορές από τοπικούς προμηθευτές ανέρχονται σε 15,5% στις εταιρείες ΕΛ.ΠΕ και DIAXON (βιομηχανικές εταιρείες) και 96% στις εμπορικές εταιρείες.

(Πηγή: el.pesustainabilityreport2018)

3.2 MYTILINEOS S.A.

Η MYTILINEOS S.A. είναι μια από τις κορυφαίες βιομηχανικές εταιρείες της χώρας στους τομείς της Μεταλλουργίας, των Έργων και Υποδομών, της Ηλεκτρικής Ενέργειας και της εμπορίας του φυσικού αερίου. Ιδρύθηκε το 1990 στην Ελλάδα, ενώ από το 1995 είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

3.2.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η εταιρεία διαθέτει τη μόνη καθετοποιημένη μονάδα παραγωγής και εμπορίας αλουμίνας και αλουμινίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διαθέτει τα προϊόντα της κυρίως σε επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων έλασης, μεταποίησης και διέλασης αλουμινίου και σε βιομηχανίες παραγωγής μετάλλου αλουμινίου.

Δραστηριοποιείται στην κατασκευή έργων ευρείας κλίμακας και τη βιομηχανική παραγωγή υψηλής τεχνογνωσίας με παρουσία στους τομείς ενέργειας και Υποδομών. Στο τομέα της Ενέργειας επικεντρώνεται στις διεθνείς αγορές με έργα στην Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική και εξειδικεύεται στη κατασκευή ολοκληρωμένων μονάδων παραγωγής ενέργειας με τεχνολογίες θερμικής ηλεκτροπαραγωγής, υδροηλεκτρικών μονάδων και φωτοβολταϊκών μονάδων μεγάλης κλίμακας.

Τέλος στο τομέα Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου, διαθέτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοποίησης από τη κατασκευή θερμικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με καύσιμο φυσικό αέριο και μονάδων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως τη προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Αποτελεί τον μεγαλύτερο ιδιώτη παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα ο οποίος με ενεργειακό χαρτοφυλάκιο δυναμικότητας 1200MW θερμικών μονάδων και 200MW Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας παράγει περισσότερο από το 10% της ελληνικής ηλεκτρικής ενέργειας.

Στο τομέα της Μεταλλουργίας δραστηριοποιείται σε: Αγγλία, Αλγερία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Αυστρία, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Ελλάδα, Η.Π.Α., Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Νορβηγία, Ρωσία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία, Τυνησία. Στο τομέα των Ολοκληρωμένων Έργων και Υποδομών δραστηριοποιείται στις: Αλγερία, Γκάνα, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Καζακστάν, Λιβύη,

Νιγηρία, Ουγκάντα, Πουέρτο Ρίκο. Τέλος στο τομέα της Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου δραστηριοποιείται μόνο στην Ελλάδα.

3.2.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εφοδιαστική Αλυσίδα

Στο τέλος του έτους 2018, η αλυσίδα εφοδιασμού της εταιρείας αριθμούσε περισσότερους από 7.000 προμηθευτές και συνεργάτες. Οι συνολικές δαπάνες προς την εταιρεία εφοδιασμού της ανήλθαν σε 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ καθώς και η αναλογία δαπάνης προς τους εγχώριους προμηθευτές ανήλθε στο 70%. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των θετικών οικονομικών επιδράσεων από τη δραστηριότητα της εταιρείας. Κατά τη διάρκεια του έτους 2018, ξεκίνησε να καταγράφεται η 1^η επίσημη αυτοαξιολόγηση των προμηθευτών της εταιρείας σχετικά με τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδράσεις που έχουν οι δραστηριότητές τους, με σκοπό την αξιολόγηση τους και τον σχεδιασμό διορθωτικών ενεργειών στο πλαίσιο του στόχου για την ανάπτυξη μιας υπεύθυνης εφοδιαστικής αλυσίδας. Η εταιρεία στοχεύει έως το έτος 2025, την ενσωμάτωση απαιτήσεων σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη στη διαδικασία επιλογής βασικών προμηθευτών και τη δέσμευση τους στις καλές και υπεύθυνες πρακτικές με στόχο την ανάπτυξη συμπράξεων για καλύτερη κατανόηση των επιδράσεων και την αμοιβαία εναρμόνιση στόχων και προσδοκιών.

Η εταιρεία έχει πραγματοποιήσει μεγάλες και σημαντικές επενδύσεις τα τελευταία χρόνια που δείχνουν τη δέσμευση της στη Βιώσιμη Ανάπτυξη, έχοντας εντάξει την απασχόληση, τη περιβαλλοντική προστασία και τη κοινωνική συνεισφορά στο επιχειρηματικό της μοντέλο με:

- Τη παραγωγή πρωτόχυτου αλουμινίου, το οποίο αποτελεί ένα από τα πιο φιλικά προς το περιβάλλον μέταλλα, διασφαλίζοντας ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον και με την εφαρμογή πρακτικών υπεύθυνης και βιώσιμης εξορυκτικής διαδικασίας.
- Τη κατασκευή ολοκληρωμένων μονάδων παραγωγής ενέργειας με το ελάχιστο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα σε χώρες με ουσιώδεις ενεργειακές ανάγκες συμβάλλοντας στη πρόσβαση χιλιάδων ανθρώπων στο αγαθό της ενέργειας.
- Τη παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο το φυσικό αέριο με τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση και από μονάδες Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Το 2018 οι επενδύσεις της εταιρείας ανήλθαν σε 84 εκατομμύρια ευρώ ενώ δαπανήθηκαν 17,3 εκατομμύρια ευρώ για τη βελτίωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος.

Σχήμα 0.11

Σχήμα 0.12

3.2.3 ΣΤΟΧΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2025 ΚΑΙ ΤΙ ΕΠΕΤΕΥΧΘΕΙ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018

- *Η διασφάλιση ενός εργασιακού περιβάλλοντος χωρίς ατυχήματα.* Το έτος 2018, πραγματοποιήθηκε η διατήρηση των ήδη επιτυχημένων πρακτικών ενίσχυσης της εσωτερικής κουλτούρας Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία και η ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών μέσω της Διαβούλευσης με εξειδικευμένους φορείς και συμβούλους σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία και δόθηκε έμφαση στην εκπαίδευση των εργολάβων. *Μελλοντικός στόχος αποτελεί η προσαρμογή στο νέο πρότυπο ISO 45001.*
- *Η ανάπτυξη, διαχείριση και διατήρηση ενός αφοσιωμένου ανθρώπινου δυναμικού, με πρακτικές που προάγουν τις ίσες ελευθερίες και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.* Το έτος 2018 πραγματοποιήθηκε βελτίωση όλων των εργασιακών πρακτικών στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού της εταιρείας με στόχο τη δημιουργία μιας ενιαίας εταιρικής κουλτούρας και ενημέρωση των εργαζομένων σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Μελλοντικός στόχος είναι η υλοποίηση έρευνας ικανοποίησης των εργαζομένων και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, εκπαίδευση των εργαζομένων στο Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας και η ανάπτυξη Εταιρικού Εθελοντισμού.
- *Η συνεχής βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.* Το έτος 2018 χρησιμοποιήθηκαν φιλικότερα ως προς το περιβάλλον ορυκτά καύσιμα, αυξήθηκε η ανακύκλωση και η επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων, πραγματοποιήθηκε μείωση των αέριων εκπομπών, συνεχίστηκε η συμμετοχή σε προγράμματα αξιοποίησης καταλοίπων βωξίτη και υιοθετήθηκαν περισσότερο καθαρών περιβαλλοντικά καινοτόμων τεχνολογιών και βιομηχανικών μεθόδων.
- *Η αύξηση μιας υπεύθυνης εφοδιαστικής αλυσίδας.* Το έτος 2018 πραγματοποιήθηκε ενημέρωση των βασικών προμηθευτών των ΤΕΔ ⁵σχετικά με τον Κώδικα Δεοντολογίας προμηθευτών και συνεργατών της εταιρείας και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιδράσεων της

---

⁵ Τομείς Επιχειρηματικής Δραστηριότητας.

δραστηριότητας των βασικών προμηθευτών της. Μελλοντικός στόχος είναι η ένταξη κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διαδικασία αγορών.

- Η στήριξη επιλεγμένων δράσεων υψηλής κοινωνικής αξίας που ενισχύουν την αρμονία συνύπαρξης με τις τοπικές κοινότητες αλλά και την ευρύτερη κοινωνία. Το έτος 2018, πραγματοποιήθηκαν πρωτοβουλίες στο πλαίσιο δέσμευσης της εταιρείας στο πρόγραμμα G.E.F.Y.R.A. (Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία) δόθηκε έμφαση στην εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής της εταιρείας σύμφωνα με τους Παγκόσμιους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και στη στήριξη τοπικών κοινωφελών έργων υποδομής και υπηρεσιών.

Η εταιρεία το έτος 2018, έδωσε μεγαλύτερη έμφαση:

-Σε θέματα Κλιματικής Αλλαγής.

-Σε θέματα που αφορούν τις Τοπικές Κοινωνίες.

Σχήμα 0.13

3.2.4 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

- 0,25 ατυχήματα ανά 200.000 ώρες εργασίας (άμεσα εργαζόμενοι).
- Μηδενικός αριθμός δυστυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

- Αύξηση της συνολικής απασχόλησης κατά 3,2%.
- Συμμετοχή των γυναικών στην εργασία ανήλθε σε ποσοστό 17,4%.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

- Μηδέν περιστατικά δωροδοκίας ή διαφθοράς.
- Μηδενικές πολιτικές συνεισφορές.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

- Μείωση κατά 2,2% των άμεσων εκπομπών CO₂ (Scope 1).

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

- Επένδυση 17,3 εκατομμυρίων ευρώ στη συνολική περιβαλλοντική βελτίωση.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

- Επένδυση 2,3 εκατομμυρίων ευρώ για την υλοποίηση της κοινωνικής πολιτικής της εταιρείας.
- Συνολικές δαπάνες 843 εκατομμύρια ευρώ σε Έλληνες προμηθευτές.

3.2.5 ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

Οι συνέργειες της MYTILINEOS S.A. με τους κοινωνικούς της εταίρους στο πλαίσιο άσκησης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας υποστηρίζει συνεργασίες χωρίς αποκλεισμούς χτισμένες επάνω σε αρχές και αξίες και σε ένα κοινό όραμα και κοινούς στόχους.

Σημαντικός στόχος για τη εταιρεία είναι η δημιουργία μιας υπεύθυνης εφοδιαστικής αλυσίδας. Αυτό θα συμβάλλει στην εκπλήρωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών της στόχων. Ένα αυξημένο επίπεδο πληροφόρησης και διαφάνειας εκ μέρους των προμηθευτών, οδηγεί σε αυξημένη παραγωγικότητα, μείωση των εργασιακών ατυχημάτων και ασθενειών, ένα παρακινημένο εργατικό δυναμικό, υψηλότερη ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών, μειωμένη αρνητική επίδραση στο περιβάλλον και μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα. Για όλους τους παραπάνω λόγους η εταιρεία στοχεύει να εφαρμόσει μια σειρά δράσεων έως το 2025 σε όλους τους τομείς της επιχειρηματικής της δραστηριότητας πέραν της νόμιμης συμμόρφωσης. Αυτές οι δράσεις περιλαμβάνουν:

- Την ενημέρωση των προμηθευτών για τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με την ανάπτυξη της εταιρείας και τη συνολική πολιτική αγορών.

-Την ανάδειξη της σημαντικότητας της δημιουργίας μιας υπεύθυνης εφοδιαστικής αλυσίδας στη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

-Τη διερεύνηση τρόπων σύμπραξης για την επίτευξη στόχων αλληλοφελείας.

3.2.6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η εταιρεία έχει δεσμευτεί στη συστηματική επένδυση στις πιο σύγχρονες Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές (BATs⁶) περιβαλλοντικής διαχείρισης, σε ερευνητικά προγράμματα διαχείρισης και αξιοποίησης αποβλήτων, στην ανανέωση του τεχνολογικού εξοπλισμού της παραγωγικής διαδικασίας της και τη κουλτούρα των εργαζομένων της με στόχο τη βελτίωση της και της ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος. Οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η εταιρεία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της είναι: 1. Η ορθολογική διαχείριση των αποθεμάτων των φυσικών πόρων, 2.η κατανάλωση της ενέργειας και ο έλεγχος των αέριων εκπομπών, 3.η διαχείριση των αποβλήτων και ιδιαίτερα η αξιοποίηση των καταλοίπων βωξίτη, 4. Ο έλεγχος της ποιότητας της ατμόσφαιρας και 5. η αποκατάσταση του φυσικού τοπίου των περιοχών που συνδέονται με τη διαδικασία εξόρυξης βωξίτη και την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ.

Η εταιρεία σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της εφαρμόζει πιστοποιημένο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά το διεθνές πρότυπο ISO 14001/2015, το οποίο συνοδεύεται από συγκεκριμένες περιβαλλοντικές πολιτικές ανά τομέα δραστηριοποίησης. Οι βιομηχανικές μονάδες της εταιρείας στους τομείς Μεταλλουργίας και Ηλεκτρικής Ενέργειας συμμετέχουν στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (EU ETS⁷) σύμφωνα με το οποίο από το 2013 ακολουθούνται όλες οι διαδικασίες υπολογισμού και επαλήθευσης των αέριων εκπομπών σύμφωνα με τους κανονισμούς της τρίτης φάσης EU-ETS 2013-2020.

---

⁶ BATs: Best Applied Techniques.

⁷ European Union Emissions Trading System.

Ειδικό Περιβαλλοντικό Στόχοι	Στόχος 2018	Επίδοση 2018	Στόχος 2019
Εκπομπές φθορίου (kg/t Al) ¹	1,5	1,41	<1,50
Εκπομπές τετραφθοράνθρακα (kg CF ₄ / tAl) ²	0,05	0,06	<0,05
Δείκτης διαλογής στερεών αποβλήτων ³	>90%	91,2%	>90%
Παραγωγή μη ταξινομημένων αποβλήτων λεκανών (kg/λεκάνη ΑΒεα) ⁴	<20	32,7	<20
Οριστική διάθεση αποβλήτων για τον τομέα παραγωγής αλουμίνιας (kg/tOX) ⁵	<4,7	4	<4,7
Οριστική διάθεση ή αξιοποίηση αποβλήτων σε τρίτους (t) ⁶	n/a	9.307	>6.000
Διάθεση καταλοίπων Βωξίτη (t) ⁷	150.000	85.124	>90.000
Διάθεση στείρων απαβεστοποίησης (t) ⁸	60.000	48.874	>40.000
Συνολική άντληση νερού (βιομηχανικό & πόσιμο, m ³ / ημέρα) ⁹	12.950	13.234	<12.950

Πίνακας 0.3 Ειδικό περιβαλλοντικό στόχοι. 1&2 ειδικό στόχοι του Τομέα Μεταλλουργίας που συμβάλλουν στη μείωση των αέριων ρύπων. 3,4,5,6,7,8&9 ειδικό στόχοι του Τομέα Μεταλλουργίας που συμβάλλουν στη μείωση των στερεών αποβλήτων. 9 ειδικό στόχος του τομέα Μεταλλουργίας που συμβάλλει στην εξοικονόμηση των φυσικών πόρων. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

Το έτος 2018, δεν υπήρξαν περιστατικά υποβάθμισης της ποιότητας του περιβάλλοντος, δεν παρατηρήθηκαν αποκλίσεις από τις περιβαλλοντικές άδειες και δε καταγράφηκαν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης από τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς.

ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΑΕΡΙΩΝ ΡΥΠΩΝ

Οι τομείς δραστηριότητας Μεταλλουργίας και Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου παράγουν σχεδόν το 99% των άμεσων και έμμεσων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Οι άμεσες εκπομπές (score 1), προκύπτουν πρωτίστως από τη διαδικασία παραγωγής αλουμίνιας και αλουμινίου και από τη διαδικασία ηλεκτροπαραγωγής ενώ οι έμμεσες εκπομπές (score 2) αντιστοιχούν στη κατανάλωση ενέργειας.

Το έτος 2018, το σύνολο των άμεσων και έμμεσων εκπομπών CO₂, παρέμεινε στα επίπεδα του μέσου όρου εκπομπών της πενταετίας 2013-2017, 4,4 εκατομμύρια τόνοι εκπομπών, σημειώνοντας βελτίωση κατά 1%, που προήλθε από τη μείωση της κατανάλωσης φυσικού αερίου στο τομέα Ηλεκτρικής Ενέργειας. Οι δευτερεύοντες αέριες εκπομπές οξείδια του αζώτου και οξείδια του θείου, μειώθηκαν κατά 1,1% και κατά 2,2% αντίστοιχα συγκριτικά με το έτος βάσης 2017.

Στο τομέα της Μεταλλουργίας, υπήρξε αύξηση 20% στις εκπομπές τετραφθοράνθρακα, στο στάδιο της ηλεκτρόλυσης της αλουμίνιας κατά τη παραγωγή αλουμινίου, με αποτέλεσμα την

υπέρβαση του μέσου όρου της πενταετίας 2013-2017 στις συνολικές εκπομπές υπερφθορανθράκων (PFCs⁸).

Βασικές ειδικές εκπομπές αέριων ρύπων (GRI 305-4)	2017	2018	Μεταβολή
t CO ₂ (scope 1+2) / t παραγωγής Βωξίτη	0,018	0,019	↑
t CO ₂ (scope 1+2) / t παραγωγής ένυδρης αλουμίνας	0,70	0,65	↓
t CO ₂ (scope 1+2) / t παραγωγής αλουμινίου	12,0	13,4	↑
Εκπομπές Φθορίου (t/y)	254,7	261,5	↑
Εκπομπές PFC's* (t CO ₂ /y)	82185,1	98.913,0	↑
Σωματίδια (t/y)	69,9	74,2	↑
Ειδικές εκπομπές CO ₂ (t CO ₂ (scope 1+2) / TJ παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας)	95,4	97,4	↑

* Οι Υπερφθοράνθρακες PFCs (CF₄ & C₂F₆), είναι αέρια που επιδρούν σημαντικά στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. 1 τόνος CF₄ ισοδυναμεί με 7390 τόνους CO₂, ενώ 1 τόνος C₂F₆ ισοδυναμεί με 12.200 τόνους CO₂.

Πίνακας 0.4 βασικές ειδικές εκπομπές αέριων ρύπων. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Η συνολική κατανάλωση ενέργειας της εταιρείας το έτος 2018, παρουσίασε σημαντική μείωση συγκριτικά με το έτος βάσης 2017. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της μείωσης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των ωρών λειτουργίας των θερμικών μονάδων της εταιρείας εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης λόγω ήπιου χειμώνα, της ελληνικής χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας το πρώτο τρίμηνο του έτους. Το φυσικό αέριο μειώθηκε κατά 6,5% ενώ η συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας αυξήθηκε κατά 1,4% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος.

Σε επίπεδο αποδοτικότητας, σημειώθηκαν μικρές βελτιώσεις στη παραγωγική διαδικασία ειδικότερα στο τομέα Μεταλλουργίας, στις ειδικές ενεργειακές καταναλώσεις ανά τόνο παραγωγής αλουμίνας και αλουμινίου αντίστοιχα.

⁸ PFC's: Perfluorinated Chemicals.

Πίνακας βασικών ενεργειακών εντάσεων [GRI 302-3]	2017	2018	Μεταβολή
Ειδική κατανάλωση παραγωγής Βωξίτη (Gj / t παραγόμενου βωξίτη) ¹	0,1	0,1	-
Ειδική κατανάλωση παραγωγής Αλουμίνας (Gj / t παραγόμενης αλουμίνας) ²	10,1	9,8	↓
Ειδική κατανάλωση παραγωγής Αλουμινίου (Gj / t παραγόμενου αλουμινίου) ²	50,9	49,7	↓
Ειδική κατανάλωση προϊόντος (Tj / Tj παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) ³	1,9	1,8	↓

1 Μικτή κατανάλωση καυσίμων & ηλεκτρικής ενέργειας.
2 Μικτή κατανάλωση φυσικού αερίου, καυσίμων & ηλεκτρικής ενέργειας.
3 Μικτή κατανάλωση φυσικού αερίου & ηλεκτρικής ενέργειας.

Πίνακας 0.5: Πίνακας βασικών ενεργειακών εντάσεων. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

Το έτος 2018, με την απόφαση της ΡΑΕ⁹ με αριθμό 744/2018, χορηγήθηκε στην MYTILINEOS S.A., άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό συνδυασμένου κύκλου με καύσιμο φυσικό αέριο ισχύος 665MW στη θέση Άγιος Νικόλαος του δήμου Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας της ΠΕ¹⁰ Βοιωτίας. Ο σταθμός αυτός θα έχει θερμική απόδοση μεγαλύτερη από 63%, κάτι που τον καθιστά τον πιο αποδοτικό σταθμό συνδυασμένου κύκλου στην Ευρώπη. Με τη δημιουργία της μονάδας αυτής, θα υπάρχει αύξηση στην εγκατεστημένη ισχύ της εταιρείας πάνω από 2000MW (μονάδες φυσικού αερίου και ΑΠΕ), και θα συνδράμει στη μετάβαση της Ελλάδας σε καθαρότερες πηγές ενέργειας. Τον Αύγουστο του έτους 2018, τέθηκε σε λειτουργία αιολικό πάρκο ισχύος 48MW και ξεκίνησε η κατασκευή τριών αιολικών πάρκων συνολικής ισχύος 34,45MW.

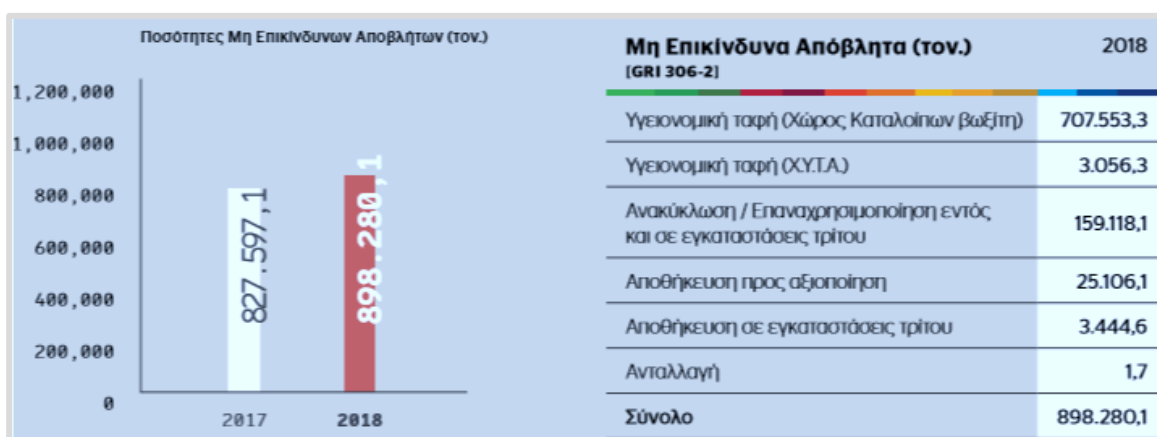
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Ως μέρος της περιβαλλοντικής της πολιτικής, η εταιρεία μεριμνά για την ορθή συλλογή και αξιοποίηση των αποβλήτων μέσω εφαρμογών πρακτικής και διάθεσης. Ο μεγαλύτερος όγκος στερεών αποβλήτων από την εταιρεία, προέρχεται από την εξορυκτική δραστηριότητα πρώτων υλών και τη παραγωγή αλουμινίου. Τα απόβλητα αυτά εναποτίθενται μέχρι την οριστική τους διάθεση σε ειδικό χώρο ως Χώρος Υγειονομικής Ταφής Καταλοίπων Βωξίτη. Το έτος 2018, σημειώθηκε αύξηση στα απόβλητα (επικίνδυνα και μη επικίνδυνα) κατά 8,4%. Λόγω αυτού, η ποσότητα των αποβλήτων που συλλέχθηκε, επαναχρησιμοποιήθηκε ή ανακυκλώθηκε από τους Τομείς Δραστηριότητας της εταιρείας έφτασε το 17,7% του συνόλου των αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένων και των καταλοίπων βωξίτη) καταγράφοντας αύξηση 98%, 80.706

⁹ ΡΑΕ: Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.

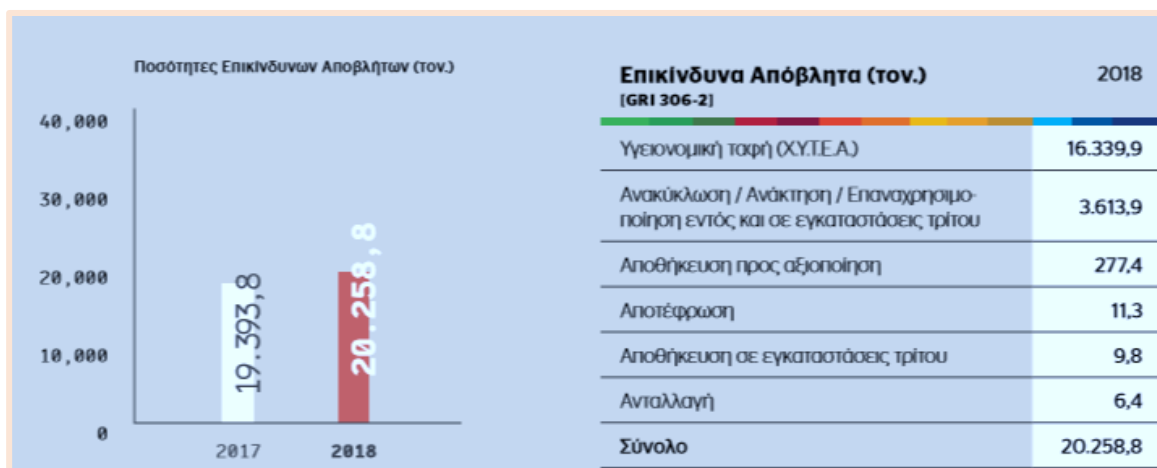
¹⁰ ΠΕ: Περιφερειακή Ενότητα.

επιπλέον τόνοι, συγκριτικά με την αντίστοιχη ποσότητα του έτους 2017. Το 97% της ποσότητας αυτών, αφορούσε σε στείρα και κατάλοιπα βωξίτη, και το υπόλοιπο 3% τέφρες, αλουμίνιο, βιομηχανικά απόβλητα, υλικά που περιλαμβάνουν σκραπ μετάλλων, μπαταρίες οχημάτων, ελαστικά, χρησιμοποιημένα λιπαντικά, ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, χαρτί, πλαστικό, ξύλο, γυαλί, μπαταρίες οχημάτων, λάμπες και αναλώσιμα από εκτυπωτές και φωτοτυπικά μηχανήματα. Τα προς ανακύκλωση υλικά αξιοποιούνται και εντός των εγκαταστάσεων των Τομέων Δραστηριοποίησης της εταιρείας, ενώ σε περίπτωση που δε μπορεί να πραγματοποιηθεί η αξιοποίηση και ανακύκλωση τους εσωτερικά, αυτό πραγματοποιείται από συστήματα συλλογικής διαχείρισης ή εξουσιοδοτημένους εργολάβους.

Σχήμα 0.14 Αριστερά: ποσότητες μη επικίνδυνων αποβλήτων.

Δεξιά: Μη επικίνδυνα απόβλητα. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

Σχήμα 0.15 Αριστερά: ποσότητες επικίνδυνων αποβλήτων.

Δεξιά: Επικίνδυνα απόβλητα. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

Στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας, ο Τομέας Μεταλλουργίας της εταιρείας έχει θέσει ως στόχο την ανάπτυξη τεχνολογιών που θα επιτρέψουν την ολιστική αξιοποίηση των καταλοίπων βωξίτη μέσω της συμμετοχής του σε Ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα.

Εντός του έτους 2018

- Συνεχίστηκε το ερευνητικό έργο SCALE (Production of Scandium compounds and Scandium Aluminum alloys from European Resources: Διάρκεια Δεκέμβριος 2016-Νοέμβριος 2020), το οποίο έχει ως στόχο την εξαγωγή Σπάνιων Γαιών και συγκεκριμένα ενώσεων Σκανδίου και κραμάτων Σκανδίου-Αλουμινίου, από Ευρωπαϊκά μεταλλουργικά κατάλοιπα, όπως τα κατάλοιπα Βωξίτη. Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχει Το Ε.Μ.Π. και 19 εταίροι από 9 ευρωπαϊκές χώρες. Στις εγκαταστάσεις του ΤΕΔ Μεταλλουργίας ξεκίνησε η κατασκευή πιλοτικής μονάδας εκχύλισης σε όξινο περιβάλλον των καταλοίπων βωξίτη για τη παραγωγή συμπυκνώματος Σκανδίου για περαιτέρω χρησιμοποίηση σε άλλη μονάδα άλλου εταίρου. Το Σκάνδιο χρησιμοποιείται σε ανερχόμενες τεχνολογικές εφαρμογές, όπως η ηλεκτρολυτική παραγωγή ρεύματος από φυσικό αέριο με διπλάσια απόδοση από τις σημερινές θερμοηλεκτρικές μονάδες και τα κράματα Αλουμινίου-Σκανδίου σε τεχνολογία 3D εκτύπωσης εξαρτημάτων.
- Ξεκίνησε το ερευνητικό έργο ENSUREAL (Ensuring Sustainable Alumina Production- Διάρκεια 2017-2021) με στόχο την ανάπτυξη νέων μεθόδων παραγωγής αλουμίνας, όπως φτωχότερα κοιτάσματα ή κατάλοιπα βωξίτη.
- Ξεκίνησε το ερευνητικό έργο SIDERWIN(Sustainable Electro-winning of Iron- Διάρκεια 2017-2022), με συντονιστή την εταιρεία ArcelorMittal, που στόχο έχει τη πιλοτική δοκιμή μιας νέας βιώσιμης τεχνολογίας ηλεκτρολυτικής παραγωγής σιδήρου σε αλκαλικό περιβάλλον. Ο ΤΕΔ Μεταλλουργίας της εταιρείας σε συνεργασία με το Ε.Μ.Π. θα μελετήσουν τη χρήση καταλοίπων βωξίτη ως εναλλακτική πηγή σιδήρου σε αυτή τη διεργασία.
- Ξεκίνησε το πρόγραμμα RemovAL(Removing the waste streams from the primary Aluminium production and the other metal sectors in Europe-Διάρκεια 2018-2022) με συντονιστή τον ΤΕΔ της MYTILINEOS S.A. με στόχο τη δοκιμή σε πιλοτική κλίμακα διαφορετικών τεχνολογιών για την αξιοποίηση των καταλοίπων βωξίτη.

Στον τομέα των Ολοκληρωμένων Έργων και Υποδομών, πραγματοποιούνται οι εξής δράσεις στη διαχείριση και διάθεση των αποβλήτων:

-Δημιουργία Site Waste Management Plan για κάθε έργο που εκπονείται πριν την έναρξη κάθε κατασκευαστικής δραστηριότητας.

-Καθορισμός του τύπου, της κατηγορίας και της ποσότητας των αποβλήτων ώστε να μπορούν να ταξινομηθούν για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή άλλο τρόπο διάθεσης.

Όσον αφορά τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων, ειδικότερα στο Τομέα Μεταλλουργίας που παράγει τη μεγαλύτερη ποσότητα, το μεγαλύτερο ποσοστό τους ανακυκλώνεται εντός της ίδιας της διαδικασίας παραγωγής μιας και το εργοστάσιο παραγωγής αλουμινίου διαθέτει ένα υπόγειο σύστημα συλλογής νερού ή υγρών εκροών, που καταλήγει σε μονάδα επεξεργασίας υγρών βιομηχανικών αποβλήτων η οποία αποτελείται από δεξαμενές καθίζησης, ελαιοδιαχωριστή και πολυστρωματικό φίλτρο ενεργού άνθρακα. Επιπλέον στον Τομέα Μεταλλουργίας λειτουργούν τρεις Βιολογικοί Σταθμοί για τις ανάγκες του εργοστασίου παραγωγής αλουμινίου και των τοπικών οικισμών.

3.2.7 ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ

Στον τομέα της Μεταλλουργίας το έτος 2018, χρησιμοποιήθηκαν 2,46 εκατομμύρια τόνοι πρώτων υλών για τη παραγωγή προϊόντων προτόχυτου αλουμινίου. Το 76% της ποσότητας αυτής ήταν βωξίτης ο οποίος προερχόταν από την εκμετάλλευση μεταλλείων στους Νομούς Φωκίδας και Βοιωτίας. Το υπόλοιπο 24% αφορούσε τη χρήση πρώτων υλών προερχόμενων από μη ανανεώσιμες πηγές. Το έτος 2018, η εταιρεία με στόχο να μειώσει την ενέργεια που απαιτείται για τη παραγωγή αλουμινίου αλλά και να περιορίσει τη κατανάλωση των φυσικών πόρων, υιοθέτησε στη παραγωγική της διαδικασία την πρακτική της επαναχύτευσης απορριμμάτων από αλουμίνιο (scrap), η οποία αντικαθιστά τη χρήση πρώτων υλών κι απαιτεί μόνο το 5% της ενέργειας που απαιτεί η παραγωγή πρωτόχυτου αλουμινίου περιορίζοντας τις αέριες εκπομπές κατά 95%. Επίσης η εταιρεία προχώρησε σε εξαγορά της εταιρείας ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ Α.Ε. που δραστηριοποιείται στη βιομηχανική παραγωγή, επεξεργασία και εμπορία μετάλλων ιδιαίτερα των κραμάτων αλουμινίου και των προϊόντων τους. Με το τρόπο αυτό θα είναι σε θέση να παράγει εκ νέου πρώτη ύλη καταναλώνοντας μικρότερη ποσότητα ενέργειας μειώνοντας τις επιπτώσεις της δραστηριότητας αυτής στο περιβάλλον.

Το ποσοστό χρήσης στον Τομέα Ολοκληρωμένων Έργων και Υποδομών ανήλθε το 2018 σε 24,2%. Στις αιτήσεις προσφορών και τις συμβάσεις με προμηθευτές υλικών και εξοπλισμού υπάρχει ειδικός όρος για συμμόρφωση τους με τις απαιτήσεις ISO 14001 για τη μη χρήση επικίνδυνων για το περιβάλλον υλικών και τη χρήση ανακυκλώσιμων υλικών στο μέγιστο βαθμό.

Στον Τομέα Ηλεκτρικής Ενέργειας η πρώτη ύλη στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής είναι το φυσικό αέριο το οποίο δεν ανακυκλώνεται ούτε αποτελεί ανανεώσιμη πηγή.

3.2.8 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΝΕΡΟΥ

Το έτος 2018, καμία πηγή άντλησης νερού δεν επηρεάστηκε αρνητικά από τη δραστηριότητα της MYTILINEOS S.A. Η εταιρεία εφαρμόζει σε ετήσια βάση προγράμματα ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης νερού στις παραγωγικές της διαδικασίες ή σε δευτερεύουσες χρήσεις και πρακτικές συλλογής και αξιοποίησης όμβριων υδάτων. Η συνολική άντληση νερού παρουσίασε μικρή αύξηση κατά 2,2% που προήλθε κυρίως από την αύξηση της ποσότητας θαλασσινού νερού που χρησιμοποιείται για τη ψύξη της μονάδας συμπαραγωγής (Ηλεκτρισμού και Θερμότητας) του Τομέα Μεταλλουργίας ενώ η συνολική κατανάλωση συγκριτικά με την αντίστοιχη του 2017 παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη (-1%).

3.2.9 ΖΩΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΙΑ

Αποκαταστάσεις και Βιοποικιλότητα

Η εταιρεία έχει μεριμνήσει έτσι ώστε η λειτουργία της να μην αφορά προστατευόμενες από το νόμο περιοχές και περιοχές βιοποικιλότητας υψηλής αξίας. Για το λόγο αυτό δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις που θα επηρεάσουν αρνητικά την ακεραιότητα της γεωγραφικής περιοχής ή περιφέρειας που βρίσκονται οι επιχειρηματικές μονάδες των τομέων δραστηριοποίησης της άμεσα ή έμμεσα.

Στον τομέα της Μεταλλουργίας η περιοχή του εργοστασίου παραγωγής αλουμινίου δεν εμπίπτει σε κατηγορία προστατευόμενης από το νόμο περιοχής ενώ η εξορυκτική δραστηριότητα που εκτελείται από την εταιρεία ΔΕΛΦΟΙ-ΔΙΣΤΟΜΟΝ, θυγατρική εταιρεία της MYTILINEOS, αφορά υπόγειες εκμεταλλεύσεις στη περιοχή της Φωκίδας, και πραγματοποιείται με σεβασμό στη βιοποικιλότητα της περιοχής μέσω της σύνταξης και της εκπόνησης μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και σχέδια αποκατάστασης των εκμεταλλεύσιμων περιοχών. Η συστηματική αποκατάσταση γίνεται με τη δενδροφύτευση 15-20.000φυτών/έτος. Στο τέλος του έτους 2018, η συνολική επιφάνεια που χρησιμοποιήθηκε για εκμετάλλευση στην εξορυκτική διαδικασία είναι 126 στρέμματα (ίδια με αυτή του 2017) ενώ η επιφάνεια της γης που βρίσκεται σε διαδικασία αποκατάστασης είναι μειωμένη κατά 8,3% σε σχέση με το έτος 2017. Ενώ το ποσοστό εδάφους που αποκαταστάθηκε από την έναρξη της εξορυκτικής δραστηριότητας ανέρχεται στο 81,13%, αυξημένο κατά 1,36% από το έτος 2017.

3.2.10 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κυριότεροι Κίνδυνοι

- Έμμεσα ή Άμεσα Ατυχηματικοί Κίνδυνοι:

Οι Έμμεσα Ατυχηματικοί Κίνδυνοι δημιουργούν τις συνθήκες που οδηγούν σε ατύχημα και περιλαμβάνουν τη διαμόρφωση, τη λειτουργικότητα, την πρόσβαση-εκκένωση, τον φωτισμό και το θερμοκρασιακό περιβάλλον σε ένα χώρο εργασίας. Οι Άμεσα Ατυχηματικοί Κίνδυνοι οδηγούν σε ατύχημα ή επαγγελματικό νόσημα και περιλαμβάνουν φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες.

-Μη Ατυχηματικοί Κίνδυνοι:

Αφορούν σε οργανωτικούς, ψυχολογικούς και εργονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα τη ψυχική και σωματική υγεία των εργαζομένων.

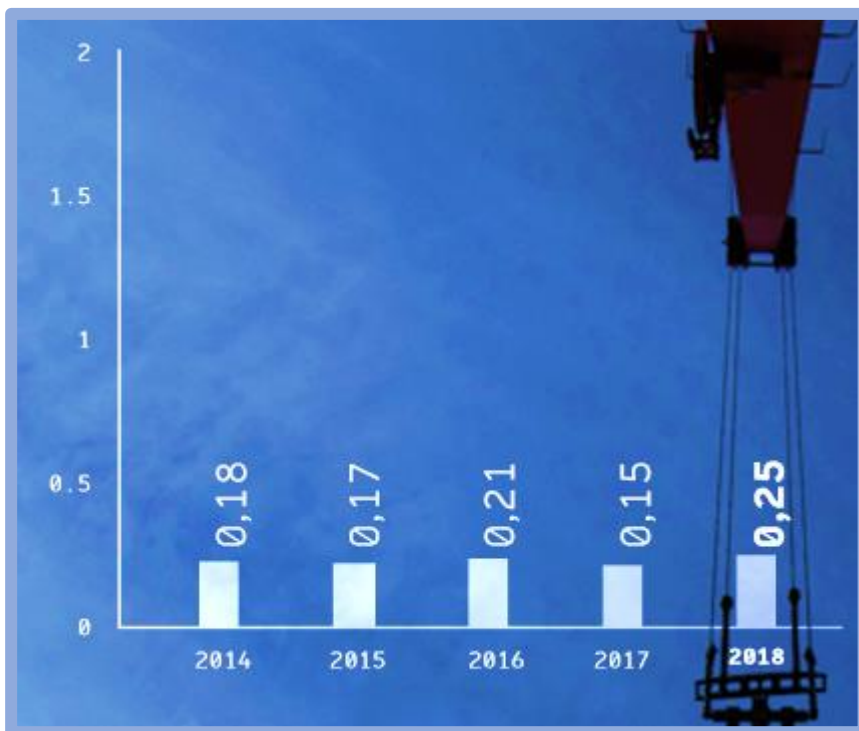
Η εταιρεία για να αντιμετωπίσει αυτούς τους κινδύνους έχει προβεί στην αυστηρή εφαρμογή συστημάτων και μετρήσεων ασφαλείας έτσι ώστε να γίνει μια εκτίμηση της επίδρασης τους στον ανθρώπινο οργανισμό και να εντοπιστούν οι ανάγκες των παρεμβάσεων σε όλους τους χώρους εργασίας (γραφείων και βιομηχανικών μονάδων).

Οι ενέργειες που είχε σχεδιάσει η εταιρεία για το έτος 2019 είναι:

- Η περαιτέρω ενίσχυση της εκπαίδευσης του προσωπικού.
- Η ενίσχυση της κουλτούρας ασφαλείας στο στελεχιακό προσωπικό.
- Η παρουσία έμπειρου προσωπικού επίβλεψης Υπεργολάβων.
- Η επάρκεια των ατομικών μέσων προστασίας.

Στο άμεσα εργαζόμενο προσωπικό το έτος 2018 δεν συνέβησαν δυστυχήματα ούτε περιστατικά επαγγελματικών ασθενειών. Συνολικά καταγράφηκαν 5 ατυχήματα που αύξησαν τον σχετικό δείκτη συχνότητας κατά 66% ενώ ο αντίστοιχος δείκτης σοβαρότητας ατυχημάτων(χαμένες μέρες εργασίας) παρουσίασε αισθητή μείωση κατά 67% συγκριτικά με το έτος 2017.

Σχήμα 0.16 Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων/200.000 ώρες εργασίας (IR). Ο δείκτης συμπεριλαμβάνει και τα ατυχήματα με απώλεια εργασίας μεγαλύτερη ή ίση των τριών ημερών. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

Για 5^η συνεχόμενη χρονιά συνεχίστηκε η υλοποίηση της εξειδικευμένης καμπάνιας για την ασφάλεια στους χώρους εργασίας με τη πρωτοποριακή μέθοδο της υλοποίησης του «δεξιού ημισφαιρίου» του εγκεφάλου στον Τομέα Μεταλλουργίας και οι ώρες εκπαίδευσης των εργαζομένων ανεξάρτητων εργολάβων ιδιαίτερα στο Τομέα Ολοκληρωμένων Έργων και Υποδομών τετραπλασιάστηκαν σε σχέση με το έτος 2017.

3.2.11 ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ

Κατά τη δραστηριοποίηση της εταιρείας σε αναπτυσσόμενες χώρες με μεγάλες ενεργειακές ανάγκες οι οποίες σύμφωνα με το δείκτη διαφθοράς του Οργανισμού Transparency International βρίσκονται στη περιοχή υψηλού κινδύνου ενδέχεται να απαιτηθούν πληρωμές διευκόλυνσης ή άλλες παροχές στους τοπικούς εταίρους για να συνεχιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία των έργων. Η εταιρεία έχει δεσμευτεί επισήμως στη 10^η αρχή του UN Global Contract (Παγκόσμιο Συμβόλαιο Ηνωμένων Εθνών) σύμφωνα με την οποία είναι αντίθετη σε κάθε μορφή διαφθοράς και η οποία λειτουργεί στην ανάπτυξη της σχετικής κουλτούρας ηθικής σε όλη την εταιρεία. Σε χώρες υψηλού κινδύνου διαφθοράς η εταιρεία εγκαθιστά μηχανισμό καταγγελιών (Grievance Mechanism) στον οποίο κάθε εργαζόμενος έχει πρόσβαση είτε

ανώνυμα είτε επώνυμα για να καταγγείλει παραβιάσεις σε σχέση με τις πολιτικές προστασίας προσωπικών δεδομένων, δωροδοκίας και διαφθοράς, ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή του κώδικα δεοντολογίας της εταιρείας.

Δεύτερος κίνδυνος αποτελεί οποιαδήποτε παρέκκλιση από τις αρχές και ηθικές πρακτικές της εταιρείας και που θέτει σε κίνδυνο τη καλή φήμη, την αξιοπιστία, την αξιοπιστία των κοινωνικών εταίρων, τα οικονομικά της αποτελέσματα και τη δυνατότητα να αναλαμβάνει έργα. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε το έτος 2018, η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης στην εταιρεία με την ανανέωση των πολιτικών κατά της διαφθοράς, τη διαφύλαξη του υγιούς ανταγωνισμού, τη προστασία προσωπικών δεδομένων, τον έλεγχο των επιχειρηματικών εταίρων πριν τη σύναψη συμφωνιών και την έμφαση της διοίκησης για διαφανείς διαδικασίες και μηδενική ανοχή σε παραβιάσεις των κανόνων και των πολιτικών.

Το έτος 2018 δεν υπήρξαν επιβεβαιωμένα περιστατικά διαφθοράς.

3.2.12 ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Ειδικό στόχοι εργασιακών πρακτικών	Στόχοι 2018	Επίδοση 2018	Στόχοι 2019
Ποσοστό παραμονής στην εργασία εργαζομένων πλήρους απασχόλησης	>90%	90%	>90%
Ώρες εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο	>21	21,6	>21
Ποσοστό αξιολόγησης εργαζομένων	>80%	73%	>80%
Περιστατικά παραβίασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	0	0	0
Περιστατικά διακρίσεων	0	0	0

Πίνακας 0.6 ειδικοί στόχοι εργασιακών πρακτικών. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

- Η άμεση απασχόληση στην εταιρεία για το έτος 2018 σημείωσε αύξηση κατά 98%.
- 9 στους 10 εργαζομένους απασχολούνται με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου.
- Ο δείκτης παραμονής των εργαζομένων διατηρήθηκε σε επίπεδο 90%.
- Διατηρήθηκαν τα χαμηλά ποσοστά της απασχόλησης εργαζομένων ορισμένου χρόνου (10,2%) και εργαζομένων μερικής απασχόλησης (0,9%).
- 9 στους 10 εργαζομένους προέρχονται από τις τοπικές κοινότητες της εταιρείας.
- 6 στους 10 εργαζομένους καλύπτονται από επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Το έτος 2018 δημιουργήθηκαν συνολικά 45 νέες θέσεις εργασίας και το σύνολο αποχωρήσεων του προσωπικού ήταν το 29,4% εθελοντικές ενώ το 70,6% ήταν υποχρεωτικές αποχωρήσεις που αφορούσαν στο τερματισμό συμβάσεων εργασίας.

Το έτος 2018 επενδύθηκε χρηματικό ποσό 24% μεγαλύτερο από το προηγούμενο έτος για την υλοποίηση 43.950 ανθρωποωρών εκπαίδευσης λιγότερες κατά 4% από τον αντίστοιχο αριθμό ωρών το έτος 2017 και οι εκπαιδύσεις εστίασαν σε τέσσερις άξονες: Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία, εκπαίδευση στο επάγγελμα εντός τμήματος, τεχνική εκπαίδευση και εκπαίδευση σε διοικητικά θέματα.

3.2.13 ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

-Σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου το ποσοστό παρουσίας γυναικών αυξήθηκε σε ποσοστό 45%.

-Η συμμετοχή των γυναικών στην άμεση απασχόληση έφτασε στο 17,4% σε σχέση με το έτος 2017 όπου ήταν 15,4%.

-Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις ευθύνης μειώθηκε κατά 17%.

-Η συμμετοχή των εργαζομένων ηλικίας μικρότερης από 30 έτη στην άμεση απασχόληση έμεινε σχεδόν σταθερή σε ποσοστό 11% από 11,2% το προηγούμενο έτος.

3.2.14 ΤΟΠΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Το έτος 2018 η εταιρεία συνέχισε την εφαρμογή της Κοινωνικής της πολιτικής μέσω του προγράμματος «Εμπράκτως»(2016-2019), και αύξησε τις κοινωνικές της επενδύσεις κατά 13,7% σε σχέση με το έτος 2017.

(Πηγή: Mytilineos sustainabilityreport2018)

Ανάλυση Κοινωνικών Επενδύσεων 2018		
Κοινωνικοί Τομείς	Σχετιζόμενοι SDGs (2030)	% επί των συνολικών ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Τοπικές Υποδομές & Υπηρεσίες	SDGs 11 & 17	45,4%
Στήριξη Πολιτισμού / Αθλητισμού	SDG 11	31,4%
Ενίσχυση Ποιοτικής Εκπαίδευσης	SDGs 4 & 17	10,4%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες Υγείας	SDGs 3 & 17	5,5%
Αμβλυνση της Φτώχειας	SDGs 1 & 17	3,2%
Προστασία των παιδιών από κάθε είδους εκμετάλλευση	SDGs 16 & 17	2,3%
Μείωση της επισιτιστικής ανασφάλειας	SDGs 2 & 17	1,8%

Πίνακας 0.7 ανάλυση κοινωνικών επενδύσεων για το έτος 2018. (Πηγή: Mytilineos sustainability report 2018)

3.3 ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.

3.3.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η εταιρεία απασχολεί 237 εργαζόμενους στους Μύλους Λούλη και 282 εργαζομένους στον Όμιλο Λούλη. Εξάγει τα προϊόντα της σε 13 χώρες(Ιορδανία, Αλβανία, Αίγυπτος, Μοντενέγκρο, Λίβανος, Ολλανδία, Κύπρος, Σουηδία, Ρωσία, Σουδάν, Καζακστάν και Βοσνία) και κατέχει μερίδιο στην ελληνική αγορά επαγγελματικών αλεύρων σε ποσοστό 24% και μερίδιο καταναλωτικών προϊόντων(value share) σε ποσοστό 28%. Διαθέτει 3 μονάδες παραγωγής αλεύρου και 1 μονάδα παραγωγής μιγμάτων, 2 ιδιόκτητα λιμάνια, 5 κέντρα διανομής, 9 γραμμές παραγωγής και 1 πρότυπο βιολογικό μύλο. Έχει 5.000 πελάτες επαγγελματικών αλεύρων και 4.481 προμηθευτές. Οι 3 μονάδες παραγωγής της βρίσκονται στην Ελλάδα ενώ 1 έχει έδρα τη Βουλγαρία. Διαθέτει 4 ιδιόκτητα κέντρα διανομής τα οποία αποτελούν ένα δίκτυο με σημεία διάθεσης προϊόντων ανά 200-250 χιλιόμετρα. Τα κέντρα διανομής διαθέτουν όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά λειτουργίας (ISO¹¹ και HACCP¹²) και πληρούν τις αυστηρότερες προδιαγραφές αποθήκευσης και διάθεσης των προϊόντων.

Η Μύλοι Λούλη βρίσκεται στη πρώτη θέση της αλευροβιομηχανίας σε πωλήσεις, αλέσεις, τεχνολογία και εξυπηρέτηση.

3.3.2 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Η εταιρεία επιθυμεί να διασφαλίζει ότι κάθε καταναλωτής μπορεί να απολαμβάνει τα προϊόντα της με ασφάλεια και σιγουριά και να ενημερώνεται σύμφωνα με τους κανονισμούς σήμανσης με σαφήνεια για το περιεχόμενο, τη σύνθεση και τη προέλευση των αλεύρων και μειγμάτων καθώς και τη διατροφική τους αξία έτσι ώστε να επιλέγει συνειδητά τα τρόφιμα που καταναλώνει. Κατά το έτος 2018 δεν υπήρξε κανέναν περιστατικό μη συμμόρφωσης με κανονισμούς σχετικούς με την υγεία και ασφάλεια από τη χρήση των προϊόντων. Για τη τήρηση υψηλών προδιαγραφών ασφαλείας η εταιρεία διαθέτει τις κατάλληλες πιστοποιήσεις και το 100% της παραγωγής της παρασκευάζεται στις εγκαταστάσεις της.

Οι εγκαταστάσεις και η παραγωγική μονάδα στη Σούρπη διαθέτει:

-ISO 14001 για τη περιβαλλοντική διαχείριση.

-ISO 9001 για τη διαχείριση ποιότητας.

---

¹¹ International Organization for Standardisation.

¹² Hazard Analysis and Critical Control Point.

- BRC¹³, διεθνές πρότυπο για την ασφάλεια τροφίμων.
- IFS¹⁴ Food, διεθνές πρότυπο για τη διαχείριση της ασφάλειας τροφίμων.
- ISO 22000 για τη διαχείριση της ασφάλειας τροφίμων(και στη μονάδα στο Κερατσίνι).
- HALAL, για τη καταλληλότητα των προϊόντων σύμφωνα με τους κανονισμούς της μουσουλμανικής κοινότητας.
- Πιστοποιητικό χρήσης του σήματος της Ελληνικής Άλεσης.
- Πιστοποιητικό παραγωγής, συσκευασίας, αποθήκευσης, εμπορίας και διακίνησης βιολογικών προϊόντων.
- Πιστοποιητικό Ορθής Διακίνησης Ιατροτεχνολογικών προϊόντων (αλεύρων χωρίς γλουτένη).

ΠΡΩΘΗΣΗ ΥΓΕΙΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΥ ΖΩΗΣ

Η εταιρεία επενδύει στη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων τα οποία προέρχονται από πιο ελεγχόμενες καλλιέργειες όπως τα βιολογικά, τα προϊόντα από δίκκοκο σιτάρι, ντίνκελ, βρόμη, κριθάρι, σίκαλη καθώς και τα προϊόντα χωρίς γλουτένη.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το 2018 δεν υπήρξε κανένα περιστατικό μη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και τους ειδικούς κανονισμούς και εθελοντικούς κώδικες αναφορικά με τη προώθηση προϊόντων, τις πρακτικές μάρκετινγκ που εφαρμόζονται ή τις διαφημιστικές της καμπάνιες.

ΣΗΜΑΝΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Όλες οι συσκευασίες αναγράφουν ότι απαιτείται από την Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία: ονομασία προϊόντος, κατάλογος συστατικών, καθαρή ποσότητα, ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας/ημερομηνία ανάλωσης, συνθήκες διατήρησης και οδηγίες χρήσης, τόπος παραγωγής ή προέλευσης, εμπορική επωνυμία/διεύθυνση και στοιχεία επικοινωνίας της παραγωγικής μονάδας, αλλεργιογόνες ουσίες, κωδικός αριθμός παρτίδας, στοιχεία ιχνηλασιμότητας(bar code), αναλυτικός διατροφικός πίνακας/διατροφική δήλωση και οδηγίες και παρακίνηση μέσω συμβόλων για την ανακύκλωση των κενών συσκευασιών.

¹³ BRC: British Retail Consortium. Ένωση εμπορίου που αφορά τη βιομηχανία τροφίμων του Ηνωμένου Βασιλείου.

¹⁴ IFS: International Food Standard.

3.3.3 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί η εταιρεία, είναι στο σύνολο τους πιστοποιημένες με αξιόπιστα, διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα υπεύθυνης παραγωγής. Το 100% των προμηθευτών της εταιρείας, συμμορφώνεται με τη Πολιτική προμηθειών της Μύλοι Λούλη, διασφαλίζοντας τις προδιαγραφές ποιότητας και ασφάλειας των προϊόντων της. Η κατανομή των προμηθειών για το 2018 είναι:

-Έλληνες προμηθευτές: 75,93% του κύκλου εργασιών.

-Προμηθευτές εξωτερικού: 24,07% του κύκλου εργασιών.

Κατά το έτος 2018, δεν υπήρξε κανένα πρόστιμο που να σχετίζεται με μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία σχετικά με τη προμήθεια και χρήση προϊόντων.

Προγράμματα Συμβολαιακής Γεωργίας

Το πρόγραμμα αυτό έχει στόχο την υποστήριξη των μικρών παραγωγών και έχει ξεκινήσει από το έτος 2013. Είναι μια πρωτοβουλία η οποία εξασφαλίζει μεγαλύτερων ποσοτήτων σιτηρών ελληνικής προέλευσης, στηρίζοντας έτσι τον Έλληνα αγρότη. Το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη Τράπεζα Πειραιώς.

3.3.4 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η εταιρεία επενδύει στη σύγχρονη τεχνολογία με στόχο μια φιλική προς το περιβάλλον λειτουργία σε όλες τις μονάδες παραγωγής της και τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος. Σε όλα τα χρόνια λειτουργίας της η εταιρεία εφαρμόζει υπεύθυνες και καινοτόμες πρακτικές όπως:

- Συστηματική ανακύκλωση 100% μέσω πιστοποιημένων φορέων και εταιρειών διαχείρισης αποβλήτων.
- Εφαρμογή σχεδίου ανακύκλωσης μετάλλων, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών και εξοπλισμού.
- Απεντόμωση βιολογικών σιτηρών και αλεύρων σε συνθήκες ελεγχόμενης ατμόσφαιρας χωρίς χρήση χημικών ουσιών.
- Συνεχείς έλεγχοι για φυτοφάρμακα ή άλλες ουσίες στα σιτηρά και τα τελικά παραγόμενα άλευρα.
- Ετήσιες μετρήσεις θορύβου και σκόνης από πιστοποιημένη εταιρεία.
- Εφαρμογή σχεδίου αντιρρυπαντικής προστασίας της θάλασσας.
- Συνεχής ανανέωση και δειγματοληψία του περιβάλλοντος χώρου στη Σούρπη.
- Μηνιαίες μετρήσεις θαλάσσιων υδάτων στη βιομηχανική μονάδα της Σούρπης.

- Συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού σε περιβαλλοντικά θέματα.
- Ασκήσεις έκτακτων αναγκών, πυροπροστασίας και απορρύπανσης.
- Θερμική απεντόμωση έναντι της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στο βιολογικό μύλο.
- Αποφυγή χρήσης χημικών καθαριστικών και αντικατάσταση τους από βιοδιασπώμενα.
- Φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις Logistics.
- Υλοποίηση αποδοτικών μεταφορών με χρήση συστημάτων τηλεδιασκέψεων με τους πελάτες και συνεργάτες στο εξωτερικό και εταιρικών λεωφορείων για τις μετακινήσεις.

Η εταιρεία δεν έλαβε κανένα πρόστιμο το έτος 2018 για μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία με την ελληνική περιβαλλοντική νομοθεσία και κατάφερε τα εξής:

- Ελαχιστοποίηση κατανάλωσης νερού.
- Ανακύκλωση αποβλήτων οποιασδήποτε μορφής κατά τη παραγωγική της διαδικασία από εγκεκριμένους συνεργάτες της εταιρείας.
- Μείωση επιπέδων θορύβου στη βιομηχανική μονάδα Κερατσινίου.

Η εταιρεία διαθέτει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πιστοποιημένο κατά το διεθνές πρότυπο ISO 14001:2015.

Το έτος 2018, παρατηρήθηκε αύξηση στη συνολική κατανάλωση ενέργειας η οποία οφείλεται στην αύξηση των αλέσεων και στην αύξηση της χρήσης πετρελαίου λόγω της αύξησης παραγωγής πέλετ.

Το έτος 2018, οι συνολικές (άμεσες και έμμεσες) εκπομπές CO₂ παρουσίασαν αύξηση κατά 3% ενώ παράλληλα αυξήθηκαν οι συνολικές εκπομπές CO₂ ανά τόνο προϊόντος κατά 0,93%. Οι έμμεσες εκπομπές των δικτύων (grids) στα οποία πραγματοποιείται η κατανάλωση ενέργειας (location based) αυξήθηκαν και στις δύο μονάδες επεξεργασίας και παραγωγής κατά 2,53%.

Περιβαλλοντικός σκοπός	Περιβαλλοντικές επιδόσεις 2018	
	Μονάδα Σούρης	Μονάδα Κεραταινίου
Διαχείριση Κατανάλωσης Ενέργειας	Μείωση της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας/άλεση κατά 2% Επίτευξη μείωσης κατά 2%	Μείωση της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας/άλεση κατά 2% Επίτευξη μείωσης κατά 1%
	Παρακολούθηση του συντελεστή ενέργειας/αεργούς ενέργειας (μείωση 5%) Επιτεύχθηκε	
	Μείωση κατανάλωσης γραμμών άλεσης κατά 2% στην καθεμία ξεχωριστά Επιτεύχθηκε (ηλγν του μύλου C όπου λόγω της σύνθεσης των σιτηρών υπήρξε μικρή αύξηση)	
	Παρακολούθηση της κατανάλωσης καυστήρα πετρελαίου στη γραμμή παραγωγής πέλετ (μείωση 5%) Δεν επιτεύχθηκε (λόγω της σύνθεσης του σίτου από τον οποίο παράγεται το πίτυρο που θα συμπεισθεί για να γίνει πέλετ)	
	Μείωση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας θαλάμων eCO ₂ κατά 1% Δεν επιτεύχθηκε (Δεν μπορεί να υπολογιστεί διότι επηρεάζεται από την εξωτερική θερμοκρασία του περιβάλλοντος)	
Άμεσες εκπομπές (score1) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ καυστήρα ατμογεννήτριας Επιτεύχθηκε	Άμεσες εκπομπές (score 1) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ καυστήρα Ατμογεννήτριας Επιτεύχθηκε	
Άμεσες εκπομπές (score1) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ καυστήρων θέρμανσης Επιτεύχθηκε	Μείωση δείκτη εκπομπών CO ₂ καυστήρα ατμογεννήτριας κατά 2% Δεν επιτεύχθηκε (Υπήρχε αύξηση κατά 5,8% λόγω μεγαλύτερης κατανάλωσης πετρελαίου, η οποία εκτιμούμε ότι οφείλεται στα κενά μεταξύ φορτώσεων όπου η λειτουργία του καυστήρα δεν μπορεί να διακοπεί)	

Σχήμα 0.17 περιβαλλοντικές επιδόσεις για το έτος 2018. (Πηγή: loulismills sustainability report 2018)

Πρόγραμμα μείωσης των εκπομπών CO ₂	Άμεσες εκπομπές (score1) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ καυστήρα ατμογεννήτριας Επιτεύχθηκε	Άμεσες εκπομπές (score 1) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ καυστήρα Ατμογεννήτριας Επιτεύχθηκε
	Άμεσες εκπομπές (score1) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ καυστήρων θέρμανσης Επιτεύχθηκε	Μείωση δείκτη εκπομπών CO ₂ καυστήρα ατμογεννήτριας κατά 2% Δεν επιτεύχθηκε (Υπήρχε αύξηση κατά 5,8% λόγω μεγαλύτερης κατανάλωσης πετρελαίου, η οποία εκτιμούμε ότι οφείλεται στα κενά μεταξύ φορτώσεων όπου η λειτουργία του καυστήρα δεν μπορεί να διακοπεί)
	Έμμεσες εκπομπές (score2) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ από την λειτουργία των Μύλων Α, Β, Γ, Δ και Ε Επιτεύχθηκε	Μείωση δείκτη εκπομπών CO ₂ Μύλων Αλέσεων κατά 2% Δεν επιτεύχθηκε (Επίτευξη μείωσης κατά 1%)
	Έμμεσες εκπομπές (score2) Παρακολούθηση εκπομπών CO ₂ ηλεκτρικής ενέργειας συνολικά Επιτεύχθηκε	
	Μείωση δείκτη εκπομπών CO ₂ καυστήρα ατμογεννήτριας κατά 5% Δεν επιτεύχθηκε (λόγω της σύνθεσης του σίτου από τον οποίο παράγεται το πύρου που θα συμπεισθεί για να γίνει πέλετ)	
	Μείωση δείκτη εκπομπών CO ₂ Μύλων Αλέσεων κατά 5% Δεν επιτεύχθηκε (Επιτεύχθηκε μείωση σε όλους τους μύλους (Α:-1%, Β:- 3%, Δ:- 4%, Ε:- 5%) πλην του μύλου Γ όπου λόγω της σύνθεσης των σιτηρών είχαμε μικρή αύξηση)	

Σχήμα 0.18 περιβαλλοντικές επιδόσεις για το έτος 2018. (Πηγή: Ioulismills sustainability report 2018)

Και στις δύο μονάδες, Κερατσινίου και Σούρπης, δε πραγματοποιείται χρήση ουσιών που καταστρέφουν τη στοιβάδα του όζοντος και από τη παραγωγική διαδικασία στις μονάδες της εταιρείας δε προκύπτουν σημαντικές εκπομπές αερίων που ανήκουν στις κατηγορίες NO_x, SO_x, POP, VOC, HAP¹⁵, ή σωματίδια.

3.3.5 ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εταιρεία το έτος 2018, πραγματοποίησε συνολικά 35 προσλήψεις όπου σε ποσοστό 74% είναι άντρες και σε ποσοστό 26% γυναίκες με μέσο όρο ηλικίας 36 ετών. Το σύνολο των εργαζομένων δε καλύπτεται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας καθώς δεν υπάρχουν σε ισχύ συλλογικές συμβάσεις που να καλύπτουν τις ειδικότητες των εργαζομένων στην εταιρεία, και

¹⁵ HAP: Hydroxyapatite.

στο σύνολο τους όλοι οι εργαζόμενοι καλύπτονται από την Εθνική Συλλογική Σύμβαση εργασίας. Η εταιρεία δίνει προτεραιότητα σε πρόσληψη εργαζομένων από τη τοπική κοινωνία. Το έτος 2018, το 68% των εργαζομένων της προερχόταν από τη τοπική κοινωνία. Η εταιρεία υιοθετεί στον εργασιακό χώρο της, τη πολιτική «ανοιχτής πόρτας» (open door policy), με την οποία όλοι οι εργαζόμενοι μπορούν να έρθουν σε επαφή με τη διοίκηση της εταιρείας για επίλυση εργασιακών ή και άλλων προβλημάτων. Η εταιρεία αναπτύσσει τις δεξιότητες των εργαζομένων με συνεχή εκπαίδευση και το ποσοστό εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν φαίνεται παρακάτω:

Σχήμα 0.19 συνολικό ποσοστό εργαζομένων που εκπαιδεύτηκε και μέσος όρος ωρών εκπαίδευσης ανά εργασιακή βαθμίδα. (Πηγή: loulismills sustainability report 2018)

3.3.6 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Η Μύλοι Λούλη, δεσμεύονται στη διατήρηση ενός υγιούς χώρου εργασίας, χωρίς βία, παρενόχληση ή εκφοβισμό ή ανησυχητικές συνθήκες που οφείλονται σε εσωτερικές ή εξωτερικές απειλές. Όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε επίπεδο απασχόλησης σχετίζονται με την απόδοση, τα προσόντα του εργαζομένου και τη συμπεριφορά. Σε περίπτωση που πραγματοποιηθεί περιστατικό διάκρισης, λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μη συμβεί ανάλογο περιστατικό στο μέλλον. Πραγματοποιούνται σε καθημερινή βάση έλεγχοι υγιεινής στους χώρους εργασίας και οι εργαζόμενοι εκπαιδεύονται ώστε να παραμείνουν ασφαλείς σε ένα εργασιακό περιβάλλον που προασπίζει την υγεία. Σε ετήσια βάση υλοποιούνται σεμινάρια υγιεινής και ασφάλειας από το τεχνικό ασφαλείας και από εξωτερικούς φορείς. Για τον εντοπισμό και αξιολόγηση κινδύνων που σχετίζονται με την εργασία υλοποιείται μελέτη επαγγελματικού κινδύνου και γίνονται προληπτικοί έλεγχοι και συντήρηση εγκαταστάσεων βάσει προγράμματος προληπτικής συντήρησης. Επιπλέον παρέχεται ιατρική παρακολούθηση όλων των εργαζομένων από ιατρό εργασίας. Το 2018, καταγράφηκαν 2 περιστατικά εργατικού ατυχήματος.

3.3.7 ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η εταιρεία έχει ιδρύσει το έτος 2012, το μουσείο Λούλη στο ιστορικό κτήμα των Μύλων Αγίου Γεωργίου στο Κερατσίνι, το οποίο ύστερα από 18 μήνες μελετών και εργασιών άνοιξε ξανά το Σεπτέμβριο του 2018 σε πλήρως ανακαινισμένο χώρο και διαθέτοντας ένα συναρπαστικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσω του οποίου οι επισκέπτες μαθαίνουν για την ιστορία της καλλιέργειας των δημητριακών, τη διατροφή, το περιβάλλον και τη σπατάλη των τροφίμων. Επιπλέον στην Ελληνική Σχολή Αρτοποιίας που ιδρύθηκε στο πλαίσιο της Εταιρικής Υπευθυνότητας της εταιρείας πραγματοποιήθηκαν το 2018, 15 επαγγελματικά σεμινάρια διάρκειας 150 ωρών.

Η εταιρεία στήριξε τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες μέσω των παρακάτω δράσεων:

- Δωρεές σε οργανισμούς, ιδρύματα και φορείς.
- Χορήγηση μεγάλων ποσοτήτων αλευριού μέσω δημοτικών και εκκλησιαστικών αρχών σε απόρους και η εταιρεία παρείχε ενίσχυση στις δράσεις φιλανθρωπικών οργανώσεων και ιδρυμάτων.
- Συνεισφορά σε πρωτοβουλίες που προβάλλουν τις τοπικές κοινωνίες και συμβάλλουν στην ανάπτυξη τους.

3.3.8 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Διαθέτει τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης Δημητριακών για τον ορθολογισμό των αντίστοιχων προμηθειών και εφαρμόζει πρόγραμμα Συμβολαιακής Γεωργίας σε συνεργασία με Έλληνες παραγωγούς. Το 2018, η εταιρεία ανέπτυξε 5 νέα καταναλωτικά προϊόντα και 4 επαγγελματικά προϊόντα.

(Πηγή: loulismills sustainabilityreport2018)

3.4 ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΑΚΤΩΡ

3.4.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ο Όμιλος Ελλάκτωρ είναι ο μεγαλύτερος όμιλος υποδομών στην Ελλάδα με διεθνή παρουσία, και αποτελείται από περισσότερες από 110 θυγατρικές εταιρείες πάνω από 20 συγγενείς και περίπου 180 από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές μονάδες και κοινοπραξίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω των θυγατρικών του στο χώρο των Υποδομών και συγκεκριμένα στους τομείς της Κατασκευής, των Παραχωρήσεων, της Διαχείρισης Απορριμμάτων, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της Ανάπτυξης Ακινήτων. Δραστηριοποιείται σε 30 χώρες και 5 ηπείρους το έτος 2018, το 55% του κύκλου εργασιών του πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα. Από το κύκλο εργασιών του στο εξωτερικό, το 82% προέρχεται από τις δραστηριότητες του σε 5 χώρες. Κατάρ, Βραζιλία, Αυστραλία, Σερβία και Κολομβία. Σημαντική δραστηριότητα έχει αναπτύξει και στη Ρουμανία.

Σχήμα 0.20 βασικοί τομείς δραστηριότητας Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ. (Πηγή: omilos ellaktor sustainability report 2018)

3.4.2 ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Ο Όμιλος διαθέτει Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας και περιλαμβάνει τις αρχές, τους κανόνες και τις αξίες οι οποίες διαμορφώνουν το πλαίσιο δραστηριοτήτων του και καθορίζουν τη καθημερινή συμπεριφορά των εργαζομένων. Στο Κώδικα αυτόν περιλαμβάνονται θέματα που σχετίζονται με τη διαφθορά και δωροδοκία, ανάρμοστες συμπεριφορές, με την ισότητα των φύλων και με τη προαγωγή της ευημερίας όλων των εργαζομένων ανεξαρτήτως θέσης και ιεραρχικής βαθμίδας. Ο Κώδικας αυτός έχει γνωστοποιηθεί σε όλους τους εργαζόμενους και πραγματοποιούνται τακτικά σεμινάρια για την εκπαίδευση των εργαζομένων και συμμόρφωση τους με αυτόν.

Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψιν του την αρχή της προφύλαξης (the precautionary principle), σε κάθε πλευρά των δραστηριοτήτων του και η αρχή αυτή γνωστή και ως προληπτική διαχείριση αφορά

τις πολιτικές διαχείρισης και αντιμετώπισης των κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από την άσκηση των πάσης φύσεως δραστηριοτήτων ενός οργανισμού.

3.4.3 ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ο Όμιλος διαθέτει τμήμα Ασφάλειας για τη διασφάλιση της σωματικής ακεραιότητας, της φύλαξης και της σωματικής ασφάλειας όλων των επισκεπτών και εργαζομένων και τη προστασία των υποδομών, πόρων, μέσων και αγαθών που λειτουργούν ή βρίσκονται στο χώρο του συγκροτήματος κτηρίων και γραφείων του Ομίλου. Επιπλέον, ο Όμιλος διαθέτει τμήμα Ολικής Ποιότητας, το οποίο έχει αναπτύξει μια μεθοδολογία εκτίμησης της διακινδύνευσης από μια δραστηριότητα ή ένα προϊόν για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών ή και το περιβάλλον και όλοι οι κίνδυνοι έχουν αναλυθεί και ποσοτικοποιηθεί με βάση τις συνέπειες τους. Η εκτίμηση σχετίζεται με τα πρότυπα ISO45001:2018 (Occupational Health & Safety) και 14001:2015 (Environmental Management).

3.4.4 ΤΜΗΜΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο Όμιλος διαθέτει τμήμα Βιώσιμης Ανάπτυξης και έχει πραγματοποιήσει σύσταση Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Βιώσιμης Ανάπτυξης. Έχουν υιοθετηθεί οι 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου, με τις τρεις από αυτές να αφορούν το περιβάλλον.

Αρχή 7: Υποστήριξη προληπτικής προσέγγισης στις περιβαλλοντικές προκλήσεις.

Αρχή 8: Ανάλυση πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας.

Αρχή 9: Ενίσχυση της ανάπτυξης και διάδοσης φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών.

Θυγατρικές του Ομίλου, όπως η ΑΚΤΩΡ, η ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ και οι ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ξεκίνησαν να εφαρμόζουν τις 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου από το έτος 2009, υποβάλλοντας κάθε έτος Έκθεση Προόδου (Communication on Progress-COP) και το Δεκέμβριο του 2018 και η ΕΛΑΚΤΩΡ, ως μητρική εταιρεία του Ομίλου, δεσμεύτηκε σε αυτές και τις υιοθέτησε και αυτή.

Τα θέματα που έχουν προσδιοριστεί ως ουσιώδη για τον Όμιλο είναι τα παρακάτω:

- Οικονομική επίδοση.
- Πρακτικές των προμηθειών.
- Καταπολέμηση της διαφθοράς.
- Κατανάλωση ενέργειας.
- Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.
- Κατανάλωση νερού.

- Υγρές εκροές και απόβλητα.
- Βιοποικιλότητα.
- Συμμόρφωση με τη περιβαλλοντική νομοθεσία.
- Διαφορετικότητα και ίσες ευκαιρίες.
- Απασχόληση.
- Υγεία και ασφάλεια εργαζομένων.
- Εκπαίδευση και επιμόρφωση.
- Τοπικές κοινωνίες.

3.4.5 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Το απασχολούμενο προσωπικό του Ομίλου (εκτός κοινοπραξιών) στην Ελλάδα, ανέρχεται σε 4.927 εργαζόμενους. Από το σύνολο όλων των εργαζομένων στον Όμιλο και τις κοινοπραξίες, το 18% του ανθρώπινου δυναμικού εντάσσεται σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Ο Όμιλος επενδύει στην επαγγελματική ανάπτυξη των εργαζομένων και υποστηρίζει τη συνεχή και συστηματική αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους πραγματοποιώντας εκπαιδευτικά προγράμματα σε όλες τις ιεραρχικές βαθμίδες. Το έτος 2018 πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα εκπαιδευτικά προγράμματα:

- Διεθνή λογιστικά πρότυπα.
- Πρόσβαση με χρήση σχοινιών και διάσωση για δενδροκομία.
- Microsoft certified solutions.
- Κανονισμοί ηλεκτροκίνησης.
- WINCC TIA PORTAL (IT COURSE).
- GDPR.¹⁶
- Κανόνες συμμόρφωσης με το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

3.4.6 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τα Συστήματα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας που διαθέτει ο Όμιλος βασίζονται στην ανάγκη διαχείρισης αναγνωρισμένων κινδύνων βάσει διεθνών προτύπων τα οποία

---

¹⁶ GDPR: General Data Policy Regulations.

εφαρμόζονται από το έτος 2004 (συστήματα OHSAS ¹⁷18001:2007). Η πολιτική του Ομίλου για την Υγεία και την Ασφάλεια στοχεύει στα εξής:

- Εφαρμογή ενός διεθνώς πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας.
- Υλοποίηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση των δράσεων Υγείας και Ασφάλειας.
- Εντοπισμός των κινδύνων και ανάπτυξη ενός πλήρους συστήματος πρόληψης.
- Παροχή κατάλληλης εκπαίδευσης.
- Άμεση διερεύνηση κάθε συμβάντος με στόχο τη λήψη καλύτερων προληπτικών μέτρων.

Η εταιρεία είχε θέσει ως στόχο την αναβάθμιση των Συστημάτων Υγείας και Ασφάλειας βάσει του προτύπου ISO 45001:2018 σε όλες τις πιστοποιημένες εταιρείες του Ομίλου έως το τέλος το 2019. Οι πιστοποιημένες εταιρείες του Ομίλου σύμφωνα με το πρότυπο OHSAS 18001:2007, στην Υγεία και την Ασφάλεια Εργασίας είναι οι:

- ΑΚΤΩΡ.
- ΑΚΤΩΡ FM.
- ΤΟΜΗ.
- ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ.
- ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ.

Η εταιρεία ΗΛΕΚΤΩΡ είναι πιστοποιημένη κατά OHSAS 18001 αλλά διαθέτει εξωτερικό σύμβουλο για το Σύστημα Υγείας και Ασφάλειας. Όλες οι υπόλοιπες διαδικασίες της ΗΛΕΚΤΩΡ και των θυγατρικών της ελέγχονται από το Τμήμα Υγείας και Ασφάλειας. Οι εταιρείες ΕΛ.ΤΕΧ.ΑΝΕΜΟΣ και REDS δεν είναι πιστοποιημένες κατά OHSAS 18001:2007 όπως και η εταιρεία ΜΟΡΕΑΣ. Ελέγχονται οι δύο πρώτες από το Τμήμα Υγείας και Ασφάλειας της ΑΚΤΩΡ ενώ η τελευταία διαθέτει υπεύθυνο Μηχανικό Υγείας και Ασφάλειας. Η ΕΛΛΑΚΤΩΡ δεν είναι πιστοποιημένη εταιρεία αφού μέχρι τώρα δε διαθέτει δραστηριότητες που να εμπίπτουν σε πεδίο εφαρμογής συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας.

Για το έτος 2018, δεν υπάρχουν καταχωρημένα περιστατικά μη-συμμόρφωσης από το τμήμα Υγείας και Ασφάλειας.

---

¹⁷ OHSAS: Occupational Health and Safety Assessment Systems.

3.4.7 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Το έτος 2018, πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εκπαιδεύσεις:

ΕΛΛΑΚΤΩΡ

- Σεμινάριο πυρασφάλειας στο συγκρότημα του Ομίλου για τα μέλη της ομάδας πυρασφάλειας.
- Εκπαίδευση σε 10 εργαζόμενες καθαρισμού από τον Μηχανικό Υγείας και Ασφάλειας.
- Εκπαίδευση της ομάδας Πρώτων Βοηθειών του συγκροτήματος από την Αμερικανική Ένωση Καρδιολογίας.
- Ημερίδες και ενημερώσεις ομάδων εργαζομένων για σημαντικά θέματα υγείας.

ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

- Ειδική εκπαίδευση για πρότυπο ISO 45001:2018 σε 3 εργαζομένους από τον φορέα πιστοποίησης TUV Hellas SA.

3.4.8 ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο Όμιλος το έτος 2018, εστίασε τις κοινωνικές πρωτοβουλίες και δράσεις του στην υποστήριξη των ευπαθών ατόμων. Συνεργάστηκε με τους παρακάτω φορείς:

- Κάνε μια Ευχή Ελλάδος, οργανισμός που πραγματοποιεί ευχές παιδιών με σοβαρές ασθένειες με στόχο τη ψυχική τους ενδυνάμωση.
- Ινστιτούτο PROLEPSIS και πρόγραμμα σίτισης και προώθησης υγιεινής διατροφής-ΔΙΑΤΡΟΦΗ.
- Δράσεις για τις τοπικές κοινωνίες (υποστήριξη Κοινωνικού Παντοπωλείου Δήμου Μεσσήνης, αγορά εξοπλισμού για την αθλητική ένωση Μάνδρας Λάρισας, οικονομική υποστήριξη στο Διεθνές Φεστιβάλ και το διαγωνισμό χορωδιών Κέρκυρας.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα Οδικής Ασφάλειας για μαθητές.

3.4.9 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Ο Όμιλος εστιάζει στην υποστήριξη των τοπικών προμηθευτών, ενισχύοντας την τοπική αγορά. Για προμήθειες αξίας 100.000 ευρώ και πάνω, ο προμηθευτής θα πρέπει να είναι εγκεκριμένος ως προς τα κριτήρια της κανονιστικής συμμόρφωσης. Η κατανομή παραγγελιών για το έτος 2018 ήταν σε ποσοστό 33,34% από προμηθευτές εντός Ελλάδας και σε ποσοστό 66,66% από μη εγχώριους προμηθευτές.

3.4.10 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η περιβαλλοντική πολιτική του Ομίλου κινείται σε 2 άξονες:

1. Χρήση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης για τη μέγιστη μείωση των επιπτώσεων των έργων στο περιβάλλον και λήψη πρωτοβουλιών σχετικών με την ανακύκλωση, την εξοικονόμηση ενέργειας και τη προστασία της χλωρίδας και της πανίδας.
2. Δραστηριοποίηση σε τομείς που προάγουν τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος όπως η υλοποίηση αιολικών και φωτοβολταϊκών έργων καθώς και έργων ανακύκλωσης, διαχείρισης και ενεργειακής αξιοποίησης απορριμμάτων.

Στις θυγατρικές εταιρείες του εφαρμόζονται πιστοποιημένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Αναλυτικά:

- Οι εταιρείες ΑΚΤΩΡ, ΗΛΕΚΤΩΡ, ΤΟΜΗ, ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ, ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ, ΜΟΡΕΑΣ, ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ, ΑΚΤΩΡ FM εφαρμόζουν συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης πιστοποιημένα με βάση το διεθνές πρότυπο ISO 14001.
- Η ΑΚΤΩΡ ήταν η μοναδική εταιρεία στην Ελλάδα κατά τη σύνταξη βιώσιμης ανάπτυξης 2018, πιστοποιημένη με βάση τον ευρωπαϊκό κανονισμό Eco-management and Audit scheme- EMAS.
- Οι εταιρείες ΑΚΤΩΡ, ΜΟΡΕΑΣ, ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ, ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ και ΑΚΤΩΡ FM εφαρμόζουν συστήματα ενεργειακής διαχείρισης πιστοποιημένα με βάση το διεθνές πρότυπο ISO 50001.

Για το έτος 2018, καταγράφηκαν περιβαλλοντικά συμβάντα σε 3 από τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου.

1. Για την ΑΚΤΩΡ σημειώθηκαν 3 περιστατικά θαλάσσιας ρύπανσης μικρής έκτασης, απόθεσης αδρανών και λειτουργίας μονάδων παραγωγής σκυροδέματος τα οποία διευθετήθηκαν άμεσα. Στις Κοινοπραξίες καταγράφηκαν 6 συνολικά περιστατικά που αφορούσαν κυρίως θέματα μεταφοράς αποβλήτων και έκλυσης σκόνης τα οποία επίσης διευθετήθηκαν.
2. Για την ΗΛΕΚΤΩΡ καταγράφηκαν 3 περιστατικά που αφορούσαν τη δημιουργία κινητής μονάδας διαχείρισης απορριμμάτων Δήμου Καλαμάτας. Το ένα περιστατικό έχει διευθετηθεί ενώ τα υπόλοιπα βρίσκονται σε εκκρεμότητα.

3. Για την ΕΛΤΕΧ ΑΝΕΜΟΣ υπάρχει σε εκκρεμότητα καταγγελία η οποία σχετίζεται με παραβίαση περιβαλλοντικών όρων του έργου Κασιδιάρης Ι.

Η κατανάλωση ενέργειας του Ομίλου παρουσίασε μείωση της τάξης του 2% (ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο θέρμανσης), η κατανάλωση νερού παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο και οι περιβαλλοντικές επιδόσεις και οι δείκτες των ανακυκλωμένων αποβλήτων παρουσίασαν βελτίωση. Για την εταιρεία ΕΛ.ΤΕΧ.ΑΝΕΜΟΣ δεν υπάρχει κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, αφού πρόκειται για αιολικά πάρκα. Για τις ανάγκες φωτισμού κάποιου κοντέινερ γίνεται χρήση ηλιακού κατόπτρου και για κάθε κτήριο ελέγχου του αιολικού πάρκου χρησιμοποιείται το ρεύμα που παράγεται από τις ανεμογεννήτριες. Δεν υπάρχουν άλλου είδους καταναλώσεις καθώς τα έργα υλοποιούνται από υπεργολάβους. Το ίδιο ισχύει για την ΑΚΤΩΡ FM, καθώς οι καταναλώσεις που προκύπτουν στους χώρους συντήρησης των εταιρειών χρεώνονται στις εταιρείες ή τους πελάτες. Το 2018, διενεργήθηκαν ενεργειακοί έλεγχοι στις νομοθετικά υπόχρεες ενεργειακού ελέγχου εταιρείες του Ομίλου. Ο ενεργειακός έλεγχος θα πραγματοποιείται κάθε τετραετία, ενώ σε κάθε Ενεργειακή Έκθεση έχουν προταθεί δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, οι οποίες σταδιακά τίθενται σε εφαρμογή.

Όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, μέσα από τη δραστηριοποίηση του στο τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, συμβάλλει ενεργά στη μείωση τους και όσον αφορά το κεντρικό συγκρότημα του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ οι εκπομπές προέρχονται από τη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

Σχήμα 0.21 εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου για τα κεντρικά γραφεία του Ομίλου το έτος 2018. (Πηγή: omilos ellaktor sustainability report 2018)

3.4.11 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Η πολιτική διαχείρισης αποβλήτων του Ομίλου αποσκοπεί στη μείωση της παραγόμενης ποσότητας, στη μείωση του βαθμού επικινδυνότητας τους και στη κατάλληλη απόρριψη τους. Η διαχείριση τους γίνεται με βάση τις Διεργασίες Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Ομίλου στις οποίες λαμβάνονται υπόψη η ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, οι Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) και κάθε άλλη απαίτηση λόγω ιδιαιτερότητας έργου ή δραστηριότητας. Η συλλογή, μεταφορά και διάθεση αποβλήτων πραγματοποιείται από υπεργολάβους οι οποίοι είναι καταχωρημένοι στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η επικινδυνότητα ενός αποβλήτου ορίζεται με βάση τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Αποβλήτων.

3.4.12 ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη του τις ιδιαίτερες περιβαλλοντικές απαιτήσεις των έργων ή δραστηριοτήτων σε περιοχές που συνορεύουν με προστατευόμενες περιοχές, κάτι που συναντάται συνήθως στη κατασκευή δημόσιων έργων και στις περιπτώσεις αυτές θέτει σε εφαρμογή τις «Αποφάσεις Περιβαλλοντικών Όρων», με στόχο τη προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, ανάλογα με τη προστατευόμενη περιοχή, το προστατευόμενο είδος και την ιδιαιτερότητα της ευρύτερης περιοχής του κάθε έργου. Η συστηματική παρακολούθηση της πανίδας αποτελεί μέρος της περιβαλλοντικής διαχείρισης του κάθε έργου.

Στη περιοχή του Άραξου υπάρχουν 3 λατομεία, μεταξύ αυτών και η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ. Η λατομική ζώνη βρίσκεται εντός της περιοχής Λιμνοθάλασσα Καλογριάς Δάσος Στροφιλιάς και Έλος Λαμίας, η οποία βρίσκεται στον εθνικό κατάλογο περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA2000. Στο έργο αυτό τηρούνται όλοι οι περιβαλλοντικοί όροι του λατομείου και ο Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών. Υπάρχει μόνιμη παρακολούθηση της περιοχής για τη προστασία της βιοποικιλότητας, ενώ πραγματοποιούνται οι παρακάτω δράσεις και από τα τρία λατομεία με άδεια εκμετάλλευσης.

- Παρακολούθηση της ορνιθοπανίδας και βίδρας της περιοχής σε ακτίνα 700 μέτρων με υποβολή των αποτελεσμάτων στο ΥΠΕΝ¹⁸.

---

¹⁸ ΥΠΕΝ: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

- Αναδασώσεις και δενδροφυτεύσεις βάσει εγκεκριμένων μελετών από τις αρμόδιες αρχές και δημιουργία γείσων και σπηλαιώσεων στα πρανή για προσέλκυση και φώλιασμα πανίδας/αρπακτικών. Η διαδικασία γίνεται κατόπιν συνεννόησης με το Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφιλιάς.

ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ

Ο Όμιλος διαθέτει 21 αιολικά πάρκα σε λειτουργία ή υπό κατασκευή εκ των οποίων τα 7 βρίσκονται εντός NATURA 2000 και ειδικά εντός Ζώνης Ειδικής Προστασίας(κυρίως πτηνών). Σε 9 αιολικά πάρκα γίνεται παρακολούθηση των επιπτώσεων στην ορνιθοπανίδα.

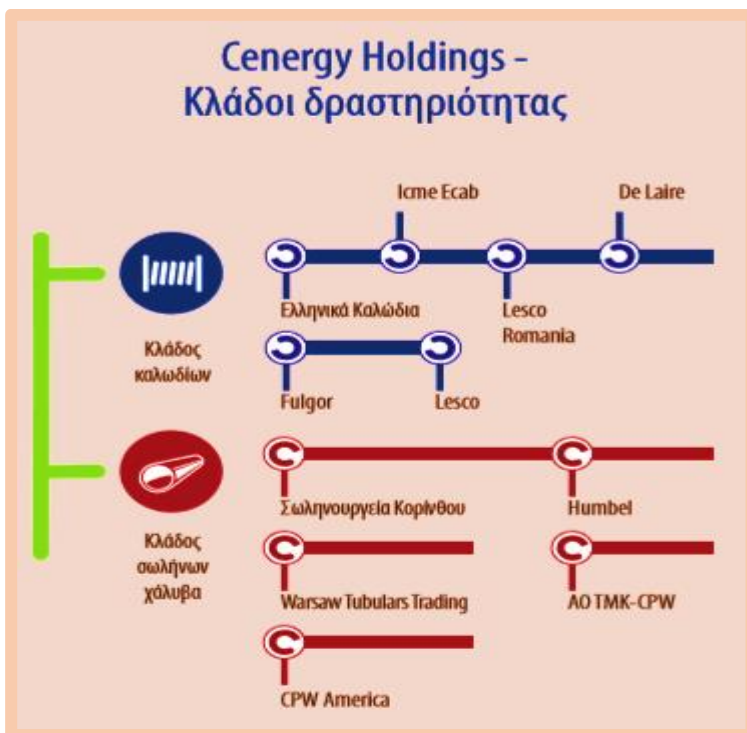
Η παρούσα έκθεση αποτέλεσε τη 1^η Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης για τον Όμιλο.

(Πηγή: ellaktor sustainabilityreport2018)

3.5 CABLEL

3.5.1 ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Οι εταιρείες καλωδίων Cablel, αποτελούν το μεγαλύτερο παραγωγό καλωδίων στην Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και αποτελούνται από την εταιρεία Ελληνικά Καλώδια Α.Ε. με τη θυγατρική της Fulgor Α.Ε., οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, και την εταιρεία Icme Ecab S.A. με χώρα δραστηριοποίησης τη Ρουμανία. Οι εταιρείες αποτελούν εγκεκριμένο προμηθευτή των μεγαλύτερων διεθνών διαχειριστών ηλεκτρικών δικτύων και διαθέτουν ένα από τα μεγαλύτερα και πιο προηγμένα εργοστάσια υποβρυχίων καλωδίων παγκοσμίως (Fulgor). Οι αγορές δραστηριοποίησης τους είναι η μεταφορά και διανομή ενέργειας στους κλάδους των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών και μεταφοράς δεδομένων, των κατασκευών και της βιομηχανίας. Όλες οι εταιρείες Cablel συνιστούν το κλάδο παραγωγής καλωδίων της εταιρείας Cenergy Holdings S.A.

Σχήμα 0.22 Κλάδοι δραστηριότητας Cenergy Holdings. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Οι εγκαταστάσεις των εταιρειών Cablel βρίσκονται: όσον αφορά την εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε. υπάρχουν 3 εργοστάσια στη Θήβα, τη Λειβαδιά και τα Οινόφυτα, η εταιρεία

Fulgor βρίσκεται στο Σουσάκι Κορινθίας, και η εταιρεία Icme Ecab S.A. βρίσκεται στο Βουκουρέστι, στη Ρουμανία.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ Cablel

- Καλώδια ισχύος-αγωγοί.
- Καλώδια τηλεπικοινωνιών και μεταφοράς δεδομένων.
- Υποβρύχια καλώδια και εύκαμπτοι υποβρύχιοι σωλήνες.
- Σύρματα περιελίξεων και σύρματα χαλκού.
- Σύρματα χαλκού για κυτιοποιία.
- Πλαστικά και ελαστικά μείγματα (πλαστικά μείγματα με βάση το PVC¹⁹ ή πολυολεφίνες).

Η εταιρεία διαθέτει αρκετές πιστοποιήσεις και πραγματοποιεί δοκιμές τύπου σε εργαστήρια του εξωτερικού τα οποία είναι ανεξάρτητα και παγκοσμίως αναγνωρισμένα. Η παραγωγική εγκατάσταση στη Λειβαδιά πιστοποιήθηκε εντός του έτους 2018, με το πρότυπο IATF 16949, για την αυτοκινητοβιομηχανία.

Όλα τα προϊόντα των εταιρειών συνοδεύονται πάντα από τα απαιτούμενα πιστοποιητικά δοκιμών, τα τεχνικά στοιχεία, στοιχεία για τη χρήση του προϊόντος ή της υπηρεσίας και στοιχεία για τη σύσταση των προϊόντων.

3.5.2 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στη παραγωγική διαδικασία για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων υψηλής ποιότητας, φιλικών προς το περιβάλλον και η παροχή υψηλής προστιθέμενης αξίας υπηρεσιών αποτελεί σημαντικό κομμάτι στις δραστηριότητες των εταιρειών Cablel. Στόχο αποτελεί η δημιουργία ανακυκλωμένων πρώτων υλών καθώς και η ανακύκλωση του PVC που καταναλώνεται κατά τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας των καλωδίων. Οι εταιρείες έχουν αναπτύξει ειδική διαδικασία, σύμφωνα με την οποία συλλέγουν το 5% περίπου από το PVC και ύστερα από επεξεργασία, το χρησιμοποιούν εκ νέου στη παραγωγή καλωδίων. Στο εργαστήριο δοκιμών Fulgor, εκτελούνται δοκιμές ανάπτυξης, δοκιμές τύπου και δοκιμές πιστοποίησης για συστήματα καλωδίων εναλλασσόμενου ρεύματος έως και τάση 500kV και για συστήματα καλωδίων DC με τάση +/- 600 kV. Εντός του έτους 2018, ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση νέου συστήματος στο εργαστήριο με μέγιστη τάση 450 kV, για την εκτέλεση ελέγχων σε καλώδια με μήκος 60 χιλιομέτρων και ονομαστικής τάσης

---

¹⁹ PVC: Polyvinyl chloride.

λειτουργίας 220 kV. Επιπλέον προστέθηκε στο εργαστήριο νέος τεχνολογικός εξοπλισμός καθώς ανανεώνονται διαρκώς οι προδιαγραφές των προϊόντων και απαιτείται αύξηση των πειραματικών δυνατοτήτων. Οι εταιρείες συνεργάζονται με διεθνώς αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα, διακεκριμένα ερευνητικά κέντρα και πιστοποιημένα εργαστήρια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Η εταιρεία συμμετέχει στο διετές Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Tapocomp, το οποίο βελτιώνει τη γνώση των στελεχών της σε θέματα νανοτεχνολογίας και στη προετοιμασία νανο-συνθετικών υλικών για διάφορες εφαρμογές και τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από αυτή τη τεχνολογία. Η Fulgor, σε κοινοπραξία συμμετείχε επίσης στο πρόγραμμα Horizon 2020. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού κατατέθηκε πρόταση σχετικά με “Innovative, low cost, low weight and safe floating wind technology optimised for deep water sites(FLOTANT)”LC-SC3-RES-11-2018. Μέσω αυτής της συμμετοχής θα προκύψουν οφέλη στο πλαίσιο ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων και μεταφοράς τεχνογνωσίας.

Η εμπειρία και οι τεχνικές γνώσεις των στελεχών των Εταιριών Καλωδίων CableI, μεταφέρονται στην επιστημονική κοινότητα μέσω της συμμετοχής τους σε συνέδρια και δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά, χρησιμοποιώντας την εταιρική ταυτότητα(Hellenic Cables S.A. και Fulgor S.A.). Η εταιρείες συνεργάζονται στενά με το Ελκεμέ Α.Ε. (Ελληνικό Κέντρο Έρευνας Μετάλλων) και κατά τη διάρκεια του 2018 συνεργάστηκε με τα παρακάτω ιδρύματα:

- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, για τη μελέτη δομής μεταλλικών τμημάτων των καλωδίων.
- Πανεπιστήμιο Πατρών, για τη μελέτη συμπεριφοράς έναντι της φωτιάς(fire retardant/fire resistant) των μη αγώγιμων τμημάτων των καλωδίων.
- University of Exeter.
- University of Southampton.
- University of Montpellier.

3.5.3 ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Οι εταιρίες καλωδίων εφαρμόζουν «Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών» που στοχεύει στην ενσωμάτωση θεμιτών, ηθικών αρχών και αρχών βιωσιμότητας σε όλη τη προμηθευτική αλυσίδα. Οι βασικές αρχές του κώδικα είναι:

- Ηθική και καταπολέμηση της διαφθοράς.
- Υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας.

-Εργασιακά και ανθρώπινα δικαιώματα.

-Προστασία του περιβάλλοντος.

Όλοι οι προμηθευτές οφείλουν να πληρούν συγκεκριμένα, αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια όπως η τήρηση Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας σύμφωνα με το ISO 9001:2015, η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό REACH και η αποστολή των αντίστοιχων Δεδομένων Ασφαλείας(SDS²⁰).Ο αριθμός των προμηθευτών που αξιολογήθηκαν συνολικά κατά το 2018, ανήλθε στους 284 για τις Εταιρείες Ελληνικά Καλώδια και Fulgor, ενώ στην Icme Ecab αξιολογήθηκε συνολικά το 87% του συνόλου των προμηθευτών. Παρόλο που η παραγωγική δραστηριότητα των εταιρειών απαιτεί κυρίως πρώτες ύλες και βοηθητικές που παράγονται σε χώρες του εξωτερικού, γίνεται προσπάθεια να προμηθεύονται όσο το δυνατόν περισσότερα προϊόντα και υπηρεσίες από τοπικούς προμηθευτές και εργολάβους.

Ποσοστά αγορών από προμηθευτές εσωτερικού*		
	2018	2017
Ελληνικά Καλώδια	35%	43%
Fulgor	21%	35%
Icme Ecab	21%	33%

* αφορά τιμολογηθείσες αξίες

Πίνακας 0.8 ποσοστά αγορών από προμηθευτές εσωτερικού. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Τα κύρια θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης των εταιρειών είναι: η προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, η ολοκληρωμένη κάλυψη των αναγκών των πελατών και η υποστήριξη των τοπικών κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

3.5.4 ΑΞΟΝΕΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Οικονομική Ανάπτυξη: Προτεραιότητα είναι η στόχευση στη Καινοτομία και Επαγγελματική Αριστεία ως μέρος της στρατηγικής των εταιρειών καλωδίων.

Ουσιαστικά Θέματα:

-Οικονομική Ανάπτυξη και Επίδοση.

²⁰ SDS: Safety Data Sheet.

-Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς.

-Συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς.

- Αγορά: Παροχή προϊόντων και υπηρεσιών που συμβάλλουν στην ασφαλή μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας.

Ουσιαστικά Θέματα:

-Έρευνα και Καινοτομία.

-Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

- Ανθρώπινο Δυναμικό: Εξασφάλιση της διαθεσιμότητας ενός ειδικευμένου και αφοσιωμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Ουσιαστικά Θέματα:

-Υγεία και Ασφάλεια.

-Εκπαίδευση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων.

-Απασχόληση και Εργασιακό Περιβάλλον.

-Παροχή Ίσων ευκαιριών.

- Κοινωνία: Ενίσχυση της σχέσης εμπιστοσύνης, βελτιώνοντας τη ποιότητα ζωής στις τοπικές κοινωνίες, όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες.

Ουσιαστικά Θέματα:

-Υποστήριξη Τοπικής Απασχόλησης.

-Υποστήριξη Τοπικών Προμηθευτών.

- Περιβάλλον: Εξασφάλιση της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων και συμβολή στη καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Ουσιαστικά Θέματα:

-Κατανάλωση και εξοικονόμηση ενέργειας.

-Διαχείριση αποβλήτων.

-Χρήση πρώτων υλών φιλικότερων στο περιβάλλον.

- Εξωγενείς Παράγοντες: Δημιουργία αξίας για την ευρύτερη κοινωνία και οικονομία μέσω των εφαρμογών και έργων των Εταιρειών καλωδίων Cablel.

Ουσιαστικά Θέματα:

-Διεθνές Οικονομικό Περιβάλλον και εξελίξεις στο Κλάδο Μεταφοράς Ενέργειας.

-Προϊόντα που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Η εταιρείες Cablel διαχειρίζονται τα θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης διαθέτοντας Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας σύμφωνα με το ISO 9001:2015, Σύστημα Περιβαλλοντικής

Διαχείρισης ISO 14001:2015, Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity Plan) σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 22301:2012, Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία σύμφωνα με το OHSAS 18001:2007 και Σύστημα Διαχείρισης Ενέργειας σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 50001:2011.

3.5.5 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Παρακάτω παρατίθενται οι στόχοι της εταιρείας για τη βιώσιμη ανάπτυξη:

Δείκτης επίδοσης	Έτος-βάση 2017	Έτος 2018	Στόχος	Έτος επίτευξης στόχου	Ενέργειες
Ανθρώπινο δυναμικό					
 Διαδικασία αναφοράς περιστατικών που παραβιάζουν των Κώδικα Δεοντολογίας εργαζομένων.	0%	30%	100%	2020	Αναθεώρηση του εσωτερικού μηχανισμού υποβολής παραπόνων, καλλιεργώντας ένα ανοιχτό περιβάλλον επικοινωνίας και ενισχύοντας την έννοια της προσωπικής υπευθυνότητας.
Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία					
 Ενίσχυση της πρόληψης σε θέματα ασφάλειας με την καθιέρωση ενός νέου δείκτη επίδοσης σχετικά με το περιβάλλον ασφάλειας στους χώρους εργασίας.	52%	1,7%	<2%	2021	Καθορισμός ενός νέου δείκτη επίδοσης στη διαχείριση της Υγείας και Ασφάλειας, ο οποίος θα συμβάλει περαιτέρω στην ευαισθητοποίηση των εργαζομένων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση και προαγωγή της κουλτούρας πρόληψης.
Εταιρική Διακυβέρνηση					
 Αξιολόγηση και αναθεώρηση των διαδικασιών συμμόρφωσης σχετικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς.	0%	30%	100%	2020	Οι διαδικασίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς θα επανεξεταστούν προκειμένου να καταστούν σε αναλογία με τους σχετικούς κινδύνους. Οι επικαιροποιημένες διαδικασίες θα είναι πιο σαφείς, πρακτικές, προσβάσιμες ώστε να εφαρμόζονται αποτελεσματικά.

Σχήμα 0.23 Στόχοι εταιρείας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Περιβάλλον						
	Καταγραφή/υπολογισμός του αποτυπώματος άνθρακα όλων των κατηγοριών καλωδίων Cablel®.	0%	10%	100%	2021	Ανάπτυξη εργαλείου υπολογισμού αποτυπώματος άνθρακα.
	Αύξηση του ποσοστού ανακυκλωμένου χαλκού στη διαδικασία χύτευσης από 5,5% (το 2017) στο 15%.	5,5%	12%	15%	2021	Αύξηση του ποσοστού ανακυκλωμένου χαλκού στη διαδικασία χύτευσης.
	Διεξαγωγή μελέτης καταγραφής αποκλίσεων (gap analysis) της κατανάλωσης νερού για τη βελτιστοποίηση της διαχείρισής του.	0%	20%	100%	2020	Η μελέτη θα αναγνωρίσει τις αποκλίσεις μεταξύ των διαφορετικών παρόχων νερού (water utilities) και μέσω αυτής θα τεθούν στόχοι για την ορθή χρήση νερού.
	Αντικατάσταση των μέσων φωτισμού στις παραγωγικές μονάδες με λάμπες LED.	8%	42%	50%	2023	Αντικατάσταση των μέσων φωτισμού στις παραγωγικές μονάδες, με νέους λαμπτήρες, περισσότερο αποδοτικούς. Η εν λόγω αντικατάσταση θα συμβάλει στη μείωση των έμμεσων εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα.

Σχήμα 0.24 στόχοι εταιρείας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Δείκτης επίδοσης	Έτος-βάση 2017	Έτος 2018	Στόχος	Έτος επίτευξης στόχου	Ενέργειες	
Περιβάλλον (συνέχεια)						
	Αντικατάσταση των πετρελαιοκίνητων περνοφόρων οχημάτων με ηλεκτροκίνητα οχήματα (στις παραγωγικές μονάδες).	30%	35%	90%	2023	Αντικατάσταση των πετρελαιοκίνητων περνοφόρων οχημάτων (< 5 τόνων) με ηλεκτροκίνητα οχήματα σε ποσοστό 90%, μέχρι το 2023, καθώς τα ηλεκτροκίνητα οχήματα δεν εκλύουν εκπομπές (zero emissions) και είναι φιλικότερα προς το περιβάλλον.
	Πιστοποίηση και των πέντε παραγωγικών μονάδων με βάση το διεθνές Σύστημα Διαχείρισης Ενέργειας (ISO 50001:2011).	0/5	4/5	5/5	2020	Το σύνολο των παραγωγικών μονάδων, πιστοποιήθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 50001:2011.

Σχήμα 0.25 στόχοι εταιρείας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

3.5.6 ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

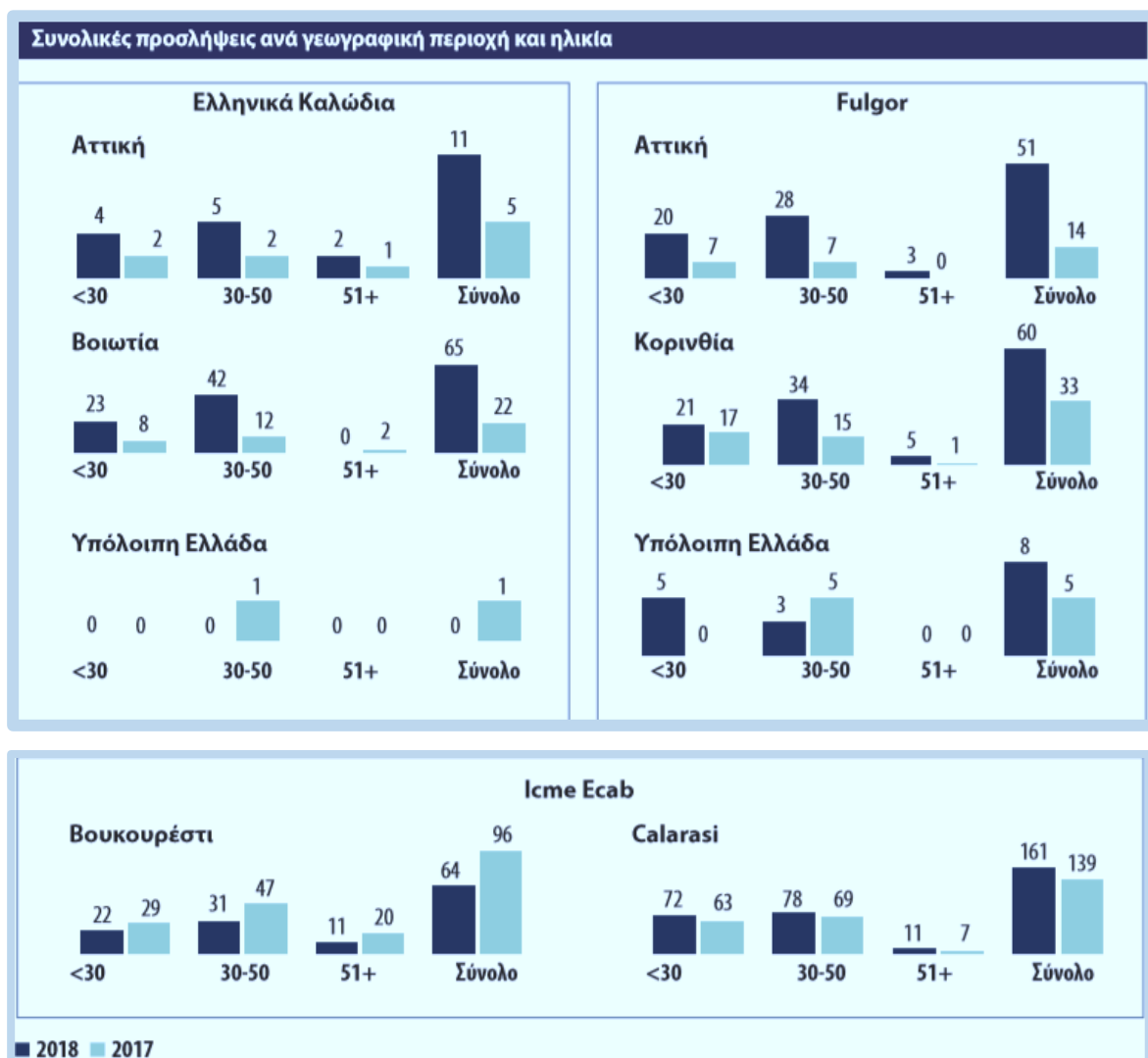
Οι εταιρείες καλωδίων Cablel, εφαρμόζουν Κώδικα Δεοντολογίας και Επιχειρηματικής Ηθικής και σύστημα εσωτερικής επικοινωνίας με τα οποία διαχειρίζονται τα ζητήματα ανθρώπινου δυναμικού και η κουλτούρα της εταιρείας διαχέεται σε όλες τις θέσεις και ιεραρχικές βαθμίδες.

Βασική επιδίωξη των εταιρειών είναι η προσέλκυση και διατήρηση ικανών και ταλαντούχων εργαζομένων οι οποίοι συμβάλλουν στην επιτυχημένη πορεία των εταιρειών και στην επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων τους.

Βασικά στοιχεία ανθρώπινου δυναμικού 2018			
Ελληνικά Καλώδια	<30	30-50	51+
Άνδρες	35	262	130
Γυναίκες	7	24	5
Σύνολο	42	286	135
Fulgor	<30	30-50	51+
Άνδρες	60	265	54
Γυναίκες	7	21	3
Σύνολο	67	286	57
Icme Escab	<30	30-50	51+
Άνδρες	88	258	122
Γυναίκες	29	72	33
Σύνολο	117	330	155

Πίνακας 0.9 βασικά στοιχεία ανθρώπινου δυναμικού για το έτος 2018. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

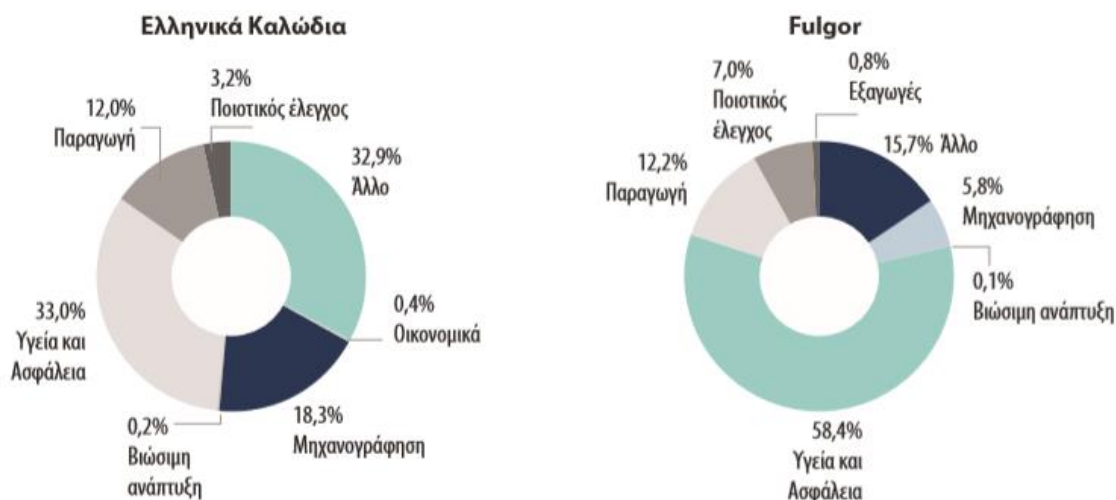
Οι εταιρείες συνεργάζονται με πανεπιστήμια της χώρας και προσφέρουν τη δυνατότητα σε νέους να πραγματοποιήσουν τη πρακτική τους στις εγκαταστάσεις τους.

Πίνακας 0.10 παρουσίαση συνολικών προσλήψεων ανά γεωγραφική περιοχή και ηλικία. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Οι εταιρείες εστιάζουν στη δια βίου μάθηση και συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους. Το έτος 2018, υλοποιήθηκαν ενδο-εταιρικά εκπαιδευτικά προγράμματα ή σε συνεργασία με εξειδικευμένο εξωτερικό φορέα σε όλες τις Εταιρείες.

Κατανομή ωρών εκπαίδευσης ανά θεματική ενότητα 2018

Πίνακας 0.11 Αριστερά: κατανομή ωρών εκπαίδευσης ανά θεματική ενότητα για το έτος 2018 στα Ελληνικά Καλώδια.

Δεξιά: κατανομή ωρών εκπαίδευσης ανά θεματική ενότητα για το έτος 2018 στη Fulgor. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Πραγματοποιείται αξιολόγηση των εργαζομένων η οποία βασίζεται σε αντικειμενικούς δείκτες μέτρησης και απόδοσης και αφορά το σύνολο του προσωπικού ανεξαρτήτως θέσης και βαθμίδας και κατά τη διάρκεια της δίνεται και σχετική στοχοθεσία. Κάθε εργαζόμενος αξιολογείται από 2 προϊσταμένους, και σε περίπτωση που δε συμφωνεί με το περιεχόμενο της αξιολόγησης, έχει τη δυνατότητα να τη προωθήσει στο Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού ώστε να πραγματοποιηθεί επαναξιολόγηση από τριμελή επιτροπή. Το έτος 2018 αξιολογήθηκε το 100% των εργαζομένων των εταιρειών Ελληνικά Καλώδια και Fulgor ενώ στην Icme Ecab, το 89% των εργαζομένων. Επιπλέον ενθαρρύνεται η επικοινωνία και ο ανοιχτός διάλογος μεταξύ της Διοίκησης και των εργαζομένων όλων των βαθμίδων μέσω της «Πολιτικής Ανοιχτών Θυρών» όπου μέσω αυτού του συστήματος εσωτερικής επικοινωνίας ανταλλάσσονται χρήσιμες πληροφορίες και ιδέες και εδραιώνεται η εταιρική κουλτούρα και το κλίμα συνεργασίας. Παρέχεται ακόμη η δυνατότητα πρόσβασης στην εμπιστευτική και επιστημονικά ασφαλή τηλεφωνική γραμμή ψυχολογικής υποστήριξης με εξειδικευμένους και ανεξάρτητους ψυχολόγους όλο το 24ωρο, όλο το χρόνο και χωρίς χρέωση. Μέσω αυτής της γραμμής οι εταιρείες προσπαθούν να συμβάλουν στην εξομάλυνση και την επίλυση προσωπικών ή οικογενειακών ζητημάτων που μπορεί να σχετίζονται με άγχος, διαχείριση αλλαγών, ασθένεια, κατάθλιψη, εξαρτήσεις ή ακόμα και διαχείριση πένθους. Πραγματοποιείται κάθε δύο χρόνια, έρευνα ικανοποίησης εργαζομένων όπου το 2018 έδωσε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- 67% δέσμευση εργαζομένων.

- 83% των εργαζομένων απάντησε πως επιθυμεί να συνεχίσει να εργάζεται στις εταιρείες Ελληνικά Καλώδια και Fulgor.
- 77% των εργαζομένων ήταν περήφανοι που ανήκαν στο ανθρώπινο δυναμικό των εταιρειών Ελληνικά Καλώδια και Fulgor.
- 74% των εργαζομένων έβρισκε το αντικείμενο εργασίας του στις εταιρείες ενδιαφέρον.

Η εταιρεία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη παροχή ίσων εργασιακών ευκαιριών και το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Δίνει έμφαση στην αποφυγή των διακρίσεων, στην ύπαρξη ισότητας και ίσων ευκαιριών και στο να μην υπάρχει καταναγκαστική ή παιδική εργασία.

3.5.7 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι εταιρείες έχουν υιοθετήσει πολιτική για την Υγεία και την Ασφάλεια και εφαρμόζουν πιστοποιημένο Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία (OHSAS 18001:2007). Επιπλέον εστιάζουν στην εφαρμογή του ολιστικού 5S, σε όλες τους τις εγκαταστάσεις. Το Σύστημα βασίζεται στη πρόληψη και στοχεύει στην ανάλυση των βασικών παραγόντων που μπορεί να οδηγήσουν σε κάποιο συμβάν ή ατύχημα στο χώρο εργασίας. Έμφαση δίνεται στην έγκαιρη αντιμετώπιση (προειδοποίηση/alert-ανάλυση) περιστατικών ασφαλείας και ατυχημάτων, στην εφαρμογή ενεργειών βελτίωσης αμέσως μετά το συμβάν και σε πραγματικό χρόνο και στην ανάληψη περισσότερων πρωτοβουλιών πρόληψης στοχεύοντας στην ενίσχυση της κουλτούρας ασφάλειας. Η Icmec Ecab κατά τη διάρκεια του 2018, προχώρησε στην αναβάθμιση του συστήματος και πιστοποιήθηκε επιτυχώς με το νέο πρότυπο ISO 45001:2018 το οποίο αντικαθιστά το OHSAS 18001:2007. Οι στόχοι του Συστήματος Υγείας και Ασφάλειας είναι οι εξής:

-Η ενδυνάμωση της κουλτούρας ασφάλειας.

-Ο καθορισμός πρακτικών μέτρων που να αποσαφηνίζουν τη συμπεριφορά ασφάλειας στον οργανισμό.

-Η βελτίωση της επίδοσης ασφάλειας.

Οι εταιρίες διαθέτουν ειδικές διαδικασίες όπως η LOTO(Lock Out Tag Out-ασφάλιση και σήμανση σε ανενεργό κατάσταση) και μείωση θορύβου και σειρά από δράσεις και προγράμματα όπως:

- Προγραμματισμένες επιθεωρήσεις Υγείας και Ασφάλειας με σκοπό τη λήψη άμεσων και διορθωτικών και προληπτικών ενεργειών για την αποτροπή συμβάντων.
- Ασκήσεις αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών για τη διασφάλιση της ετοιμότητας του προσωπικού και της αρτιότητας του εξοπλισμού.

Σχετικά με την ορθή εφαρμογή του συστήματος 5S όσο και του Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία (OHSAS 18001:2007), σε όλες τις παραγωγικές εγκαταστάσεις των εταιρειών καλωδίων Cablel, πραγματοποιήθηκαν 839 εσωτερικές και 6 εξωτερικές επιθεωρήσεις στο πλαίσιο του Συστήματος Υγείας και Ασφάλειας και 380 εσωτερικές και 61 εξωτερικές επιθεωρήσεις στο πλαίσιο του Συστήματος 5S²¹. Επιπλέον κάθε δύο χρόνια πραγματοποιούνται εξετάσεις σε όλους τους εργαζομένους από κινητή ειδική μονάδα γιατρών, στους χώρους των εγκαταστάσεων.

Κατά το έτος 2018, πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 10.500 ώρες εκπαίδευσης σε θέματα υγείας και ασφάλειας.

Ώρες εκπαίδευσης	2018	2017	2016
Ελληνικά Καλώδια	1.463	2.277	2.043
Fulgor	4.087	1.494	963
Icme Escab	5.046	6.069	4.920

Πίνακας 0.12 ώρες εκπαίδευσης για τα έτη 2016, 2017, 2018. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Παρακολουθούν τις επιδόσεις στην Υγεία και Ασφάλεια μέσω συγκεκριμένων δεικτών και έτσι εμβαθύνουν στη πρακτική πρόληψης της εμφάνισης επαγγελματικών κινδύνων.

²¹ Σύστημα 5S: Είναι μια μεθοδολογία που αναπτύχθηκε στην Ιαπωνία για να δώσει λύσεις σε ζητήματα του χώρου εργασίας μέσα από μία συστηματική δράση 5 βημάτων. (Straightening, Systematic Cleaning, Standardising, Sustaining the discipline, Safety).

3.5.8 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Οι εταιρείες υποστηρίζουν τους τοπικούς φορείς, τοπικούς προμηθευτές και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Κατανομή ανθρώπινου δυναμικού			
Ελληνικά Καλώδια	2018	2017	2016
Αττική (κεντρικά γραφεία)	21%	21%	21%
Ευρύτερη περιοχή Βοιωτίας (παραγωγικές μονάδες Θήβας, Ονοφύτων και Λιβαδειάς)	76%	76%	76%
Λοιπή Ελλάδα	3%	3%	3%
Σύνολο	100%	100%	100%
Fulgor	2018	2017	2016
Αττική (κεντρικά γραφεία)	14%	20%	19%
Ευρύτερη περιοχή Κορινθίας (παραγωγική μονάδα Σουσαάκι)	81%	77%	81%
Λοιπή Ελλάδα	5%	3%	-
Σύνολο	100%	100%	100%
Icme Ecab	2018	2017	2016
Βουκουρέστι	42%	48%	51%
Calarasi	58%	52%	49%
Σύνολο	100%	100%	100%

Πίνακας 0.13 κατανομή ανθρώπινου δυναμικού μεταξύ των εταιρειών της Cablel. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Οι εταιρείες υποστηρίζουν τις τοπικές κοινωνίες μέσω κοινωνικών δράσεων στους τομείς της παιδείας, του αθλητισμού και της υγείας των ευπαθών ομάδων. Ανταποκρίνονται στις ανάγκες κοινωνικών φορέων και προσφέρουν υλικά, καλώδια και αγωγούς UTP²² για την επισκευή ή κατασκευή των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων τους. Το έτος 2018, οι εταιρείες πραγματοποίησαν τις παρακάτω δράσεις:

- Προσφορά ηλεκτρονικών υπολογιστών σε σχολεία, εκπαιδευτικές επισκέψεις στις εγκαταστάσεις των εταιρειών.
- Χορηγίες.
- Προσφορά υλικών.

²² Unshielded Twisted Pair.

-Υποστήριξη αθλητικού σωματείου «Άρης Θηβών» και πρόγραμμα εθελοντικής προσφοράς «Συνεισφέρουμε όλοι μαζί για μια κοινωνία αλληλεγγύης».

-Εθελοντική αιμοδοσία.

3.5.9 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ιδιαίτερη σημασία για τις εταιρείες έχουν η μείωση των ατμοσφαιρικών εκπομπών και η ορθή διαχείριση των αποβλήτων στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες, στο παραγωγικό και λειτουργικό τομέα αυτών. Θέτουν δείκτες για τη παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επίδοσης και εφαρμόζουν στοχευμένη περιβαλλοντική πολιτική. Στο τομέα της παραγωγής εφαρμόζουν Ολοκληρωμένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14001:2015).

Εστιάζοντας σε πολιτικές διαχείρισης και προστασίας του περιβάλλοντος οι εταιρείες βελτιώνουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις μέσω:

- ❖ Εξοικονόμησης φυσικών πόρων.
- ❖ Ανάκτησης και επαναχρησιμοποίησης υλικών.
- ❖ Διαχωρισμού αποβλήτων για την αποτελεσματικότερη ανακύκλωση τους.
- ❖ Εξοικονόμησης ενέργειας(ηλεκτρικής και θερμικής).
- ❖ Εξοικονόμησης νερού.
- ❖ Χρήσης φιλικότερων προς το περιβάλλον πρώτων υλών.
- ❖ Χρήσης ανακυκλώσιμων υλικών.
- ❖ Εκπαίδευσης του προσωπικού σε ορθές πρακτικές περιβαλλοντικής διαχείρισης.
- ❖ Σχεδιασμού πλάνου αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.

Υπάρχει τμήμα περιβάλλοντος το οποίο στελεχώνεται από επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό.

Οι εταιρείες εφαρμόζουν στρατηγικό πλάνο βιώσιμης ανάπτυξης το οποίο συμβαδίζει με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν σχετικά με τη χρήση των φυσικών πόρων και πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται κατά τη παραγωγή των προϊόντων βασίζονται στους άξονες: μείωση-επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση.

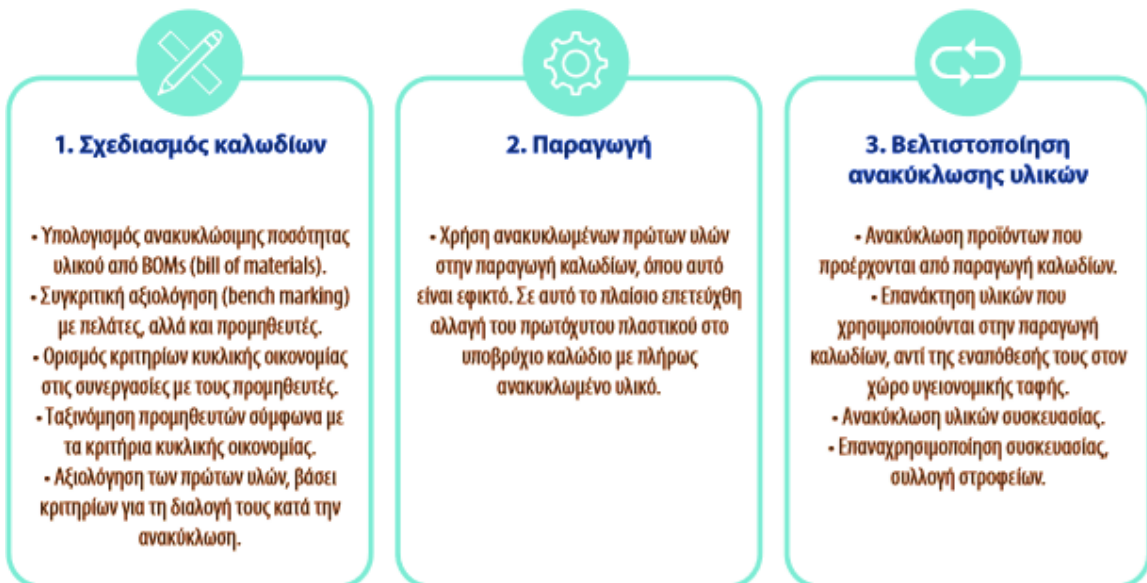

* Ξύλινες συσκευασίες για την ασφαλή μεταφορά των καλωδίων.

** Πλαστικές συσκευασίες τοποθέτησης των συρμάτων περιελίξεων.

Σχήμα 0.26 (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Για τις εταιρείες Cablel τα τρία βασικότερα στάδια ανάπτυξης ενός προϊόντος είναι τα εξής: τα κριτήρια και οι απαιτήσεις που τίθενται κατά το σχεδιασμό καλωδίων, ο τρόπος παραγωγής τους και η βελτιστοποίηση της χρήσης πρώτων υλών.

Σχήμα 0.27 (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος τους οι εταιρείες παρακολουθούν την επίδοση τους μέσω κατάλληλων δεικτών. Ο ηλεκτρισμός αποτελεί τη βασική πηγή

ενέργειας για τη παραγωγή και λειτουργία των μονάδων. Άλλα βοηθητικά καύσιμα που χρησιμοποιούνται είναι το φυσικό αέριο, το πετρέλαιο και το υγροποιημένο αέριο(LPG²³).

Σχήμα 0.28 Επάνω: ποσοστό κατανάλωσης φυσικού αερίου, πετρελαίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τα Ελληνικά Καλώδια.

Κάτω: ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh/Tn). Οι εταιρείες καλωδίων Cablel κατάφεραν να μειώσουν την ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά τόνο προϊόντος κατά 9,4%). (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Όσον αφορά τις ατμοσφαιρικές εκπομπές, οι εκπομπές CO₂ το έτος 2018, μειώθηκαν σε σχέση με το προηγούμενο έτος σε ποσοστό περίπου 6%.

Στο τομέα διαχείρισης των αποβλήτων, ο μεγαλύτερος όγκος των αποβλήτων που παράγονται από τις εταιρείες οδηγείται προς ανακύκλωση και ανάκτηση(ενεργειακή ή άλλου είδους αξιοποίηση). Το έτος 2018 ανακύκλωσαν το 90% των μη επικίνδυνων αποβλήτων τους.

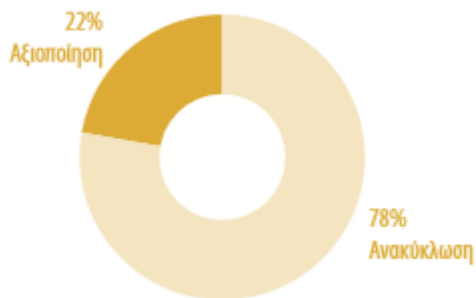
²³ Liquefied Petroleum Gas.

Μη επικίνδυνα απόβλητα ανά μέθοδο διαχείρισης

Σχήμα 0.29 μη επικίνδυνα απόβλητα ανά μέθοδο διαχείρισης. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Επικίνδυνα απόβλητα ανά μέθοδο διαχείρισης

Σχήμα 0.30 επικίνδυνα απόβλητα ανά μέθοδο διαχείρισης. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

Η εταιρεία εφαρμόζει σύστημα ανακύκλωσης των υλικών συσκευασίας που χρησιμοποιεί για τη πώληση των προϊόντων της. Παρακολουθεί και καταγράφει τις ποσότητες που προωθεί στην αγορά σε ετήσια βάση και προβαίνει παράλληλα στην ανακύκλωση αντιστοίχων υλικών ανά κατηγορία επιτυγχάνοντας πολύ υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης. Κατά τη τελευταία δεκαετία έχει επιτύχει πολύ υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης.

Η πρακτική της Icme Ecab σχετικά με τα υλικά συσκευασίας						
Υλικά	2018			2017		
	Υλικά που διοχετεύτηκαν στην αγορά	Υλικά που συλλέχθηκαν από την αγορά και απεστάλησαν προς ανακύκλωση	%	Υλικά που διοχετεύτηκαν στην αγορά	Υλικά που συλλέχθηκαν από την αγορά και απεστάλησαν προς ανακύκλωση	%
Πλαστικό	56.648	44.700	79%	21.924	19.250	88%
Χαρτί	59.908	42.180	70%	6.142	5.926	96%
Μέταλλο	11.859	7.020	59%	8.572	8.572	100%
Ξύλο	1.591.001	1.059.062	67%	140.7913	1.044.625	74%
Σύνολο	1.719.416	1.152.962	67%	1.444.551	1.078.373	75%

* Όλα τα υλικά συσκευασίας είναι από μη ανανεώσιμες πρώτες ύλες πλην του ξύλου που είναι από ανανεώσιμη πρώτη ύλη.

Πίνακας 0.14 πρακτική της Icme Ecab σχετικά με τα υλικά συσκευασίας. (Πηγή: cablel sustainability report 2018)

3.5.10 ΧΡΗΣΗ ΝΕΡΟΥ

Οι εταιρείες καλωδίων λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξοικονόμηση νερού και την αποδοτική χρήση των συστημάτων παροχής. Στο πλαίσιο εξοικονόμησης κατανάλωσης νερού, στο τμήμα παραγωγής ελαστικών μειγμάτων της παραγωγικής εγκατάστασης στα Οινόφυτα, πραγματοποιήθηκε αντικατάσταση του υδρόψυκτου συστήματος με αερόψυκτο.

3.5.11 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΓΟΡΑ:

Ποσοστό προμηθειών από τοπικούς προμηθευτές/Ποσοστό προμηθειών από προμηθευτές του εξωτερικού (αντίστοιχα):

Έτος 2018- Ελληνικά Καλώδια: 35%/65%, Fulgor: 21%/79%, Icme Ecab: 21%/79%.

Έτος 2017-Ελληνικά Καλώδια: 43%/57%, Fulgor: 35%/65%, Icme Ecab: 49%/51%.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Εργαζόμενοι από τη τοπική κοινωνία:

Έτος 2018-Ελληνικά Καλώδια: 79%, Fulgor: 81%, Icme Ecab: 49%.

Έτος 2017-Ελληνικά Καλώδια: 79%, Fulgor: 77%, Icme Ecab: 48%.

(Πηγή: cablel sustainabilityreport2018)

3.6 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Παρατηρούμε πως και οι 5 εταιρείες εστιάζουν σημαντικά σε θέματα βιωσιμότητας που αφορούν την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, τη διαρκή εκπαίδευση τους και την

ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, τη πολιτική ίσων ευκαιριών και την ελαχιστοποίηση και εξάλειψη φαινομένων διαφθοράς εντός και εκτός της εταιρείας καθώς και τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών και τη δράση για τη κλιματική αλλαγή.

Η Μύλοι Λούλη Α.Ε. ανήκει στη βιομηχανία των τροφίμων, ο όμιλος ΕΛ.ΠΕ. ανήκει στη βιομηχανία πετρελαίου, η Cablel Α.Ε. ανήκει στο κλάδο της μεταφοράς ενέργειας, η Mytilineos S.A. και ο Όμιλος Ελλάκτωρ στη βιομηχανία κατασκευών. Ανάλογα με το κλάδο δραστηριοποίησης της κάθε εταιρείας, η βαρύτητα που θα προσδώσουν σε κάθε έναν από τους 17 στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης είναι διαφορετική. Η Μύλοι Λούλη δίνει περισσότερη βαρύτητα στην υγεία και ασφάλεια των καταναλωτών και στη δημιουργία μιας υπεύθυνης εφοδιαστικής αλυσίδας καθώς και στη καινοτομία των προϊόντων της. Αυτό είναι που θα της προσδώσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις του κλάδου. Ο Όμιλος ΕΛ.ΠΕ. που δραστηριοποιείται σε έναν τομέα όπου ένα λάθος μπορεί να κοστίσει πολύ ακριβά στο περιβάλλον δίνει περισσότερη βαρύτητα σε θέματα που αφορούν το καθαρό νερό, την ύπαρξη βιώσιμων πόλεων και κοινοτήτων και τις βιομηχανικές υποδομές. Θέλει με αυτό το τρόπο να ελαχιστοποιήσει την επίδραση που έχουν οι δραστηριότητες του Ομίλου στο περιβάλλον, να αντικαταστήσει παλιές και ρυπογόνες τεχνολογίες με καθαρότερες και να εξοικονομεί όσο το δυνατόν περισσότερη ενέργεια και να μειώσει το ανθρακικό του αποτύπωμα. Επίσης κατάφερε να ενσωματώσει στο 100% τους στόχους της ποιοτικής εκπαίδευσης και φθηνής και καθαρής ενέργειας στη λειτουργία του.

Η εταιρεία Mytilineos S.A. δίνει και αυτή ιδιαίτερη βαρύτητα σε θέματα που αφορούν τη κλιματική αλλαγή καθώς και τις τοπικές κοινωνίες μιας και χρειάζεται λόγω των δραστηριοτήτων της το άτυπο «κοινωνικό συμβόλαιο».

Ο Όμιλος ΕΛΛΑΚΤΩΡ που ανήκει και αυτός στο κατασκευαστικό τομέα δίνει βαρύτητα σε θέματα που αφορούν τη κλιματική αλλαγή, την επίδραση των δραστηριοτήτων του στη βιοποικιλότητα μιας και αρκετές περιοχές δραστηριοποίησης του είναι πλησίον προστατευόμενων περιοχών Natura και στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων του. Σε έναν τέτοιο κλάδο όπως και στο κλάδο πετρελαίου θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε φαινόμενα διαφθοράς καθώς είναι πιο πιθανό λόγω των δραστηριοτήτων των εταιρειών να εμφανιστούν ενώ για παράδειγμα στο κλάδο των τροφίμων δεν υπάρχει η ίδια πιθανότητα. Οι εταιρείες καλωδίων Cablel που δραστηριοποιούνται στο κλάδο μεταφοράς ενέργειας και αυτές δίνουν ιδιαίτερη έμφαση σε στόχους που αφορούν το καθαρό νερό, τη κλιματική αλλαγή και τη καινοτομία στη βιομηχανία και τις υποδομές.

Όλα αυτά μας εξηγούν που επιλέγουν οι επιχειρήσεις να δώσουν τη προσοχή τους και γιατί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

4.1 Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ:

Εντάσεις που μπορεί να προκύψουν από την εφαρμογή βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών σε ένα επιχειρηματικό δίκτυο.

Μια ποιοτική ανάλυση που πραγματοποιήθηκε σε ένα τοπικό επιχειρηματικό δίκτυο μετά από συνεντεύξεις με 43 προϊστάμενους σε 17 εταιρείες σε διαφορετικούς κλάδους έδειξε πως κατά την εφαρμογή βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών από τις επιχειρήσεις μπορεί να προκύψουν οικονομικές, ψυχολογικές, συμπεριφορικές και δομικές εντάσεις, οι οποίες είναι αποτέλεσμα της διαφορετικές αντιλήψεις που μπορεί να έχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη για αυτές τις πρακτικές. Οι εντάσεις προκύπτουν από τη σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε διακοπή της συνεργασίας μεταξύ τους.

Για παράδειγμα μια επένδυση σε καθαρότερες τεχνολογίες η οποία μπορεί να βελτιώσει την απόδοση και να μειώσει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, είναι συχνά δαπανηρή και περιλαμβάνει υψηλό επιχειρηματικό ρίσκο. Η υιοθέτηση πιο ηθικών επιχειρηματικών πρακτικών βελτιώνει την εταιρική εικόνα και τη φήμη μιας εταιρείας όμως μπορεί να οδηγήσει σε διακοπή συνεργασίας με τους προμηθευτές οι οποίοι θα πρέπει να εναρμονιστούν με αυτές τις πρακτικές, σε περίπτωση που δεν έχουν τη δυνατότητα ή τη θέληση να ανταπεξέλθουν. Κάτι που δημιουργεί προβλήματα εντός του επιχειρηματικού δικτύου της εταιρείας καθώς και μέσα στην ίδια την εταιρεία.

Μία επιχείρηση μπορεί να αυξήσει τη χρηματοδότηση στο τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης ή σε νέες «πράσινες» τεχνολογίες αλλά εις βάρος άλλων τμημάτων της, όπως το τμήμα πωλήσεων, στις υπηρεσίες της ή στις παραγωγικές εγκαταστάσεις της. Οι προμηθευτές για να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της εταιρείας θα πρέπει να βελτιώσουν τη παραγωγική τους διαδικασία και τις εγκαταστάσεις τους για να μειώσουν το ανθρακικό τους αποτύπωμα, να προσλάβουν καινούργιο προσωπικό ή να εκπαιδεύσουν το ήδη υπάρχον στις νέες πρακτικές, κάτι το οποίο θα τους κοστίζει οικονομικά.

Οι πελάτες της εταιρείας θα επηρεαστούν οικονομικά μέσω της αύξησης της τιμής του προϊόντος η οποία όμως δε θα συνοδεύεται με κάποια βελτίωση του. Είναι πιθανό να

υπάρξουν και τριγμοί εντός της εταιρείας γιατί η επιβολή βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών συνοδεύεται και από αυξημένη παρακολούθηση και καταγραφή στην εφοδιαστική αλυσίδα τους και στο δίκτυο εντός του οποίου δραστηριοποιούνται. Επίσης κάποιες εταιρείες διαπίστωσαν έντονη εξάρτηση από προμηθευτές που είχαν το μονοπώλιο σε κάποιες πρώτες ύλες κλειδιά κάτι το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση τιμών, έλεγχο της αγοράς ή μεταβολή στους όρους των επιχειρηματικών συμβολαίων τους. Επίσης τα αντικρουόμενα συμφέροντα καθιστούν πολύ δύσκολο στη σύνταξη πολιτικών οι οποίες θα εξυπηρετούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την ύπαρξη ισορροπίας. Άλλο πρόβλημα μπορεί να δημιουργηθεί αν κάποιες εταιρείες δε θέλουν να αποκαλύψουν πληροφορίες για τις δραστηριότητες τους ή η αυξημένη γραφειοκρατία, ανάγκη εκπαίδευσης του προσωπικού και κοινωνική πίεση μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στο εσωτερικό μιας εταιρείας.

Εν κατακλείδι είναι πολύ σημαντικό το πως μια εταιρεία περνάει στην εφαρμογή όλων των βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών και πως διαχειρίζεται τα προβλήματα τα οποία είναι πιθανόν να προκύψουν. Ένας τρόπος είναι η υιοθέτηση των επιχειρηματικών πρακτικών βιωσιμότητας ολιστικά από όλη την εταιρεία και στο πυρήνα της και να εξετάζονται οι επιπτώσεις διεξοδικά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με στόχο να υπάρχει όφελος για όλους.

(Πηγή: Nina Tura, Joonas Keranen, Samuli Patana, 2018)

4.2 ΠΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Για να ενσωματωθούν οι στόχοι σε μια επιχείρηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια διαδικασία με 5 βήματα:

- ❖ Κατανόηση σε βάθος των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.
- ❖ Ιεράρχηση των προτεραιοτήτων της επιχείρησης.
- ❖ Καθορισμός των στόχων της επιχείρησης.
- ❖ Ενσωμάτωση των στόχων.
- ❖ Σύνταξη αναφοράς & επικοινωνία.

Τίθεται τελικά το ερώτημα εάν η υιοθέτηση των στόχων από τις επιχειρήσεις είναι αποδοτική στην οικονομική τους απόδοση. Σε έρευνα που διεξήχθη, η οποία συνέκρινε 122 εταιρείες της Κίνας οι οποίες εφαρμόζουν τα GRI πρότυπα στις εκθέσεις βιωσιμότητας τους με παρόμοιες

εταιρείες οι οποίες δε τα εφαρμόζουν. Τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν ότι η χρησιμοποίηση των GRI προτύπων στις εκθέσεις βιωσιμότητας τους, αυξάνουν τα κέρδη των επιχειρήσεων μακροπρόθεσμα και γίνεται απόσβεση για τα κόστη που προκύπτουν και την επένδυση στις βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές.

(Πηγή: Yang Yang, Guido Orzes, Fu Jia, Lujie Chen, 2019)

4.3 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

- ❖ Καλύτερη διαχείριση κινδύνων και ασφάλεια προϊόντων.
- ❖ Κλιματική αλλαγή και περιβαλλοντική αειφορία.
- ❖ Ενίσχυση της εταιρικής φήμης και εικόνας της επιχείρησης.
- ❖ Πιο ανταγωνιστικές και βιώσιμες επιχειρήσεις και ανθεκτικές σε κρίσεις.
- ❖ Υψηλότερη οικονομική απόδοση και κερδοφορία.
- ❖ Δημιουργία ενός οικονομικού περιβάλλοντος το οποίο είναι συμβατό με τις κοινωνικές ανάγκες.
- ❖ Μακροπρόθεσμη περικοπή κόστους/πηγή εξοικονόμησης χρηματικών πόρων.
- ❖ Προσέλκυση καταναλωτών.
- ❖ Μείωση ανεργίας.
- ❖ Παροχή στήριξης στη τοπική κοινωνία και τους τοπικούς προμηθευτές.
- ❖ Ανάπτυξη και στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- ❖ Προσέλκυση και διατήρηση εξειδικευμένων στελεχών.

4.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Οι περιβαλλοντικές στρατηγικές χωρίζονται σε αυτές με κατεύθυνση στις διαδικασίες παραγωγής (process oriented) και σε αυτές προσανατολισμένες εντός του οργανισμού (organization oriented). Η καθαρότερη παραγωγή χρησιμοποιείται για την επίτευξη περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στις διαδικασίες που αφορούν στη παραγωγή. Και έχει επιτρέψει στη βιομηχανική παραγωγή να βρει μια θέση στο όραμα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας τονίζοντας το δυναμικό των διάφορων τεχνολογιών να είναι ενεργειακά αποδοτικές, μη ρυπογόνες, να παράγουν όσο το δυνατόν μικρότερη ποσότητα αποβλήτων και να λαμβάνουν υπόψιν τη διατήρηση των υλικών. Αυτό επιτυγχάνεται με τη στρατηγική της οικο-αποδοτικότητας (eco-efficiency). Συγκεκριμένα ο ρόλος η εξοικονόμηση των υλικών και η βέλτιστη αξιοποίηση των παραπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας είναι εξαιρετικά

σημαντικός για τη προώθηση της παραγωγικότητας των φυσικών πόρων, κατορθώνοντας την αποδοτικότητα και σε φυσικούς πόρους αλλά ταυτόχρονα και σε κόστος. Μια άλλη στρατηγική αφορά την ενεργειακή αποδοτικότητα, η οποία είναι ο γρηγορότερος τρόπος για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων βιωσιμότητας. Αρκετές μελέτες καταδεικνύουν τη τεχνολογία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την αποδοτική χρήση ενέργειας ως τις πιο αποτελεσματικές λύσεις στα παρόντα περιβαλλοντικά προβλήματα. Είναι εξαιρετικής σημασίας ένα Περιβαλλοντικό Σύστημα Διαχείρισης (Environmental Management System), που θα διαχειρίζεται τους επιχειρηματικούς στόχους και τη περιβαλλοντική απόδοση της εταιρείας με σκοπό αυτή να είναι “καθαρή και πράσινη” (lean and green). Αυτό επεκτείνεται και στην εφοδιαστική αλυσίδα (green supply chain).

Η Πράσινη Διαχείριση (Green Management) αποτελεί μια στρατηγική που στόχο έχει την ανάπτυξη ενός συστηματικού και κατανοητού μηχανισμού για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής και επιχειρησιακής απόδοσης εντός του οργανισμού.

Οικο-αποδοτικότητα των υλικών (materials eco-efficiency): Η μέτρηση της προκύπτει από τη μείωση των δεικτών περιβαλλοντικής απόδοσης. Συγκεκριμένα οι τάσεις των βασικών υλικών που χρησιμοποιούνται λαμβάνονται υπόψιν. Επιπλέον, αξιολογούνται οι πρωτοβουλίες ανακύκλωσης αποβλήτων που προκύπτουν κατά τη παραγωγική διαδικασία.

Η ενεργειακή αποδοτικότητα (energy efficiency): Αξιολογείται από την ύπαρξη πρωτοβουλιών που αφορούν στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στη προσπάθεια αύξησης της ενεργειακής απόδοσης με άμεσο αλλά και έμμεσο τρόπο χρήσης της ενέργειας. Επίσης αξιολογούνται οι εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου τα τελευταία έτη.

Η Πράσινη Διαχείριση (Green Management): Αξιολογείται μέσω της χρησιμοποίησης τεχνικών αξιολόγησης νέων διαδικασιών, της διαχειριστικής δέσμευσης ως προς την ανάπτυξη οικο-καινοτομιών στη παραγωγική διαδικασία (process eco-innovations) και σε καθαρότερες τεχνολογίες καθώς και με την εκτέλεση του EMS ISO 14001 ή την απόκτηση της πιστοποίησης EMAS.

Η Πράσινη Εφοδιαστική Αλυσίδα (Green Supply Chain): Αξιολογείται από την ύπαρξη διαδικασιών εντός της εφοδιαστικής αλυσίδας, όπως οι διαδικασίες που έχουν σχεδιαστεί για το τέλος της ζωής ενός προϊόντος και την ανάκτηση της συσκευασίας, τη συλλογή και επαναχρησιμοποίηση, την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αντίκτυπου των προμηθευτών καθώς και τη διάχυση πληροφορίας που αφορά περιβαλλοντικά θέματα με τους προμηθευτές.

4.5 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Υπάρχουν διάφοροι τύποι στρατηγικών βιωσιμότητας που υιοθετούν οι επιχειρήσεις.

I. Εσωστρεφής και μετριασμένου κινδύνου στρατηγική: εστιάζει σε νομικά και άλλα εξωτερικά πρότυπα που αφορούν περιβαλλοντικές και κοινωνικές οπτικές με σκοπό την αποφυγή κινδύνων για την εταιρεία.

II. Εξωστρεφής-στρατηγική νομιμοποίησης: εστιάζει στις εξωτερικές σχέσεις της εταιρείας και στο κοινωνικό συμβόλαιο (license to operate).

III. Συντηρητική-στρατηγική αποδοτικότητας: εστιάζει στην οικο-αποδοτικότητα (eco-efficiency) και τη καθαρότερη παραγωγή.

IV. Με όραμα-ολιστική στρατηγική βιωσιμότητας: εστιάζει σε θέματα βιωσιμότητας σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, στο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που προκύπτει από τη διαφοροποίηση και καινοτομία για μια επιχείρηση με τη προσφορά σε καταναλωτές και προμηθευτές μοναδικά πλεονεκτήματα.

Μια εξωστρεφής στρατηγική μπορεί να είναι μετασχηματιστική. Μια μετασχηματιστική στρατηγική αλληλοεπιδρά με την αγορά και προσπαθεί να αλλάξει τις συνθήκες της δυναμικά. Στοχεύει στη δημιουργία νέων ευκαιριών στην αγορά υπό το πρίσμα της βιώσιμης ανάπτυξης περιλαμβάνοντας στοιχεία από τη συντηρητική και τη με όραμα στρατηγική.

Οι στρατηγικές με όραμα υιοθετούνται με δύο διαφορετικές μορφές. Με το συμβατικό τρόπο και το συστημικό τρόπο. Οι συμβατικές με όραμα στρατηγικές βασίζονται στις ευκαιρίες που υπάρχουν στην αγορά με έναν ομοιομορφικό τρόπο. Όσο καιρό τα θέματα βιωσιμότητας οδηγούν σε αγοραία πλεονεκτήματα, αποτελούν μέρος της στρατηγικής διαχείρισης μιας εταιρείας προσκείμενης στη συμβατική με όραμα στρατηγική. Επομένως η εστίαση είναι από έξω προς τα μέσα. Η στρατηγική που θα ακολουθηθεί προκύπτει από την οπτική της αγοράς. Η συστημικές με όραμα στρατηγικές συνδυάζουν αυτή την οπτική μαζί με μια οπτική από μέσα προς τα έξω. Η οπτική από τη πλευρά της αγοράς ενώνεται με την οπτική των φυσικών πόρων και έτσι η βιώσιμη ανάπτυξη ενσωματώνεται στη βάση της επιχείρησης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

- **Τεχνολογία και καινοτομία:** Πραγματοποιείται προσπάθεια στη βιωσιμότητα σχετιζόμενη με την Έρευνα & Ανάπτυξη με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού

αντίκτυπου σε νέα προϊόντα και στις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Γίνεται χρήση των Βέλτιστων Πρακτικών (BAT: Best Available Techniques) και τεχνολογιών φιλικότερων στο περιβάλλον, εστίαση σε καθαρότερη παραγωγή και τεχνολογίες μηδενικών εκπομπών.

- ✚ **Συνεργασία:** Καλή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (προμηθευτές, πανεπιστήμια κ.α.) σε κοινά προγράμματα και δίκτυα που αφορούν καινοτόμα προϊόντα και τεχνολογίες. Ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσης.
- ✚ **Διαχείριση γνώσεων:** Δραστηριότητες για τη διατήρηση της γνώσης εντός του οργανισμού. Διαδικασίες για οργάνωση, σχεδιασμό, ανάπτυξη, διατήρηση, μεταφορά, εφαρμογή και μέτρηση με σκοπό τη βελτίωση της επιχειρησιακής βάσης γνώσεων.
- ✚ **Διαδικασίες:** Ξεκάθαρα διατυπωμένες διαδικασίες και ρόλοι με στόχο οι επιχειρησιακές δραστηριότητες να εκτελούνται αποτελεσματικά και κάθε εργαζόμενος ή εργαζόμενη να γνωρίζει τι αναμένεται από εκείνον ή εκείνη από την εταιρεία. Προσαρμογή των διαδικασιών ανάλογα με τις ανάγκες βιωσιμότητας με στόχο την ενσωμάτωση της βιωσιμότητας συστηματικά εντός της εταιρείας.
- ✚ **Αγορές:** Υιοθέτηση πρακτικών βιωσιμότητας σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα και στους προμηθευτές.
- ✚ **Εκθέσεις Βιωσιμότητας:** Καταγραφή και αναφορά θεμάτων που αφορούν τη βιωσιμότητα.

Οικολογική διάσταση της Επιχειρησιακής Βιωσιμότητας

- Φυσικοί πόροι (υλικά, ενέργεια), ανακυκλώσιμα υλικά που χρησιμοποιεί η εταιρεία.
- Εκπομπές στον αέρα, στα ύδατα, στο έδαφος οφειλόμενες σε δραστηριότητες της εταιρείας.
- Απόβλητα και επικίνδυνα απόβλητα από τις δραστηριότητες της εταιρείας.
- Επίδραση των δραστηριοτήτων της εταιρείας στη βιοποικιλότητα.
- Επίδραση του προϊόντος της εταιρείας στο περιβάλλον σε όλο το κύκλο ζωής του.

Κοινωνική διάσταση της Επιχειρησιακής Βιωσιμότητας

(Εντός της εταιρείας)

- **Εταιρική διακυβέρνηση:** Ύπαρξη διαφάνειας σε όλες τις εταιρικές διαδικασίες, συμμόρφωση με αγοραίους κανόνες, καθορισμός συμπεριφοράς και αρμοδιοτήτων στο εταιρικό συμβούλιο, πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα.
- **Κίνητρα και πρωτοβουλίες:** Ενεργή συμμετοχή και παραδειγματική ενασχόληση της διοίκησης με θέματα βιωσιμότητας, ανάπτυξη συστημάτων με κίνητρα και ανταμοιβές για τους εργαζόμενους.
- **Υγεία και ασφάλεια:** Διασφάλιση ύπαρξης μηδενικού κινδύνου στην ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων σε κάθε χρονική στιγμή εντός της εταιρείας. Προγράμματα που προωθούν την ευημερία των εργαζομένων.
- **Ανάπτυξη και εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα βιωσιμότητας.**

(Σε σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον της εταιρείας)

- **Ηθική συμπεριφορά και ανθρώπινα δικαιώματα:** Η ηθική συμπεριφορά όσον αφορά τη βιωσιμότητα αποτελείται από καλώς διατυπωμένες αρχές που αφορούν στις συνεργασίες τόσο εντός όσο και εκτός του οργανισμού. Ύπαρξη μιας κουλτούρας με κύριο άξονα το σεβασμό, δίκαιοι κανόνες, δίκαια μισθοδοσία, καθώς και κατανόηση των αναγκών και ιδανικών όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Μη ύπαρξη επιβλαβούς συμπεριφοράς σε εργαζόμενους, μη διάκριση τους ανάλογα με την εθνικότητα, φύλο, σεξουαλικό προσανατολισμό, θρησκεία, χρώμα του δέρματος, ηλικίας και ύπαρξης αναπηρίας.
- **Μη ύπαρξη αντικρουόμενων δραστηριοτήτων της εταιρείας.**
- **Μη ύπαρξη διαφθοράς και δημιουργία καρτέλ:** Να ακολουθούνται οι κανόνες της αγοράς από την εταιρεία, να ακολουθούνται δίκαιες και ορθές επιχειρηματικές πρακτικές και μη ύπαρξη διαφθοράς για απόκτηση πλεονεκτήματος στην αγορά.
- **Εταιρική ιθαγένεια (corporate citizenship):** Υποστήριξη ενδιαφερόμενων μερών σε τοπικό επίπεδο, συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ της χώρας και τη καλύτερευση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της, συμμετοχή και δημιουργία δραστηριοτήτων που αφορούν θέματα βιωσιμότητας στη τοπική κοινωνία. Προσανατολισμός στο μέλλον λαμβάνοντας υπόψιν τις επόμενες γενεές.

Ανάλογα με τη στρατηγική βιωσιμότητας που ακολουθεί μια εταιρεία υπάρχει ο βαθμός ωριμότητας σε θέματα βιωσιμότητας ο οποίος περιλαμβάνει τις εξής αξιολογήσεις ανάλογα με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνει σε κάθε θέμα που αναλύσαμε παραπάνω.

Maturity level on sustainable issues

Level 1: Poor (φτωχός)

Σε αυτό το επίπεδο, που είναι και το πιο χαμηλό, η εταιρεία μόλις έχει ξεκινήσει να λαμβάνει υπόψιν θέματα βιωσιμότητας κάτι που σημαίνει πως ακολουθεί μόνο τους υποχρεωτικούς κανόνες και νομοθεσίες εάν αυτές υπάρχουν.

Level 2: Sufficient (επαρκής)

Σε αυτό το επίπεδο η εταιρεία ακολουθεί τους σχετιζόμενους κανόνες και τις νομοθεσίες με θέματα βιωσιμότητας όπως και στο προηγούμενο επίπεδο όμως κάνοντας κάποια πράγματα παραπάνω, όπως για παράδειγμα χρήση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον ή μείωση του αντίκτυπου της επιχειρηματικής δραστηριότητας της στο περιβάλλον.

Level 3: Satisfying (ικανοποιητικός)

Σε αυτό το επίπεδο λαμβάνεται ικανοποιητικά υπόψιν το θέμα της βιωσιμότητας και ο βαθμός ωριμότητας στο συγκεκριμένο θέμα ξεπερνά το μέσο όρο μεταξύ των εταιρειών.

Level 4: Sophisticated/outstanding (εξειδικευμένος/υποδειγματικός)

Το τελευταίο επίπεδο υποδηλώνει τη βέλτιστη προσπάθεια στο συγκεκριμένο θέμα βιωσιμότητας.

Εσωστρεφής και μετριασμένου κινδύνου στρατηγική

Η συγκεκριμένη στρατηγική δεν εμβαθύνει περισσότερο σε θέματα βιωσιμότητας και ακολουθεί και συμμορφώνεται με τις οδηγίες και τους κανόνες που επιβάλλονται συνήθως από τη νομοθεσία. Διαθέτει επίπεδο ωριμότητας 1 (poor) και δε θεωρείται μεγάλης σημασίας η βιωσιμότητα για τη συγκεκριμένη στρατηγική.

Εξωστρεφής στρατηγική/συμβατική (conventional extroverted strategy)

Μια εταιρεία που ακολουθεί τη συγκεκριμένη στρατηγική στοχεύει στο να επικοινωνήσει τις δεσμεύσεις της όσον αφορά θέματα βιωσιμότητας στη κοινωνία με απώτερο σκοπό να διαφοροποιηθεί από τους ανταγωνιστές της και να αυξήσει την αξιοπιστία της. Επομένως πραγματοποιεί περισσότερα από όσα από το νόμο απαιτούνται σε θέματα βιωσιμότητας και χαρακτηρίζεται με επίπεδο ωριμότητας 2 (sufficient). Οι αρμοδιότητες για την εταιρική βιωσιμότητα αφορούν το τμήμα δημοσίων σχέσεων και επικοινωνίας της επιχείρησης και θα πρέπει να υπάρχει καλή επικοινωνία μεταξύ αυτού του τμήματος με τα υπόλοιπα.

Εξωστρεφής στρατηγική/μετασχηματιστική (transformative)

Ο γενικός προσανατολισμός της συγκεκριμένης στρατηγικής είναι ο ίδιος με αυτόν στη περίπτωση της εξωστρεφούς/συμβατικής στρατηγικής, με τη διαφορά της προσπάθειας βελτίωσης της εταιρικής βιωσιμότητας σε κοινωνικό επίπεδο και επομένως λαμβάνει πολύ υψηλότερη αξιοπιστία. Πολύ σημαντικά για τη συγκεκριμένη στρατηγική είναι τα θέματα βιωσιμότητας που αφορούν τη κοινωνία και για το λόγο αυτό διαθέτει επίπεδο ωριμότητας υψηλότερο από την εξωστρεφή/συμβατική στρατηγική.

Συντηρητική στρατηγική (αποδοτικότητα)

Η συντηρητική στρατηγική εστιάζει κυρίως στην εφαρμογή μέτρων στο εσωτερικό της εταιρείας κυρίως στην αποδοτικότητα του κόστους (cost efficiency) και στην ύπαρξη πολύ καλά καθορισμένων διαδικασιών και εκεί λαμβάνει υψηλό επίπεδο ωριμότητας. Στη στρατηγική αυτή αποτελεί ύψιστης σημασίας η επένδυση σε νέες τεχνολογίες, η διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και κυρίως βιωσιμότητα σε θέματα περιβάλλοντος. Θέματα που αφορούν τη κοινωνία είναι δευτερεύουσας σημασίας για τη συγκεκριμένη στρατηγική.

Με όραμα στρατηγική (ολιστική)

Οι στρατηγικές με όραμα όπως αναφέρθηκε και παραπάνω διακρίνονται σε συμβατικές και συστημικές. Διαθέτουν υψηλό βαθμό δέσμευσης σε θέματα βιωσιμότητας και αποβλέπουν στο να κατέχουν ηγετική θέση σε θέματα βιωσιμότητας. Τα δύο είδη των με όραμα στρατηγικών είναι όμοια μεταξύ τους και διαφέρουν στο προσανατολισμό και τα κίνητρα. Η συμβατική με όραμα στρατηγική, είναι προσανατολισμένη στην επίδραση που έχει στην αγορά ενώ η συστημική με όραμα στρατηγική συνδυάζει οπτικές από έξω προς τα μέσα και από μέσα προς τα έξω με στόχο να αποκτήσει μια μοναδική ανταγωνιστική θέση βασισμένη στην ενσωμάτωση θεμάτων βιωσιμότητας στο εσωτερικό της εταιρείας και με διαρκή βελτίωση σε αυτά.

Για την επιλογή της κατάλληλης στρατηγικής για μια εταιρεία παίζουν ρόλο αρκετοί παράγοντες όπως ο τομέας δραστηριοποίησης της, το μέγεθος της εταιρείας κ.α. και για το λόγο αυτό δίνεται βαρύτητα από τη κάθε μια σε διαφορετικά θέματα βιωσιμότητας. Σε μια

φαρμακευτική εταιρεία μπορεί να είναι ύψιστης σημασίας η ηθική πλευρά της παραγωγικής διαδικασίας ενός φαρμάκου ή η μεταχείριση απέναντι στα ζώα.

4.6 ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με το μοντέλο του Porter (1980,1985), υπάρχουν δύο τρόποι για μια επιχείρηση να είναι επιτυχημένη στην αγορά. Είτε η επιχείρηση θα διαθέτει μοναδικά προϊόντα και υπηρεσίες (διαφοροποίηση μέσω προϊόντος-product differentiation), είτε θα διαθέτει προϊόντα και υπηρεσίες στη χαμηλότερη τιμή (cost leadership). Εάν επιχειρήσει να τα κάνει και τα δύο ταυτόχρονα κατά την άποψη του Porter λαμβάνει υψηλό ρίσκο και μπορεί να οδηγηθεί σε χαμηλότερη απόδοση σε σχέση με άλλες στρατηγικές. Το μοντέλο αυτό βασίζεται σε μια εξωτερική οπτική της αγοράς καθώς η στρατηγική διαμορφώνεται ύστερα από έρευνα των ευκαιριών που υπάρχουν στην αγορά. Το μοντέλο των υβριδικών στρατηγικών παρακάμπει την άποψη του Porter και θεωρεί εφικτή την υιοθέτηση μιας στρατηγικής που συνδυάζει τη διαφοροποίηση μέσω των προϊόντων και το χαμηλό κόστος ταυτόχρονα (Ostendorf, 2000, p.28, Thornhill and White, 2007).

Για την ανάλυση της σχέσης μεταξύ βιώσιμων και ανταγωνιστικών στρατηγικών λαμβάνονται υπόψιν δύο κριτήρια. Το πρώτο αφορά τα κόστη που δημιουργούνται από την υιοθέτηση μιας στρατηγικής βιωσιμότητας και το δεύτερο αφορά τα οφέλη που λαμβάνει από την υιοθέτηση της. Τα κόστη μπορεί να είναι μειωμένα, να αυξηθούν ή να παραμείνουν σταθερά. Οι βιώσιμες δραστηριότητες μιας εταιρείας μπορεί να είναι ευεργετικές και για τη κοινωνία και για τους καταναλωτές. Για τη κοινωνία ευεργετική είναι μια μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος της επιχείρησης ενώ για το καταναλωτή ένα προϊόν που καταναλώνει λιγότερη ενέργεια. Η σχέση μεταξύ των στρατηγικών βιωσιμότητας και ανταγωνισμού θα καθοριστεί από τέσσερα επίπεδα. Το πρώτο είναι η «ισχύς», δηλαδή σε ποιο βαθμό η στρατηγική βιωσιμότητας ενισχύει την ανταγωνιστική στρατηγική. Δεύτερο επίπεδο είναι η «πίεση» που δείχνει εάν η βιώσιμη στρατηγική είναι βοηθητική στην ανταγωνιστική, τρίτο είναι η «επιλογή» που δείχνει εάν η στρατηγική βιωσιμότητας αποτελεί μια πιθανότητα στρατηγικής για την επιχείρηση και τέλος τέταρτο επίπεδο αποτελεί η «απαγόρευση», που καταδεικνύει κατά πόσο υπάρχουν αντικρουόμενοι στόχοι μεταξύ της βιώσιμης και της ανταγωνιστικής στρατηγικής.

(Πηγή: Rupert J.Baumgartner, 2010)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βιωσιμότητας και Υπεροχής οι τάσεις το έτος 2018 σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ήταν οι παρακάτω:

Η μελέτη περιλαμβάνει 475 εταιρείες από 8 τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας που αποτελούν ποσοστό 20% των εταιρειών που δημοσιεύουν εκθέσεις βιωσιμότητας. Οι τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι οι εξής: οικονομικές υπηρεσίες, κατασκευές, τρόφιμα και ποτά, logistics, χημικά προϊόντα, υπηρεσίες υγείας, τηλεπικοινωνίες και ενέργεια.

Οι 5 κυρίαρχες τάσεις για το 2018 ήταν οι παρακάτω:

1. Οι Ευρωπαϊκές εταιρείες τείνουν να επικεντρώνουν και να προσαρμόζουν τη στρατηγική τους σε συγκεκριμένους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης ανεξαρτήτως του τομέα στον οποίο ανήκουν και της χώρας όπου λαμβάνει χώρα η δραστηριότητα τους. Οι στόχοι αυτοί περιλαμβάνουν είναι μεταξύ άλλων οι: κλιματική αλλαγή, ενεργειακή αποδοτικότητα, βιώσιμες πρακτικές και τη δημιουργία βιώσιμων προμηθειών.
2. Οι στόχοι που αφορούν κοινωνικά θέματα των εταιρειών αυτών επικεντρώνονται στη διάδοση των βιώσιμων στρατηγικών τους και στους επιχειρηματικούς συνεργάτες τους, μετριάζοντας τον αντίκτυπο τους στις τοπικές κοινωνίες και διαθέτοντας στην αγορά υπεύθυνα προϊόντα και υπηρεσίες. Παρόλα αυτά έχουν διαπιστωθεί σημαντικά κενά όσον αφορά τη μέτρηση του αντικτύπου αυτών των πρωτοβουλιών και την εφαρμογή των πρακτικών τους. Αυτό είναι δυνατόν να επιτευχθεί μέσω της Κοινωνικο-οικονομικής Αξιολόγησης Επίδρασης (Socioeconomic Impact Assessment) με τη χρήση εργαλείων όπως το SROI (Social Return on Investment).
3. Ένα μεγάλο ποσοστό των εκθέσεων των εταιρειών περιλαμβάνουν δεσμεύσεις στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και αναμένεται ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων θα ενσωματώσουν τους Στόχους στη στρατηγική τους και τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες τα επόμενα 5 χρόνια.
4. Η χρησιμοποίηση των Οδηγιών για τις Εκθέσεις (Reporting Guidelines) αυξάνεται και προσθέτει αξία, αξιοπιστία, διαφάνεια και υπευθυνότητα στις Εκθέσεις. Ποσοστό 55%

των εξεταζόμενων επιχειρήσεων χρησιμοποιεί τις Οδηγίες Εκθέσεων από τη Παγκόσμια Πρωτοβουλία Εκθέσεων (Global Reporting Initiative).

5. Στην Ευρώπη ποσοστό 76% των Εκθέσεων που ακολουθούν τις Οδηγίες, δεν έχουν λάβει διασφάλιση από εξωτερικό φορέα, οπότε δε λαμβάνουν την αξιοπιστία που θα έπρεπε. Παρότι ο στόχος τους είναι η ύπαρξη μεγαλύτερης διαφάνειας σε σχέση με την αποκάλυψη μη οικονομικής φύσεως στοιχείων, υπάρχει ακόμα πολύς δρόμος για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο.

Η Έκθεση για τις Βιώσιμες Πρακτικές από το Διοικητικό Συμβούλιο, εξέτασε τις πρακτικές καταγραφής 250 εταιρειών στις 10 μεγαλύτερες οικονομίες στην Ευρώπη. Η μεγαλύτερη αποκάλυψη στοιχείων σε θέματα βιωσιμότητας εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο (26%), τη Γαλλία (18%) και τη Γερμανία (14%), ενώ εταιρείες στη Πολωνία (2%), Ρωσία (5%) και το Βέλγιο (5%), έχουν τα χαμηλότερα ποσοστά.

Γράφημα 5.1: Ποσοστά αποκάλυψης στοιχείων στις Εκθέσεις Βιωσιμότητας των εταιρειών παγκόσμια. (Πηγή: www.conference-board.org)

5.2 Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Η εταιρεία του μέλλοντος θα δραστηριοποιείται στο χώρο της αγοράς με διαφορετικό τρόπο, δίνοντας βάση στην αξία που έχουν οι φυσικοί πόροι και στη σχέση της με αυτούς. Θα διαθέτει

ανθρώπινο δυναμικό με ευρεία γνώση και δεξιότητες, κάτι το οποίο θα αποτελεί εργαλείο στη θεώρηση από διαφορετικές γωνίες και αντιμετώπιση των προβλημάτων που θα προκύπτουν. Οι ομάδες ηγεσίας θα διαθέτουν μεγαλύτερη ποικιλομορφία και οι επιχειρήσεις θα ενθαρρύνουν ακόμα περισσότερο τη καινοτομία και τη λήψη ρίσκων. Η εταιρεία του μέλλοντος θα γνωρίζει πως υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της επιτυχίας της και της σχέσης της με το περιβάλλον και τη κοινωνία.

5.3 ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Δυστυχώς η Ελλάδα έχει καθυστερήσει αρκετά όσον αφορά τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και κατέχει την 4^η θέση από το τέλος μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, πάνω μόνο από το Μεξικό, τη Τουρκία και τη Χιλή. Ενώ οι χώρες του ΟΟΣΑ έχουν κατά μέσο όρο πετύχει το 58% των 17 στόχων, η χώρα μας βρίσκεται σε ποσοστό υλοποίησης 49%. Τις χαμηλότερες επιδόσεις έχει στην ισότητα των φύλλων και της εκπαίδευσης ενώ μεγαλύτερη προσπάθεια καταβάλλει στην αντιμετώπιση της πείνας. Στους στόχους που αφορούν τη φτώχεια και την υγεία υπολείπεται ελαφρώς από το μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ ενώ βρίσκεται κοντά τους στους στόχους που αφορούν το νερό, τη κλιματική αλλαγή και τη βιοποικιλότητα.

Η καθυστέρηση της Ελλάδας όσον αφορά την υιοθέτηση των στόχων, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική κρίση αλλά και από το γεγονός ότι το κράτος άργησε να επικοινωνήσει μεθοδικά στις εταιρείες και τους οργανισμούς τα οφέλη που αυτή μπορεί να προσφέρει. Όλα αυτά επομένως καθιστούν πιο δύσκολη την υλοποίηση των στόχων έως το έτος 2030.

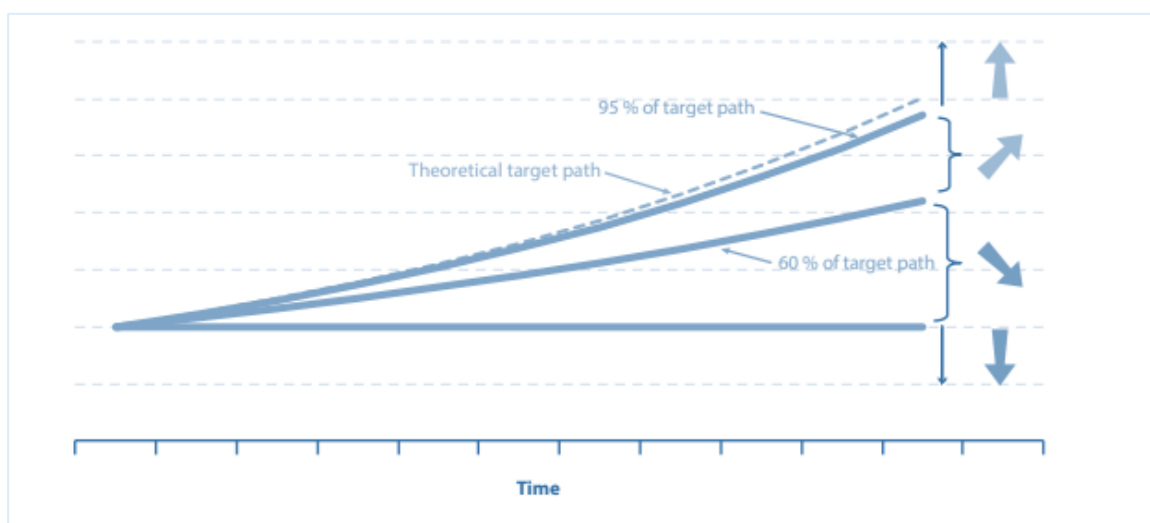
Στο παρακάτω σχήμα φαίνεται η πρόοδος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης τα τελευταία 5 χρόνια (2014-2019).

Εικόνα 5.1: Πρόοδος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης τα τελευταία 5 χρόνια (2014-2019). (Πηγή: www.statistics.gr)

Στόχος η μεταστροφή της Ευρωπαϊκής Οικονομίας για ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Η εκτίμηση των τάσεων των δεικτών γίνεται λαμβάνοντας υπόψιν εάν ένας δείκτης μετακινήθηκε πιο κοντά η πιο μακριά από το στόχο βιώσιμης ανάπτυξης καθώς και με τι ρυθμό, αργά ή γρήγορα. Η μέθοδος εκτίμησης εστιάζει στην εξέλιξη σχετικά με τους στόχους και όχι στη διατήρηση της κατάστασης στην οποία βρίσκονται. Ιδανικά, οι τάσεις αυτές συγκρίνονται με θεωρητικές τάσεις απαραίτητες για τη προσέγγιση ποσοτικών στόχων που έχουν θεσπιστεί είτε από πολιτικές διαδικασίες είτε από επιστημονική εκτίμηση. Αυτό το είδος προσέγγισης είναι δυνατό για ένα περιορισμένο αριθμό δεικτών όπου υπάρχει ένας σαφής, ποσοτικοποιημένος

και μετρήσιμος στόχος για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις εφαρμόζεται μια απλή και διαφανής προσέγγιση έτσι ώστε να αποφεύγονται οι επί τούτω εκτιμήσεις. Η εκτίμηση βασίζεται στον τύπο «ετήσιου, σύνθετου ρυθμού ανάπτυξης» (compound annual growth rate), που αξιολογεί το ρυθμό και τη κατεύθυνση ενός δείκτη. Ο τύπος χρησιμοποιεί τα δεδομένα από τα αρχικά και τα τελικά χρόνια του υπό ανάλυση χρόνου ζωής του δείκτη και υπολογίζει το μέσο, ετήσιο ρυθμό μεταβολής του μεταξύ των δύο αυτών χρονικών σημείων των δεδομένων. Η αξιολόγηση των δεικτών οπτικοποιείται με βέλη όπου η κατεύθυνση τους καταδεικνύει εάν οι δείκτες κινούνται προς μια βιώσιμη κατεύθυνση ή όχι. Επιπροσθέτως η τάση των δεικτών αξιολογείται είτε μακροπρόθεσμα είτε βραχυπρόθεσμα.

Εικόνα 5.2: Οπτικοποίηση δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης. Το «κατόφλι» αξιολόγησης δεικτών σε σύγκριση με ένα ποσοτικό στόχο. (Πηγή: www.statistics.gr)

Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους. Κατανοώντας το πως αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους είναι το κλειδί για να απελευθερωθεί όλο το δυναμικό τους καθώς και να διασφαλιστεί πως η πρόοδος σε ένα στόχο δε θα είναι εις βάρος κάποιου άλλου στόχου.

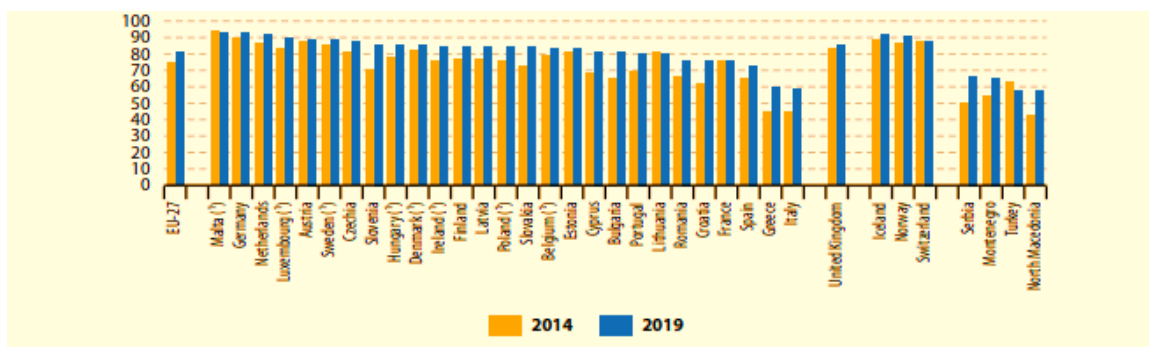

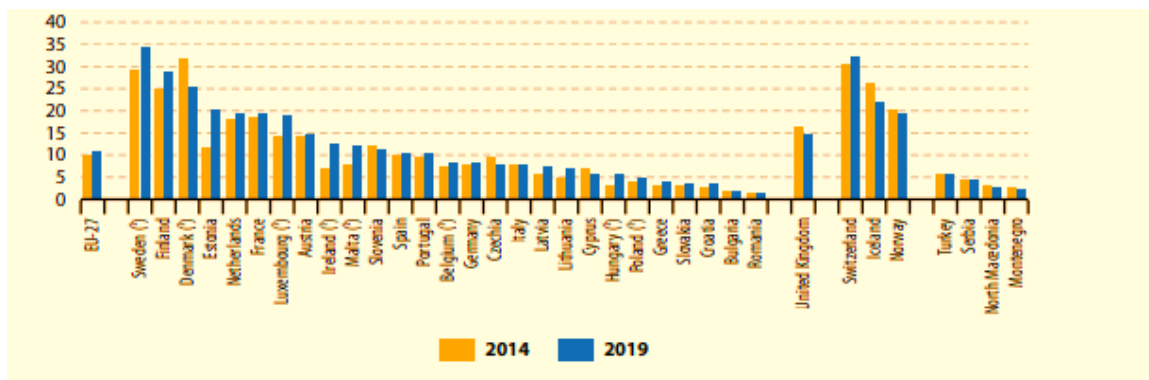
Εικόνα 5.3: Αλληλεπίδραση στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. (Πηγή: www.statistics.gr)

Δείκτες που εξυπηρετούν περισσότερους από έναν σκοπούς εντός του αριθμού των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αναφορικά με τους στόχους που έδωσαν περισσότερο βάση οι εταιρείες που αναπτύξαμε παρουσιάζεται το επίπεδο που βρίσκονται μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 4-Ποιοτική Εκπαίδευση

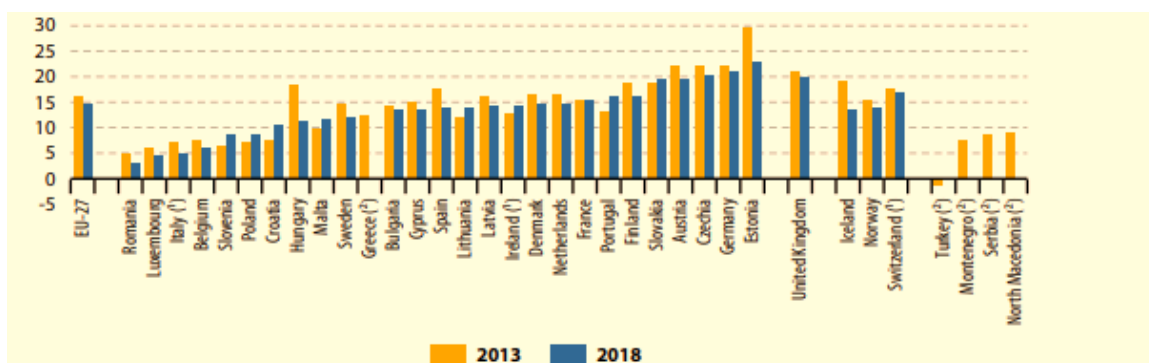

Γράφημα 5.2: Ποσοστό πρόσληψης νέων αποφοίτων το 2014 και το 2019 μεταξύ των ηλικιών 20 έως 34. (Πηγή: www.statistics.gr)

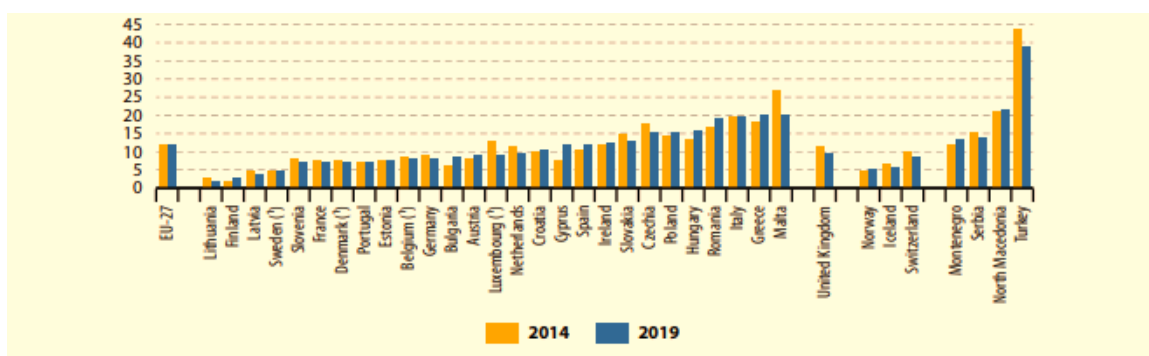

Γράφημα 5.3: Συμμετοχή ενηλίκων στην εκπαίδευση το 2014 και το 2019 μεταξύ των ηλικιών 25 έως 64. (Πηγή: www.statistics.gr)

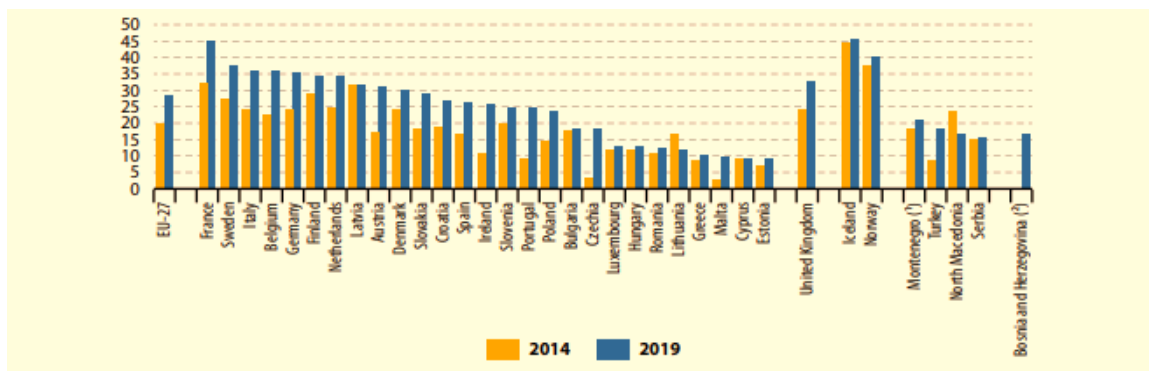
Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 5: Ισότητα των φύλων

Γράφημα 5.4: Διαφορές στη μισθοδοσία ανάλογα με το φύλο το 2013 και το 2018. (Πηγή: www.statistics.gr)

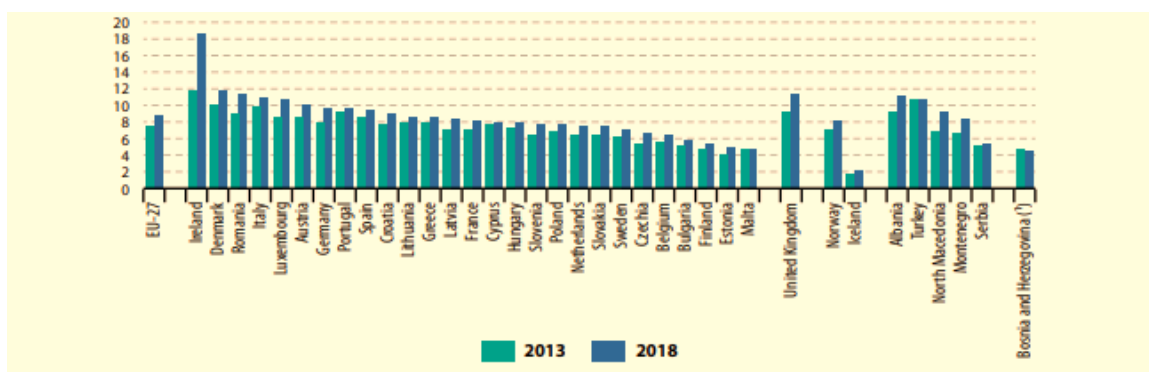

Γράφημα 5.5: Διαφορές στην απασχόληση ανάλογα με το φύλο το 2014 και το 2019. (Πηγή: www.statistics.gr)

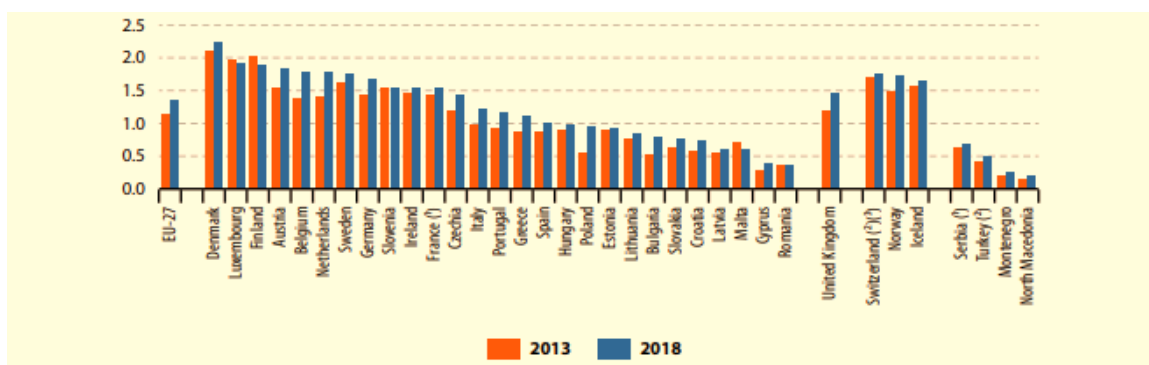
Γράφημα 5.6: Παρουσία γυναικών σε ηγετικές θέσεις διαχείρισης (senior management) το 2014 και το 2019. (Πηγή: www.statistics.gr)

Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 7: Φθηνή και καθαρή ενέργεια

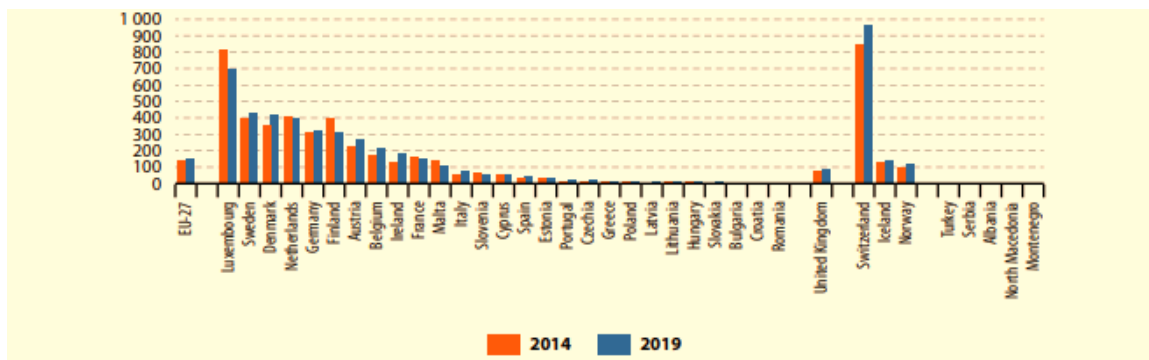

Γράφημα 5.7: Ενεργειακή παραγωγικότητα το 2013 και το 2018. (Πηγή: www.statistics.gr)

Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 9: Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές

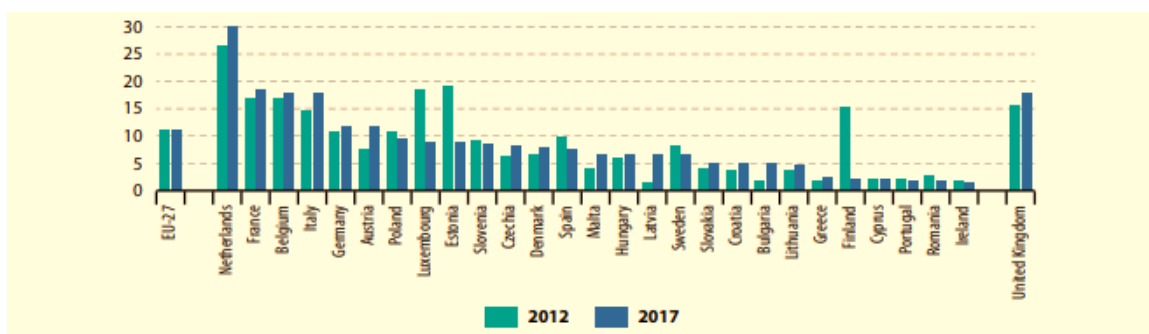

Γράφημα 5.8: Προσωπικό σε θέσεις Έρευνας & Ανάπτυξης το 2013 και το 2018. (Πηγή: www.statistics.gr)

Γράφημα 5.9: Αιτήσεις πατεντών στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Office). (Πηγή: www.statistics.gr)

Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

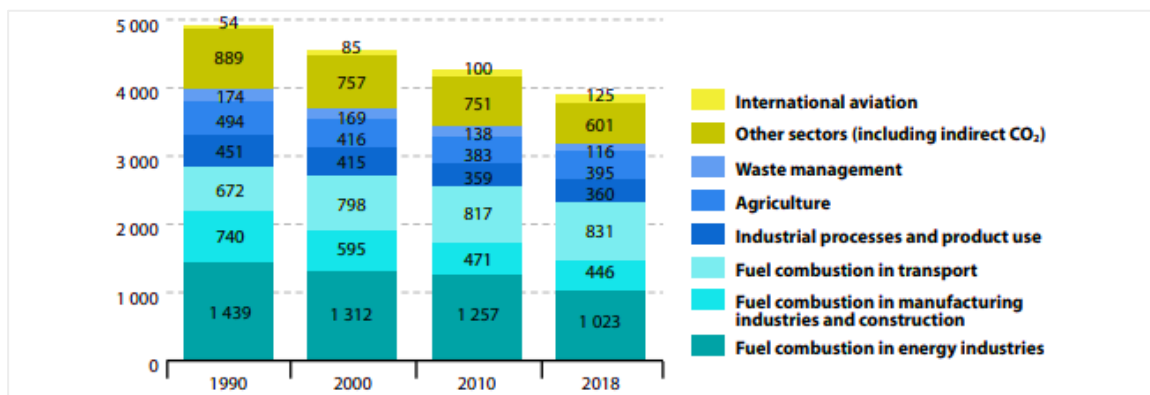

Γράφημα 5.10: Ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών το 2012 και το 2017. (Πηγή: www.statistics.gr)

Γράφημα 5.11: Παραγωγή αποβλήτων εκτός από τα κύρια ορυκτά απόβλητα, το 2012 και το 2016. (Πηγή: www.statistics.gr)

Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 13: Δράση για το κλίμα

Εικόνα 5.4: Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά τομέα, το 1990, το 2000, το 2010 και το 2018 στις 27 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Πηγή: www.statistics.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρατηρούμε πως και οι 5 αυτές εταιρείες δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στα εξής:

- ❖ Στη καταπολέμηση της διαφθοράς, την επικοινωνία εντός των εταιρειών μεταξύ όλων των βαθμίδων των εργαζομένων και της διοίκησης, τη προσέλκυση και διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού τους καθώς και τη συνεχή εκπαίδευση και ασφάλεια τους. Αυτό αποτελεί σημαντικό δείκτη για τη σημαντικότητα που αποτελεί για τις εταιρείες αυτές το ανθρώπινο δυναμικό, η επίτευξη ενός καλού και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος και η αξιολόγηση και αξιοποίηση και συνεχής βελτίωση των δεξιοτήτων τους.
- ❖ Κλιματική αλλαγή. Όλες προσανατολίζονται και κάνουν κινήσεις για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, επενδύουν στην έρευνα και ανάπτυξη για τεχνολογίες φιλικότερες προς το περιβάλλον, η κάθε μία στο τομέα και κλάδο που δραστηριοποιείται.
- ❖ Στήριξη των τοπικών κοινωνιών και προτίμηση σε τοπικούς προμηθευτές. Πραγματοποίηση δράσεων κοινωνικού και φιλανθρωπικού χαρακτήρα και προσπάθεια στήριξης της ελληνικής οικονομίας.

Παρατηρούμε πως με τις εκθέσεις Βιώσιμης Ανάπτυξης οι εταιρείες καλυτερεύουν και βελτιώνονται συνεχώς αποτελώντας και παράδειγμα για τις υπόλοιπες οι οποίες σταδιακά θα αρχίζουν και αυτές να τις ενσωματώνουν στη πολιτική τους μιας και αποτελούν ένα καλό εργαλείο αυτοβελτίωσης των εταιρειών και οργανισμών παράλληλα με τη προσφορά και συμβολή στη βελτίωση και των κοινωνικών αλλά και περιβαλλοντικών συνθηκών.

ΚΙΝΗΤΡΑ

Καμία εταιρεία δε θα υιοθετήσει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης απλά επειδή είναι το σωστό. Όσο ιδεαλιστής και εάν είναι κανείς γνωρίζει πως οι εταιρείες θα κινηθούν προς αυτή τη κατεύθυνση εάν έχουν κάποιο όφελος από αυτό. Ένα πολύ σημαντικό κίνητρο αποτελεί το κοινωνικό συμβόλαιο λειτουργίας των εταιρειών, το οποίο είναι ένας άγραφος νόμος που επικυρώνει την αποδοχή των εταιρειών από τις τοπικές κοινωνίες και μπορεί ανά πάσα στιγμή να ανακληθεί. Επομένως η υιοθέτηση των στόχων βελτιώνουν την εικόνα των εταιρειών στα

μάτια των καταναλωτών, δημιουργούν καλή εικόνα για αυτές δείχνοντας πως πέρα από τη κερδοφορία επενδύουν στην ευημερία των τοπικών κοινωνιών.

Περιβαλλοντικές στρατηγικές όπως: 1) eco-efficiency, 2) beyond compliance leadership, 3) eco-branding, 4) environmental-cost leadership ανάλογα με τη ταυτότητα της εταιρείας και σε ποιο κοινό απευθύνεται θα της προσδώσουν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της με παράλληλη μείωση τους κόστους μακροπρόθεσμα και με επένδυση στη καινοτομία σχεδιασμού θα βρίσκεται ένα βήμα μπροστά ακόμα και εάν άλλες εταιρείες προσπαθήσουν να την αντιγράψουν. Εταιρείες υψηλής βιωσιμότητας πετυχαίνουν καλή οικονομική απόδοση διότι καταφέρνουν να ενσωματώσουν τη βιώσιμη στρατηγική στο τρόπο διαχείρισης ολόκληρου του οργανισμού. Είναι υπόλογες απέναντι στους καταναλωτές, υπάρχει συμμετοχή από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, καταγραφή και διαφάνεια όλων των διαδικασιών τους, προσεκτική επιλογή προμηθευτών και το πιο σημαντικό ολοκληρωμένο πλάνο σε βάθος χρόνου με τους στόχους που θα πρέπει να επιτύχουν. Οι εργαζόμενοι σε αυτές τις εταιρείες αποκτούν συνεχώς νέες δεξιότητες, κάτι που τις καθιστά ελκυστικές στη προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού και προσελκύει και συγκεκριμένου τύπου επενδυτές.

Θα πρέπει να γίνει αντιληπτό πως ο τρόπος λειτουργίας των εταιρειών από τη βιομηχανική επανάσταση και έπειτα, δε καθιερώθηκε γιατί ήταν ο πιο σωστός και ο πιο συμφέρον αλλά ήταν αποτέλεσμα των πεποιθήσεων που επικρατούσαν τη δεδομένη χρονική στιγμή στην ιστορία από τους ανθρώπους γενικότερα. Ήταν ευρέως αποδεκτό πως οι φυσικοί πόροι ήταν απεριόριστοι και οι εταιρείες και οι πολυεθνικές δε θεωρούσαν τον εαυτό τους ως ένα υποσύνολο του περιβάλλοντος. Πριν ξεκινήσει η ευαισθητοποίηση απέναντι στη κλιματική αλλαγή και στις επιπτώσεις που αυτή έχει, κάτι που φαίνεται ξεκάθαρα τα τελευταία χρόνια, η ευαισθητοποίηση των εταιρειών ήταν σε μηδενικά επίπεδα ιδιαίτερα σε περιβαλλοντικά θέματα. Η προσπάθεια και η αλλαγή που θα δούμε στο μέλλον θα είναι οι εταιρείες να αντιμετωπίζονται ως υποσύνολο του περιβάλλοντος, ένα βήμα παραπάνω από τη σημερινή προσπάθεια θεώρησης του περιβάλλοντος ως υποσύνολο της εταιρείας και δύο βήματα παραπάνω από την αρχική θεώρηση πως το περιβάλλον και οι εταιρείες είναι δύο ξεχωριστά υποσύνολα.

Η πρόσφατη και συνεχιζόμενη δύσκολη περίοδος της πανδημίας παγκόσμια μας δείχνουν πως η κλιματική αλλαγή είναι εδώ, και θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στο τρόπο ζωής μας λόγω των παρελθοντικών λαθών της ανθρωπότητας ακόμα και με τη μορφή ιών και είναι ίσως η πιο κατάλληλη ώρα να συνειδητοποιήσει ο άνθρωπος πως αποτελεί μέρος της φύσης και δεν

την άρχει. Οι εταιρείες είναι πιο επιτακτικό από ποτέ να υιοθετήσουν μια ολιστική προσέγγιση στο τρόπο λειτουργίας τους διότι δεν είναι άπρωτες και θα πρέπει να εξασφαλίσουν την επιβίωση τους στο μέλλον διότι χωρίς περιβάλλον δεν υπάρχουν εταιρείες και δεν υπάρχουν άνθρωποι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ: ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ 2018.

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ: ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2018.

Cablel: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ: ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2018.

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΑΚΤΩΡ: ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2018.

ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ: ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2018.

Vazakidis Athanasios, Stavropoulos Antonios, Galani Despina, Company Characteristics and Human Resource Disclosure in Greece, 6th International Conference on Information and Communication Technologies in Agriculture, Food and Environment (HAICTA 2013). Available online at: www.sciencedirect.com.

ΞΕΝΗ

Kursad GOLGELI, Corporate Reputation Management: The Sample Of Erciyes University, 2nd Word Conference on Design, Arts and Education DAE-2013. Available online at: www.sciencedirect.com.

Migle Sontaite-Petkeviciene, CSR reasons, practices and impact to corporate reputation, 20th International Scientific Conference Economics and Management-2015 (ICEM-2015). Available online at: www.sciencedirect.com.

Nina Tura, Joonas Keranen, Samuli Patala, The darker side of sustainability: Tensions from sustainable business practices in business networks, Industrial Marketing Management. Available online at: www.elsevier.com/locate/indmarman.

Yang Yang, Guido Orzes, Fu Jia, Lujie Chen, Does GRI Sustainability Reporting Pay Off? An Empirical Investigation of Publicly Listed Firms in China, *Business & Society* 1-35, The Author(s)2019. Article reuse guidelines: sagepub.com/journals-permissions DOI: 10.1177/0007650319831632 journals.sagepub.com/home/bas SAGE.

Naomi Soderstrom, Sustainability reporting: past, present, and trends for the future. How sustainability reporting develops will have dramatic implications for the practice of accounting and auditing in the future. Available online at: www.sciencedirect.com.

Vito Albino, Azzurra Balice and Rosa Maria D'Angelico*Dipartimento di Ingegneria Meccanica e Gestionale, Politecnico di Bari, Italy Environmental Strategies and Green Product Development: An overview on Sustainability-driven companies.

Rupert J. Baumgartner*and Daniela Ebner, Abo Akademi University,Abo/Turku, Finland, University of Leoben, Austria/ALPLA Werke GmbH, Hard, Austria. Corporate Sustainability Strategies: Sustainability Profiles and Maturity Levels.

Androniki Kavoura, Alexandros G. Sahinidis, Communicating Social Responsibility Activities in Greece in a period of a prolonged economic crisis, International Conference on Strategic Innovative Marketing, IC-SIM 2014, September 1-4, 2014, Madrid, Spain. Available online at: www.sciencedirect.com.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

<https://www.cri.org.gr>.

<https://www.opengov.gr>.

<http://hellenicplatform.org/oi-17-stoxoi/>.

globalreporting.org/information/sustainability-reporting.

<http://www.sustainabilityreports.com>

<http://www.bbva.openmind.com>

<http://www.kathimerini.gr>

<http://www.statistics.gr> (ΕΛΣΤΑΤ)